

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt politisk sekretariat

24. februar 2011
Sagsnr.: DEP-311-00001

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg Rådsmøde (miljø) den 14. marts - miljødelen

Samlenotat til Rådsmøde (miljø) den 14. marts 2011		
1.	Forslag om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (Seveso III) - <i>tidlig forelæggelse</i>	<i>Side 2</i>
2.	Forslag om affald fra elektriske og elektroniske produkter (WEEE) (omarbejdning) - <i>Politisk enighed</i>	<i>Side 16</i>
3.	Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område. - <i>Information fra formandskabet og orienterende debat</i>	<i>Side 35</i>
4.	Kviksølvstrategi - <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 48</i>
5.	Kommissionens meddelelse " <i>Fælles landbrugspolitik på vej mod 2020</i> " - <i>Udveksling af synspunkter</i>	<i>Side 57</i>
6.	Årlig vækstundersøgelse: En hurtigere samlet EU-løsning på krisen - Bidrag til det europæiske semester. - <i>Udveksling af synspunkter</i>	<i>Side 72</i>

PUNKT 1

KOM(2010) 781 endelig

- Revideret notat

Tidlig forelæggelse

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

Resume

Formålet med forslaget er at revidere det eksisterende direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (Seveso II-direktivet) med henblik på dels at bringe det i overensstemmelse med det nye klassificeringssystem for kemikalier, dels at øge befolkningens adgang til information i overensstemmelse med Århus-konventionen. Desuden foreslår Kommissionen en række justeringer med det formål at sikre højere beskyttelsesniveau for de omfattede virksomheder samt at forenkle og mindske de administrative byrder.

Forslaget til et nyt Seveso III-direktiv vurderes foreløbigt ikke at have væsentlige statsfinansielle, større erhvervsadministrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Det vurderes, at direktivforslaget på europæisk plan på flere måder vil medføre et højere beskyttelsesniveau på de enkelte risikovirksomheder. Dette vurderes også at gælde i Danmark.

1. Status

Kommissionen sendte den 21.12.2010 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i EUF-traktatens artikel 192, stk. 1 og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige lovgivningsprocedure i EUF-traktatens artikel 294. Den danske udgave af forslaget til direktivet forelå den 12. januar 2011.

Grund- og nærhedsnotat blev den 1. februar 2011 sendt til Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at revidere det eksisterende direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (Seveso II-direktivet 96/82/EF). Dette direktiv er i dag implementeret i dansk lov i risikobekendtgørelsen, nr. 1666 af 14. december 2006.

Kommissionen har foreslået et nyt direktiv. Der er ikke foreslået en ”omarbejdning” (”recast”), hvilket indebærer, at alt i det nye direktiv-forslag i princippet er til forhandling. Det gældende direktiv opstiller EU-mål og overlader det til medlemsstaterne at afgøre, hvilke foranstaltninger der skal til for at overholde dem. Dette er fastholdt i det nye direktivforslag.

Revisionen er primært ønsket med henblik på at bringe det eksisterende direktiv i overensstemmelse med det nye klassificeringssystem for kemikalier (CLP) samt implementere Århus Konventionens

regler om befolkningens adgang til information. Desuden har Kommissionen foretaget en række justeringer med det formål at sikre en bedre og mere sikker drift af de omfattede virksomheder samt at forenkle og mindske de administrative byrder for virksomheder og myndigheder.

Direktivforslaget ligner i struktur og opbygning det eksisterende Seveso II-direktiv. I nedenstående ses en overordnet gennemgang af direktivforslaget:

Anvendelsesområdet (artikel 2, 3, 4, 23, 24, 25 og 26 samt bilag 1)

Artikel 2 fastlægger direktivets anvendelsesområde. I princippet omfatter direktivet de virksomheder, hvor der er farlige stoffer i forhold i forhold til menneskers sundhed og miljø tilstede over nærmere fastsatte grænser (bilag 1). Der arbejdes fortsat med 2 grænser, hvor den lave tærskelmængde definerer mindre risikovirksomheder (kolonne 2), og den høje tærskelmængde definerer en større risikovirksomhed (kolonne 3). Desuden er der i artiklen listet, hvilke anlæg der er undtaget direktivet.

I direktivets bilag er der tilføjet en række konkrete stoffer, herunder vandfri ammoniak og svær fuelolie.

Artikel 3 definerer de grundbegreber, der anvendes i direktivet.

I direktivforslagets artikel 4 lægger Kommissionen op til, at der indføres en korrektionsmekanisme. Her kan Kommissionen gennem delegerede retsakter vedtage, at stoffer enten skal med- eller undtages af direktivet, hvis det kan godtgøres, at stoffet ikke kan forårsage større uheld. Der kan være tale om stoffer, som enten er nye eller som allerede er opført i direktivforslaget. Kommissionen pålægger sig selv senest den 30. juni 2013 ved delegerede retsakter at fastsætte de kriterier, der skal lægges til grund for vurdering af, hvorvidt stoffet skal undtages eller fritages direktivet.

I artikel 23-26 fastsættes, at bilag I-VII skal tilpasses den tekniske udvikling via delegerede retsakter samt en række standardbestemmelser om de delegerede retsakter.

Ved delegerede retsakter vedtager Kommissionen en retsakt og underretter samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet. Europa-Parlamentet og Rådet har normalt 2 måneder til at komme med en indsigelse imod den konkrete retsakt eller tilbagekalde delegationen. Hvis der ikke kommer en indsigelse eller sker tilbagekaldelse, træder retsakten i kraft.

Krav til virksomhederne (artikel 5, 6, 7, 8, 9 og 10 samt bilag II, III og IV)

Driftslederen er forpligtet til at forbygge alle uheld og begrænse eventuelle uhelds følger for menneskets sundhed og miljø.

Som det første skal alle virksomheder inden for en nærmere fastsat tidsfrist anmelde sig til myndighederne. Anmeldelsen skal indeholde bestemte oplysninger så som navn, beliggenhed, virksomhedens aktiviteter og andre oplysninger om omgivelserne. Anmeldelserne skal gennemgås og om nødvendigt opdateres minimum hvert 5. år. Herefter skal virksomhederne inden for en

nærmere fastsat frist indsende en plan som beskriver, hvordan de vil forebygge større uheld. Denne plan skal virksomhederne efterfølgende opdatere mindst hvert 5. år.

De mest farlige virksomheder (kolonne 3) skal desuden indsende en såkaldt sikkerhedsrapport, som mere detaljeret dokumenterer, hvordan risikoen for større uheld er nedbragt. Et af kravene er, at virksomheden skal dokumentere, hvordan en plan for forebyggelse af større uheld, er implementeret gennem et sikkerhedsledelsessystem. Der indføres desuden mulighed for, at medlemsstaterne kan pålægge de mindre farlige virksomheder (kolonne 2) at etablere et tilsvarende sikkerhedsledelsessystem, hvis virksomhedens farer og risici står mål med denne ekstra indsats. Denne mulighed har medlemsstaterne ikke i dag.

For alle virksomheder gælder det, at eventuelle ændringer på virksomheder skal afspejles i en forebyggelsesplan, når ændringen har indflydelse på risikoen for større uheld. De mest farlige virksomheder (kolonne 3) skal om nødvendigt gennemgå sikkerhedsrapporten og sikkerhedsledelsessystemet samt underrette de kompetente myndigheder, inden ændringen foretages. Myndighederne skal inden for rimelig frist meddele virksomheden, hvorvidt ændringen kan gennemføres.

Dominoeffekter (artikel 6, 8 og 9 samt bilag II)

Direktivforslaget tydeliggør at risikovirksomhedernes forpligtigelser i relation til dominoeffekter også omfatter nabovirksomheder, der ikke er omfattet af direktivet. Det gælder både i anmeldelsen og i de større virksomheders sikkerhedsrapport. I disse bestemmelser forpligtes virksomhederne til at identificere nabovirksomheder, som ikke er omfattet af direktivet, men hvor en ulykke kan påvirke en Seveso virksomhed og forårsage et større uheld på risikovirksomheden pga. dominoeffekten. Desuden skal risikovirksomhederne samarbejde om information til offentligheden og nabovirksomhederne med de myndigheder, der har ansvaret for eksterne beredskabsplaner.

Beredskabsplaner (artikel 11 og bilag IV)

Alle kolonne 3-virksomheder skal udarbejde interne beredskabsplaner og give oplysninger til myndighederne til brug for eksterne beredskabsplaner. Planerne skal desuden gennemgås, efterprøves og om nødvendigt revideres hvert 3. år. Dette svarer til de samme krav som i dag. Som noget nyt indfører direktivforslaget en generel frist for myndighederne senest 12 måneder efter, at alle nødvendige oplysninger er til stede til at udarbejde en ekstern beredskabsplan.

Desuden fastsætter artiklen, at høringen af de eksterne beredskabsplaner skal ske i overensstemmelse med Århus Konventionen med henblik på at inddrage befolkningen.

Fysisk planlægning (artikel 12, 13 og 14)

Artikel 12 drejer sig om fysisk planlægning. Det fremgår, at hensynet til at forebygge større uheld og begrænse følgerne af sådanne uheld skal tilgodeses i den fysiske planlægning. Det gælder, når nye virksomheder ønskes etableret, når eksisterende virksomheder ændres væsentligt

sikkerhedsmæssigt, og når der ønskes en samfundsmæssig udvikling på naboarealet, der dermed indirekte kan forøge konsekvenser for mennesker og miljø ved et større uheld på risikovirksomheder.

Artikel 13 og 14 konkretiserer, hvordan offentligheden skal inddrages i planlægning, ved ændringer af risikovirksomheder og naboarealers anvendelse samt ved udarbejdelse af eksterne beredskabsplaner. Der indføres en væsentlig udvidet oplysningspligt direkte til berørte naboer/partner.

Information til offentligheden og udveksling af information (artikel 13, 14, 15, 16 og 20 samt bilag V og VI)

Direktivforslaget går i retning af en større åbenhed, jf. Århus Konventionen, og øget adgang til informationer på elektronisk form.

Direktivforslaget pålægger medlemsstaterne at sikre, at en række informationer permanent er tilgængelige på elektronisk form. Myndighederne skal opdatere informationerne en gang årligt. Kravet til, hvilken type information, der skal gives, er graderet af, hvor farlig virksomheden vurderes at være, hvor mest information skal gives for de store risikovirksomheder (kolonne 3).

I direktivforslaget fastsættes det endvidere, at offentligheden skal inddrages og høres ved bl.a. planlægning af nye virksomheder, ændring af eksisterende virksomheder, nye projekter i nærheden af eksisterende virksomheder samt ved udformning af eksterne beredskabsplaner.

Direktivet pålægger medlemsstaterne inden for et år at indberette et større uheld til Kommissionen. Dette er en skærpelse i forhold til i dag, hvor der ikke er fastsat en frist for indrapportering af uheld. Da Kommissionen foreslår definitionen af et større uheld ændret, vil der opstå et behov for at indberette flere uheld end i dag. Det vil medføre ekstra byrder for både erhvervslivet og myndigheder.

Desuden skal medlemsstaterne hvert 3. år aflægge en rapport til Kommissionen om, hvordan direktivet implementeres. Medlemsstaterne skal indberette til særlig database, som Kommissionen opretter inden 2015. Kommissionen udarbejder et resume af medlemsstaternes rapporter, som gøres offentligt tilgængeligt for alle i EU, som også i dag. Desuden bliver alle data, som medlemsstaterne indberetter til EU (og som også bliver offentligt tilgængelige i medlemsstaterne) frit tilgængelige. Der er tale om en udvidelse af forpligtelsen til information af Kommission og den europæiske offentlighed.

Inspektioner (artikel 17,18, 19 og 27)

Artikel 17, 18, 19 og 27 indeholder bestemmelser om de kompetente myndigheders rolle og ansvar, herunder krav om inspektion mindst hvert år på større risikovirksomheder og mindst hvert 3. år på mindre risikovirksomheder. Desuden er det foreslået, at myndigheder gennemfører supplerende

inspektion efter højst 6 måneder ved væsentlige overtrædelser af risikoreglerne. Resultatet af inspektionsrapporter skal gøres offentligt tilgængeligt. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne indfører regler for håndhævelse og sanktioner.

Øvrigt

Artikel 21 indeholder nye regler for tavshedspligt som følge af Århus Konventionen.

Artikel 22 giver den berørte offentlighed en ny mulighed for at klage til domstolene, hvis deres ret til adgang til information tilsidesættes.

Artikel 28-31 indeholder en række bestemmelser om direktivets ikrafttræden og ophævelse af Seveso II-direktivet. Bestemmelserne angiver bl.a., at direktivet bestemmelser skal være virksomme senest den 1. juni 2015, som er den dato, hvor kemikalielovgivningen (CLP) træder endeligt i kraft.

Herudover indeholder direktivet 7 tekniske bilag.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er endnu ikke kommet med en udtalelse om direktivforslaget.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at formålet i direktivforslaget ikke i tilstrækkelig grad kan realiseres af medlemsstaterne, idet der i det nye Seveso III-direktiv fastholdes mål med forebyggelse og kontrol med risikoen for større uheld overalt i den Europæiske Union. Uheldene kan samtidigt have grænseoverskridende virkninger.

Kommissionen angiver desuden, at det er nødvendigt at ændre direktivet på EU-plan for at sikre, at det høje beskyttelsesniveau for mennesker og miljø opretholdes og for at fremme en mere ensartet gennemførelse. Herved undgår man betydelige forskelle i beskyttelsesniveauerne i de forskellige medlemsstater og de konkurrencefordrejninger, sådanne forskelle kan give anledning til.

Kommissionen angiver endelig, at nærhedsprincippet er overholdt, eftersom der bliver fastsat harmoniserede mål og samtidigt overladt til medlemsstaterne at bestemme, hvordan de nærmere kan realiseres.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering, idet det centrale princip om, at de politiske beslutninger i EU altid skal træffes på lavest mulige administrative og politiske niveau og så tæt på borgerne som muligt er overholdt.

5. konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Det eksisterende Seveso-direktiv er implementeret i dansk lovgivning i bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (KOM(2010) 781 endelig) skal implementeres i

dansk lov ved at udstede en ny bekendtgørelse om risikovirksomheder, herunder at ophæve den eksisterende bekendtgørelse. Hvorvidt der er behov for ændringer af anden lovgivning, vides pt. ikke.

Forslagets statsfinansielle og samfundsøkonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

Kommissionens konsekvensvurdering

Kommissionen har udarbejdet en konsekvensrapport. Heraf fremgår det, at de indførte ændringer kun har ført til moderate ændringer i indholdet af det eksisterende direktiv. Kommissionen vurderer, at dette ikke i større grad vil påvirke hverken beskyttelsesniveauet eller omkostningerne ved direktivet.

Generelt vurderer Kommissionen, at tilpasningen til CLP-forordningen kun får begrænset betydning. Kommissionen skønner, at andelen af virksomheder, der vil blive omfattet af direktivet, ikke vil adskille sig væsentligt fra den andel, som i dag er omfattet af det eksisterende direktiv.

Kommissionen skønner, at flere af de andre foreslåede ændringer kun vil resultere i begrænsede yderligere administrative og økonomiske omkostninger. Omkostningsniveauet vil dog afhænge af, hvordan kravene udformes i direktivet, herunder også om kravene til de mindre risikovirksomheder (kolonne 2) øges.

Omkostningsniveauet kan også øges på europæisk plan, hvis nogle af de danske særregler bliver gennemført i direktivet. De danske særregler blev gennemført i 2006 i dansk lov efter, at det såkaldte Kulegravningsudvalg kom med en række anbefalinger til yderligere tiltag (bl.a. krav til ammoniak anlæg, som har en mindre mængde, end den værdi, der er fastsat i direktivet, og som ligger tæt på områder med boliger).

Kommissionen har opstillet en række politiktemaer, som hver især vurderer de ændringer, som er foretaget. De 6 temaer er:

- Tilpasning af bilag 1 til CLP-forordningen
- Andre tekniske tilpasninger i bilag 1
- Fremtidige tilpasninger af bilag 1
- Information af offentligheden og informationssystemer
- Fysisk planlægning
- Andre afklaringer.

Hvert politiktema belyser de valgmuligheder, som Kommissionen har foretaget undervejs ved udarbejdelsen af direktivet og angiver, hvilket niveau reguleringen i direktivet er landet på.

Miljøstyrelsen har vurderet, at Kommissionens vurdering overordnet er dækkende for danske forhold. Det skal bemærkes, at der findes ca. 150 risikovirksomheder i Danmark, og antallet vurderes ikke at blive ændret væsentligt som følge af det nye direktiv.

Forslaget til et nyt Seveso III-direktiv samlet set vurderes ikke at have væsentlige yderligere statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser i forhold til det nuværende direktiv. Dette vurderes også at gælde selvom nationalstater pålægges at give Kommissionen og den europæiske offentlighed mere information om landets risikovirksomheder, at inspicere virksomhederne oftere og at tilpasse kriterierne for, om virksomheder er omfattet af direktivet. Eventuelle udgifter i forbindelse med myndighedsopgaver afholdes inden for eksisterende udgiftsrammer.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget vurderes på flere områder samlet set at medføre en lettelse af erhvervslivets byrder, idet forslaget flere steder præciserer reglerne yderligere i forhold til det nuværende direktiv, fx krav til sikkerhedsdokumentation, sikkerhedsrapport, inspektioner og sikkerhedsledelsessystemerne. Inspektionsfrekvensen øges dog for de mindre risikovirksomheder og vil forøge arbejdet for virksomheder og myndigheder, der konkret omfattes af ændringerne. Kravet om en øget adgang til information og mulighed for at prøve afgørelse ved domstolene vil dog medføre en større byrde for både virksomheder og myndigheder.

Direktivforslaget sigter på at indføre forenklede procedurer for opdatering og modernisering af bestemmelserne. Det kan medføre et bedre grundlag for myndighedernes afgørelser.

Det vurderes, at der som følge af direktivets tilpasninger til det kommende klassificeringssystem både kan blive flere eller færre risikovirksomheder end i dag. Desuden kan virksomheder, der i dag er klassificeret som en kolonne-2 virksomhed med de nye regler blive klassificeret som en kolonne 3-virksomhed. Tilsvarende kan en nedklassificering blive aktuel.

Beskyttelsesniveau

Det vurderes, at direktivforslaget på mange måder vil medføre et højere beskyttelsesniveau. Der indføres tydeligere og strammere tidsfrister, mulighed for at indføre et sikkerhedsledelsessystem på de mindre risiko-virksomheder samt en udvidet pligt for risikovirksomheder til at udveksle information til andre virksomheder med henblik på at forebygge spredning af større uheld.

Større involvering af naboer kan bidrage til at kvalificere myndighedernes afgørelser samt styrke myndighedernes evne til at håndtere uheld.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i almindelig høring den 3. januar 2011 med frist til den 28. januar 2011.

Der er kommet nedenstående høringssvar med følgende bemærkninger:

Anvendelsesområdet:

DI mener, at forslaget om at tillægge kommissionen kompetence til at ændre annex I uden inddragelse af stakeholders, parlament eller medlemsstater er yderst bekymrende, da det er en helt essentiel del af direktivet. **DI** mener, at ændringer af annex I må følge den normale lovgivningsprocedure med inddragelse af relevante parter. **DI** mener, at det nye direktiv øger risikoen for, at meget små virksomheder i galvanobranchen bliver omfattet af risikolovgivningen. **DI** mener, at det vil være nødvendigt at indføre en tærskelværdi for navngivne stoffer i bilag I gældende for ”galvaniske væsker” på f.eks. 100 tons. **DI** bemærker desuden, at det forekommer usikkert, hvor flydende tryksat ammoniak placeres efter de nye mærkningsregler. **DI** opfordrer Miljøstyrelsen til at fjerne den danske overimplementering af risikodirektivet for små ammoniakoplag, hvis der sker en stramning af EU-reglerne for de samme anlæg.

KL mener, at den danske overimplementering af ammoniakoplag mellem 5-50 t bør omfattes af Seveso-direktivet, hvis der ligger følsom arealanvendelse inden for en afstand på 200 meter.

Bryggeriforeningen angiver, at det nye klassificeringssystem bør ikke alene give anledning til en omklassificering af en kolonne 2 virksomhed til en kolonne 3 virksomhed.

Energi- og Olieforum støtter generelt direktivets ændringer, men mener, at der er behov for at orientere lokale myndigheder om håndtering af tung fuelolie i overgangsperioden, indtil direktivet træder i kraft.

DI støtter også, at der er behov for at se på forslagets bestemmelserne for svær fuelolie, idet de mener, at store oplag af svær fuelolie ikke udgør en særlig risiko for større uheld. Kun i tilfælde, hvor en ekstremt kraftig brand kan antænde oplaget, kan heavy fueloil bidrage til at forværre konsekvenserne af et uheld. **DI** opfordrer til, at Danmark arbejder for, at svær fuelolie ikke medregnes under olieprodukter.

Brancheforeningen for Biogas mener, at der bør ske ændringer i tærskelmængder for hvornår hhv. oplag af biogas og naturgas bliver omfattet af risikoreglerne. Grænsen for biogas er 10 tons og 50 tons for naturgas. Brancheforeningen ønsker, at der arbejdes for, at grænseværdien for biogas ligestilles med naturgas.

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) savner en generel bestemmelse om, at undtagelserne, jf. artikel 4, jævnligt bør revurderes.

Krav til virksomhederne

Rockwool A/S savner en præcisering af, hvornår myndighederne kan kræve, at en kolonne 2-virksomhed behandles som en kolonne 3-virksomhed og hermed skal implementere

forebyggelsesplanen gennem et sikkerhedsledelsessystem. Desuden mener Rockwool, at det af direktivet bør fremgå, hvad der menes med ”en ændring” på en virksomhed.

Grontmij/Carl Bro og Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut mener, at sikkerhedsdokumenterne og –rapporterne bør udarbejdes efter en ny disposition. Der lægges således ikke op til, at indholdet ændres - kun dispositionen.

Dominoeffekter

Rockwool A/S savner en definition på nabovirksomheder, herunder om der er tale om geografiske virksomheder eller virksomheder, som ligger inden for et konsekvensområde.

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) mener, at det af direktivet bør frem, at det er den nationale kompetente myndighed, som bør have et opdateret overblik over risikovirksomheder.

Tidsfrister

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) mener at der generet bør stammes op på en række tidsfrister. Det gælder bl.a. fristen for eksisterende virksomheder til at anmelde sig til myndighederne bør reduceres fra 1 år efter, at Seveso III er virksomme. Desuden mener Jette Gabrieli, at fristen for nyomfattede virksomheder til at udarbejde en sikkerhedsrapport bør reduceres fra de 2 år. Endvidere mener Jette Gabrieli, at myndighedernes frist på 1 år til at udarbejde de eksterne beredskabsplaner er for lang. Hun mener endvidere, at den eksterne beredskabsplan for nystartede virksomheder bør udarbejdes, inden driften påbegyndes, og at nyomfattede virksomheder bør udarbejde den interne beredskabsplan hurtigere end 1 år, som er fristen jf. direktivet. **Beredskabsstyrelsen, Justitsministeriet og Rigspolitiet** fremhæver i deres høringsbreve, at fristen på 12 måneder er passende, da den bl.a. vil indeholde en periode for offentlig høring og bør ikke begrænses yderligere.

Bryggeriforeningen foreslår, at der bør skabes sammenfald mellem direktivets tidsfrister for ajourføring og opdatering af sikkerhedsdokumenter samt afprøvning af beredskabsplaner.

Information til offentligheden

DI er uforstående overfor en af hovedgrundene til at revidere direktivet, som angives at være for at bringe direktivet i overensstemmelse med Århus Konventionen. **DI** mener, at Århus Konventionen allerede er implementeret i EU-lovgivning ved to tværgående direktiver, som også gælder for risikoområdet. Behovet for at gentage de samme regler i samtlige direktiver er således ikke til stede.

Bryggeriforeningen er enig i, at offentligheden skal have adgang til relevante informationer, men støtter ikke, at der skal informeres om rene virksomhedsforhold. Foreningen angiver, at der kun bør informeres om de endelige beredskabsplaner.

Lægemiddel Industri Foreningen finder, at myndighederne nøje bør overveje offentlighedens krav på information om stoffer og aktiviteter på risikovirksomhederne set i relation til den generelle indsats i forhold til at forebygge terror i samfundet.

Rockwool fremhæver, at det som noget nyt kræves, at virksomheder redegør for deres erfaringer ved tidligere uheld. Rockwool mener, at det bør præciseres i hvilken historisk udstrækning, der er tale om, samt hvis og hvilke erfaringer, der skal videregives.

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) finder det positivt, at direktivet lægger op til en større åbenhed og erfaringsudveksling på EU-niveau. Dog mener hun, at det bør præciseres, hvad der forstås ved, at alle personer, som må antages af at blive berørt af et større uheld, **regelmæssigt** og uden at anmode om det modtager oplysninger om sikkerhedsforanstaltninger og en hensigtsmæssig adfærd i tilfælde af uheld.

Inspektioner

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) finder det positivt, at kravene til inspektionerne er strammet, dog bør det fremgå at alle inspektioner bør være uanmeldte.

Bryggeriforeningen mener dog, at inspektionsfrekvensen bør øges til hvert 5. år. Foreningen fremhæver endvidere, at antallet af inspektioner bør reduceres, hvis regelmæssige inspektioner har vist, at der ikke er risiko for større uheld.

Registrerede Revisorer, FRR; Dansk Fjernvarme, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Advokatsamfundet samt TÆNK Forbrugerrådet har ingen bemærkninger til forslaget.

Sagen blev behandlet i miljøspecialudvalget den 9. februar 2011. Der var følgende bemærkninger.

Økologisk Råd anførte i forhold til regeringens holdning om afvejning mellem offentlighedens adgang til information og misbrug heraf, at der i denne forbindelse ikke bør ske hemmeligholdelse af information om konkrete virksomheder.

DI spurgte til, hvorvidt der var tale om at reglerne i direktivet, der implementerer Århus-konventionen gik videre end de to generelle direktiver om Århus-konventionen og om det var nødvendigt at implementere Århus-konventionen i direktivet.

Greenpeace tilkendegav, at Greenpeace mente at der var tale om manglende implementering af det eksisterende seveso-direktiv i forhold til Avedøre-værket pga. forhøjelse af ammoniakmængderne, og nævnte at man havde indgivet klage herover.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget blev første gang behandlet i Rådets miljøarbejdsgruppe 17. januar 2011. Alle medlemsstater tilkendegav her, at direktivet indeholdte positive forbedringer, men at der nu er behov for de enkelte medlemsstater at gennemgå direktivet mere detaljeret.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment. Regeringen er enig i, at der er behov for at tilpasse reguleringen af risikovirksomheder til de kommende regler for klassificering af kemikalier og Århus Konventionens bestemmelser om offentlighedens adgang til information.

Regeringen lægger vægt på, at der fortsat fastholdes et højt og gerne forøget sikkerhedsniveau for alle risikovirksomheder, herunder at stoffer, der enten søges fri- eller medtaget direktivet, fortsat vurderes og afvejes i forhold den reelle fare og risiko, som de anses for at udgøre.

Regeringen finder det imidlertid vigtigt, at der fortsat skal være mulighed for at afveje offentlighedens adgang til information i forhold til, om eventuelle informationer kan misbruges til at udøve skader på virksomheder, samfund og miljø.

Regeringen hilser desuden velkomment, at direktivforslaget afspejler en modernisering, effektivisering og præcisering af en række bestemmelser, hvilket kan bidrage til at lette de administrative byrder for virksomheder og myndigheder.

Anvendelsesområdet (artikel 2, 4, 23, 24, 25 og 26 samt bilag 1)

Regeringen er grundlæggende enig med Kommissionen i den måde, som direktivet er opbygget på, således at kontrolniveauet er moduleret, idet der gælder strengere regler, jo større mængder af farlige stoffer, der er til stede på de enkelte virksomheder. Hvilke stoffer, der anses for farlige i denne sammenhæng, fremgår af et bilag til direktivet.

Regeringen finder, at følgerne ved et større kemikalieuheld ofte kan være meget alvorlige. Det er derfor af stor betydning, at direktivets anvendelsesområde (artikel 4) ikke ændres uden, at medlemsstaterne har haft mulighed for at bidrage med vigtig viden om de konkrete stoffer.

Regeringen finder derfor, at direktivets anvendelsesområde bør ændres gennem de såkaldte gennemførelsesretsakter, der vedtages via komitologi, idet medlemsstaterne således sikres en større indflydelse på forslagenes konkrete udformning.

Regeringen kan dog støtte Kommissionens forslag om, at direktivet i fremtiden kan tilpasses (artikel 23) den tekniske udvikling gennem delegerede retsakter. Regeringen finder det i overensstemmelse med TEUF artikel 290, at der indføres en mulighed for, at direktivet med kort frist kan opdateres med ny kendt viden, idet der er tale om ikke-væsentlige ændringer af selve basisretsakten. Der vil typisk være tale om formelle ændringer.

Regeringen finder, at en række begreber bør præciseres yderligere. Dette gælder bl.a. definitionen af, hvornår en kolonne 2 skal behandles som en kolonne3-virksomhed, definition af ændring og definition af nabovirksomhed, som bør beskrives ud fra en konsekvenszone og ikke en geografisk beliggenhed. Regeringen mener desuden, at det bør fremgå, at militære anlæg, som overvejende anvendes til civil formål bør være omfattet af direktivet.

Regeringen forventer ikke at tilføjelsen af vandfri, gasformig ammoniak umiddelbart vil have nogen betydning for de danske virksomheder, idet stoffet allerede er opført i den danske risikobekendtgørelse som følge af de danske særregler. Regeringen vurderes desuden, at medtagelsen af svær fuelolie vil medføre, at flere kraftværker og kraftvarmeværker end i dag vil blive omfattet af bestemmelserne. Regeringen mener, at fuelolie, der har toksiske egenskaber, udgør en væsentlig risiko ved spild til vandmiljøet. Regeringen mener derfor, at fuelolie skal være omfattet af direktivet i lighed med andre olieprodukter, men anerkender også at der kan være behov for en nærmere afgrænsning af begrebet fuelolie.

Regeringen finder for biogas, som har en anden tærskelværdi end naturgas, bør risikoen for biogas præciseres, således at en øget indsats står mål med den sikkerheds- og samfundsmæssig gevinst.

Regeringen mener desuden, at små virksomheder i galvanobranchen ikke bør være omfattet af risikolovgivningen, idet disse virksomheder allerede i tilstrækkeligt omfang er reguleret af anden lovgivning (miljøbeskyttelsesloven). Regeringen vil derfor arbejde på, at der bliver indført en tærskelværdi for navngivne stoffer i bilag I gældende for ”galvaniske væsker” på f.eks. 100 tons.

Regeringen finder, at der i det nye direktiv fortsat skal være en henvisning til arbejdsmiljødirektivet.

Dansk overimplementering for mindre ammoniakanlæg samt oplag i forbindelse med transport

Danmark har indført mere vidtgående regler, med inddragelse af mindre oplag af ammoniak i nærheden af følsom arealanvendelse samt regler for oplag af farlige stoffer i forbindelse med transport. Det skyldes, at et uheld på disse oplag kan inddrage mange mennesker. Regeringen finder, at direktivet bør udvides til også at regulere disse anlæg.

Krav til virksomhederne (artikel 5, 6, 7, 8, 9 og 10 samt bilag II, III og IV)

Regeringen er grundlæggende enig med Kommissionen i, at det er nødvendigt at virksomhederne anmelder sig til myndighederne og dokumenterer, hvilke foranstaltninger, der vil blive gennemført på de enkelte virksomheder. Dog mener regeringen, at anmeldefristen for de nyomfattede virksomheder er for lang. I Danmark er det i dag praksis, at disse virksomheder har 3 måneder til at anmelde sig til myndigheder – i direktivforslaget får de 1 år. Regeringen mener, at det både er vigtigt ud fra et plan- og sikkerhedsaspekt i forhold til nabovirksomheder, samfund og miljø er vigtigt, at myndighederne hurtigt bliver opmærksomme på, at den aktuelle virksomhed fremover har status som risikovirksomhed.

Regeringen hilser velkomment, at de særlige krav til kolonne 3-virksomhederne er meget præcist beskrevet i direktivforslaget. Det letter de administrative byrder både for myndigheder og virksomheder. Regeringen savner dog, at kravene til forebyggelsesplanen, som alle virksomheder skal indsende, beskrives yderligere i et bilag til direktivforslaget. Regeringen finder desuden, at

dette bilag bør indeholde de samme krav, som Danmark i dag stiller til kolonne 2-virksomheder, herunder krav om at alle risikovirksomheder har et sikkerhedsledelsessystem.

Regeringen finder det vigtigt, at alle ændringer, der kan have indflydelse på sikkerheden bliver godkendt af de kompetente myndigheder, inden de iværksættes. Dette krav gælder ifølge direktivforslaget kun for de mest farlige virksomheder (kolonne 3). Regeringen mener, at dette krav bør udvides til også at omfatte kolonne 2-virksomheder – sådan som det er praksis i Danmark i dag.

Dominoeffekter (artikel 6, 8 og 9 samt bilag II)

Regeringen hilser det velkomment at det i direktivet præciseres, at bestemmelserne om dominoeffekter gælder både for kolonne 2- og kolonne 3 virksomheder, som det også klart fremgår af dansk lovgivning. Der vil dog skulle arbejdes for en tydeliggørelse af udveksling af information mellem risikovirksomheder, nabovirksomheder, offentliggørelse og ansvarsfordeling mellem virksomheder og myndigheder.

Beredskabsplaner (artikel 11 og bilag IV)

Regeringen finder det relevant, at der fastsættes en tidsfrist for, hvor længe en virksomhed, som enten er eller bliver nyomfattet af direktivets bestemmelser, kan drives, uden at der foreligger beredskabsplaner. Desuden finder regeringen, at denne periode skal være så kort som mulig.

Regeringen finder desuden, at der bør stilles krav til kolonne 2-virksomheder om, at de i deres forebyggelsesplan skal beskrive, hvordan de vil håndtere uheld samt om nødvendigt udarbejde en beredskabsplan, hvis myndighederne efter præcise retningslinjer vurderer, at der er behov for det.

Endvidere mener regeringen, at det bør præciseres, at de kolonne 2-virksomheder, som pålægges at implementere deres forebyggelsesplan gennem et sikkerhedsledelsessystem, også bør pålægges at udarbejde interne beredskabsplaner og give oplysninger til brug for eksterne beredskabsplaner og fysisk planlægning med det indhold, som fremgår af bilag IV, herunder høring og information af offentligheden. Høring og information kan evt. ske efter koordinering med andre lovgivningsmæssige krav.

Information til offentligheden og udveksling af information (artikel 13, 14, 15, 16 og 20 samt bilag V og VI)

Regeringen noterer sig, at der på dette punkt er tale om en vis forøgelse af den administrative byrde for både virksomheder og myndigheder. Regeringen hilser det velkomment, at det i bilag V angives, hvilke oplysninger der skal være til rådighed, herunder hvordan befolkninger bliver advaret og holdt underrettet samt relevante oplysninger fra beredskabsplanen.

Regeringen mener, at det bør overvejes at stille krav om, at alle risikovirksomheder forpligtes til at udarbejde et ikke-teknisk resume, som bl.a. opfylder direktivets krav om at fremlægge informationer til offentligheden.

Regeringen er desuden enig i, at befolkningen skal inddrages i beslutningsprocesser, som kan få betydning for dem. Det er regeringens vurdering, at denne forpligtigelse kan tilgodeses gennem VVM-proceduren, planlovens og miljølovens nuværende procedurer.

Inspektioner (artikel 19 og bilag V)

Kravene til inspektioner strammes i forhold til mindre risikovirksomheder (kolonne 2), mens kravene til de store kolonne 3-virksomheder er uændret. Det hilser regeringen velkomment og noterer sig, at også konklusionerne af inspektionerne skal offentliggøres.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Et grund- og nærhedsnotat blev den 1. februar 2011 oversendt til Folketingets Europaudvalg.

PUNKT 2

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) - (omarbejdning)

KOM (2008) 810 endelig

- Politisk enighed

Revideret notat

Resume

Med baggrund i de hidtidige erfaringer med direktivet om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), anfører Kommissionen, at der er tre hovedformål med de foreslåede ændringer: At nedbringe de erhvervsadministrative omkostninger og byrder, der følger af direktivet uden herved at anfægte beskyttelsesniveauet, at sikre en mere effektiv gennemførelse af direktivet, samt at skærpe direktivets miljøeffekter.

Som de væsentligste ændringsforslag i Kommissionens oprindelige forslag til et nyt WEEE-direktiv kan det fremhæves, at:

Kommissionen ønsker overfor medlemsstaterne at tydeliggøre og ensrette anvendelsesområdet for de to sammenhængende direktiver vedr. elektronikaffald (WEEE) og vedrørende farlige stoffer i elektroniske produkter (RoHS). Dette foreslås opnået ved at opstille bindende lister over de produkter, som direktiverne omfatter. Listerne vil blive suppleret gennem en komitologiproducere, idet det foreslås, at listerne fremover skal høre under RoHS-direktivet, der er et totalharmoniseringsdirektiv efter traktatens artikel 95 om det indre marked.

Der stilles endvidere forslag om en WEEE-indsamlingsprocent på 65 %, og målsætningen skal gælde for alle typer elektrisk og elektronisk udstyr (EEE). Indsamlingsprocenten fastsættes som funktion af indsamlet WEEE i forhold til mængden af EEE markedsført de to foregående år. Den foreslåede indsamlingsprocent skal opnås hvert år og første gang i 2016. Vurderingen af de økonomiske konsekvenser for Danmark af den forhøjede målsætning har tidligere været, at det ville medføre en merudgift for at opnå målet for indsamling af WEEE fra husholdninger. En mere borgernær indsamling af småt elektronikaffald blev vurderet til ca. 20 mio. kr. årligt og/eller en udgift på 7 mio. kr. i de år, hvor der gennemføres informationskampagner. Øgede udgifter forventes afholdt af producenterne. Data for de seneste år viser, at Danmark lige nu lever op til målsætningen om 65 % indsamling opgjort efter direktivets metode, og dermed er der en forventning om, at det vil kunne medføre færre merudgifter end tidligere antaget. Det forventes, at indsamlingen af WEEE fra erhverv er tilstrækkelig, men der skal gøres en indsats for at sikre tilstrækkelig datagrundlag.

Producenter af EEE foreslås herudover at blive defineret og registreret på samme måde i alle medlemsstater. En producent skal kunne indberette alle krævede oplysninger for hele EU i en enkelt medlemsstats producentregister, som efterfølgende skal udveksle de nødvendige oplysninger med de øvrige medlemsstater. Hermed ønsker kommissionen at mindske den administrative byrde for producenterne. Kommissionen forventer, at forslaget vil udgøre en samlet besparelse for producenterne i EU.

1. Status

Kommissionen oversendte den 8. december 2008 ovennævnte forslag til Rådet og Parlamentet. Rådssekretariatet udsendte forslaget til medlemsstaterne den 16. december 2008, og forslaget forelå i dansk oversættelse den 22. december 2008. Forslaget blev fremsat med hjemmel i TEF artikel 175 (nu TEUF art. 192 stk. 1), og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251 (nu proceduren om den almindelige lovgivningsprocedure TEUF art. 294)

Et nærhedsnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2009. Et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. februar 2009.

Notat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009. Samlenotat om sagen er endvidere oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010 samt den 27. maj 2010 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010. På rådsmødet den 11. juni 2010 orienterede formandskabet om status for forhandlingerne.

Forslaget var på Rådsmødet (miljø) den 20. december 2010 med henblik på formandskabets fremskridtsrapport og forslaget er sat på Rådsmødedagsordnen den 14. marts 2011 med henblik på opnåelse af politisk enighed på baggrund af et kompromisforslag fra det ungarske formandskab.

Europa-Parlamentets miljøudvalg (ENVI komitéen) stemte den 20. juni 2010, og der var afstemning om ændringsforslag i plenarforsamlingen den 3. februar 2011.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører 3 grundlæggende årsager til at foreslå ændringer af direktivet om affald fra elektriske og elektroniske produkter (WEEE). For det første de tekniske, retlige og administrative problemer, som de hidtidige erfaringer med direktivet har blotlagt. For det andet som et led i Kommissionens generelle Lissabon-strategiske målsætning om at forenkle EU-lovgivningen, og endelig for det tredje for at følge op på revisionsbestemmelsen i direktivet, der lægger op til at revurdere direktivets indsamlingsmålsætning. De væsentligste ændringer i direktivet vedrører herefter:

Anvendelsesområdet (artikel 2)

Direktivets anvendelsesområde berøres via to grundlæggende ændringsforslag.

A. Bindende og udtømmende produktlister.

Direktivets anvendelsesområde henviser til anvendelsesområdet for RoHS-direktivet om begrænsninger i anvendelsen af farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr. Dette sker konkret gennem at flytte Bilag 1 med produktkategorier og produktlister fra WEEE- til RoHS-direktivet. WEEE-direktivet er et minimumsdirektiv efter EF-traktatens artikel 175 (nu TEUF art. 192, stk. 1), og de nuværende produktlister i Bilag 1 i WEEE-direktivet er eksemplificerende. RoHS-direktivet er et indre markedsdirektiv efter EF-traktatens artikel 95. Kommissionens forslag indebærer således at produktlisterne i RoHS-direktivet gøres bindende og udtømmende. Bilagene i såvel WEEE- som RoHS-direktivet, herunder bilaget med produktlisterne, kan som hidtil ændres ved komitologi efter

høring af producenter, genvindings- og behandlingsvirksomheder, miljøorganisationer og arbejdstager- og forbrugersammenslutninger.

Kommissionens forslag om bindende og udtømmende produktlister vil gælde for RoHS overensstemmelse, men produktlisterne vil kun være bindende men ikke udtømmende for så vidt angår affaldsbehandling efter WEEE-direktivet. WEEE-direktivet er netop et minimumsdirektiv og refererer til EF-traktatens artikel 175 (nu TEUF art. 192 stk. 1), og muligheden for at lade flere typer EEE være omfattet af WEEE-direktivet er blevet eksplicit påpeget af Kommissionen.

Kommissionen har også forsøgt at tydeliggøre, hvilke former for udstyr der er undtaget fra direktivet ved hjælp af mindre ændringer til direktivets generelle undtagelsesbestemmelser. Således uddybes det bl.a. i det omarbejdede WEEE-direktiv, at direktivet kun gælder for udstyr, der markedsføres som enkeltstående funktionelle eller kommercielle enheder.

B. Typer af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) klassificeres som affald fra husholdninger eller erhverv.

Fremover skal typer af WEEE, der kan forekomme i både husholdninger og erhverv, klassificeres og opdeles som værende enten 'affald fra private husholdninger' eller 'affald fra andre brugere end private husholdninger'. Opdelingen skal afgøres gennem komitologi og skal bl.a. bygge på, hvor stor en andel af udstyret, der sælges til hver af de to brugergrupper. Resultatet kan blive to udtømmende positiv-liste for de produkttyper, som kan anvendes i såvel husholdninger som i erhverv. En liste med de produkttyper, der er blevet klassificeret som husholdningsprodukter og derfor ved bortskaffelse altid skal betragtes som værende WEEE fra private husholdninger. Og en anden liste med de produkttyper, der er blevet klassificeret som produkter til 'andre brugere end private husholdninger' og ved bortskaffelse altid skal betragtes som WEEE fra erhverv. Indtil denne klassificering har fundet sted via komitologi, vil reguleringen af delområdet være uændret. Forslaget vurderes at have til formål at sikre en mere konsekvent overholdelse af direktivets finansieringsbestemmelser i artikel 12.

Tilpasning og præcisering af direktivets producent definition (artikel 3)

Definitionerne tilpasses bl.a. definitionerne i det nye affaldsdirektiv (2008/98/EF). Definitionen af 'producent' udvides og tilpasses især med henblik på det nye indhold i artikel 16 om registrering og producentregistre. En importør er stadigvæk dækket under producentbegrebet. Det gøres klart, at direktivet definerer en producent til at være den, der bringer EEE i omsætning i Fællesskabet.

Ny artikel 6 om bortskaffelse og transport af indsamlet affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE)

Artiklen forbyder medlemsstaterne at bortskaffe ubehandlet, særskilt indsamlet WEEE. Medlemsstaterne skal sikre, at indsamling og transport af særskilt indsamlet WEEE udføres på en måde, der optimerer genbrug og genanvendelse og isolering af farlige stoffer.

Artiklen vurderes at være begrundet i kommissionens informationer/rapporter om, at store dele af det særskilt indsamlede WEEE i EU ikke bliver håndteret korrekt og dermed ikke sikrer genanvendelse af sekundære råmaterialer og isolering af farlige stoffer.

Skærpet målsætning for indsamling af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 7)

Artiklen omfatter nu en målsætning for mængden af særskilt indsamling af WEEE, mens målsætning for nyttiggørelse er flyttet til artikel 11.

Målsætningen for den særskilte indsamling af WEEE er væsentligt skærpet. Den samlede vægt af særskilt indsamlet WEEE fra 'private husholdninger' og 'andre brugere end private husholdninger' skal nu udgøre mindst 65 % af den gennemsnitlige vægt af EEE, der er bragt i omsætning på markedet i de to foregående år i medlemsstaten. For danske husholdninger svarer dette til krav om indsamling af ca. 83.000 tons WEEE (på baggrund af markedsførte mængder i 2007 og 2008), og der blev indsamlet ca. 83.000 tons WEEE fra danske husholdninger i 2009. Det nuværende WEEE-direktiv har en målsætning om særskilt indsamling af WEEE fra private husholdninger på mindst 4 kg WEEE pr indbygger pr år (svarende til indsamling af ca. 22.000 tons WEEE i Danmark).

Det må antages, at særskilt indsamlet EEE/WEEE til genbrug kan medregnes i opnåelsen af 65 %, fordi denne mængde til genbrug må indregnes i opnåelse af nyttiggørelsesmål (se senere vedrørende artikel 11). Danmark registrerer i dag ikke mængden af EEE/WEEE til genbrug. Det er uklart, hvorledes mængden af EEE/WEEE til genbrug skal kunne registreres, og hvilke øgede omkostninger der evt. vil medgå hertil.

Der skal gennem komitologi fastsættes en fælles metode til at beregne den samlede vægt af markedsført EEE. Denne formulering er i overensstemmelse med, at der konsekvent i direktivudkastet nu tales om indberetning af EEE og WEEE i vægt, og muligheden for at indberette i antal i stedet for som vægt er slettet.

Medlemsstaterne skal sikre, producenterne opnår en indsamlingsprocent på 65 % hvert år - første gang i 2016. Medlemsstater kan indrømmes overgangsforanstaltninger via komitologi i tilfælde af, at de har vanskeligheder med at opfylde indsamlingsmålet i tide på grund af særlige nationale omstændigheder. Det foreslås, at Europa-Parlamentet og Rådet foretager en fornyet granskning af indsamlingsprocenten i 2012 bl.a. med henblik på eventuelt at fastsætte en særskilt indsamlingsprocent for udstyr til køling og frysning ud fra en rapportering fra Kommissionen.

Skærpede regler for overførsler af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 10)
Grundlæggende fastholdes det, at overførsel af WEEE skal finde sted i overensstemmelse med den gældende transportforordning. Som noget nyt skal der imidlertid via komitologi fastsættes udførlige regler for, hvad det vil sige, at behandlingen af WEEE i lande uden for EU/OECD er i overensstemmelse med de opstillede krav i WEEE-direktivet. Dette er en forudsætning for, at denne eksport af WEEE må finde sted, og at denne WEEE-mængde må indregnes i opfyldelse af nyttiggørelsesmålene opstillet i artikel 11.

Forhøjede nyttiggørelsesmålsætninger og inddragelse af medicinsk udstyr (artikel 11)
Alle målsætninger er sat op med fem procentpoint, og alt særskilt indsamlet WEEE sendt i behandling må indregnes i opfyldelsen af målsætningerne. Målsætningerne beregnes som vægtprocent af særskilt indsamlet WEEE, der sendes til nyttiggørelsesvirksomhederne.

Det er nyt, at WEEE forberedt med henblik på genbrug må indregnes. Dette gælder uanset, om genbruget vil finde sted i medlemsstaten eller eksempelvis i et land uden for OECD, så længe reglerne for overførsel og behandling af WEEE er overholdt. Begrebet 'forberedelse med henblik på genbrug' er nyt og defineres i EU's affaldsdirektiv (2008/98/EF), som medlemslandene skal implementere inden 12. december 2010.

Der er som noget nyt opstillet målsætninger for 'Nyttiggørelse' og for 'Genbrug og genanvendelse' for kategori 8 'Medicinske anordninger'. Disse målsætninger for kategori 8 svarer til målsætningerne for kategorierne: 2 Små husholdningsapparater, 5 Belysningsudstyr, 6 Elektrisk og elektronisk værktøj, 7 Legetøj og fritids- og sportsudstyr og 9 Overvågnings- og reguleringsinstrumenter. Disse kategorier har de laveste målsætninger af de ti forskellige EEE-kategorier med mindst 75 % til nyttiggørelse og mindst 55 % til genbrug og genanvendelse. Dette er den største forskel i direktivet mellem nyttiggørelsesmål og mål for genbrug og genanvendelse, hvilket betyder, at en væsentlig mængde WEEE indenfor disse seks produktkategorier (20 vægtprocent) tillades at gå til forbrænding med høj energieffektivitet.

Alle ti kategorier af WEEE har hele tiden været omfattet af krav om særskilt indsamling, men det er først nu, at der opstilles nyttiggørelsesmål til det indsamlede WEEE fra kategori 8 Medicinske anordninger. WEEE-direktivet har således været anderledes end RoHS-direktivet, som først nu med de foreslåede ændringer i det omarbejdede direktiv kommer til at omfatte kategori 8 Medicinske anordninger og kategori 9 Overvågnings- og reguleringsinstrumenter.

Finansiering af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Kommissionen fremhæver, at producenterne bør finansiere indsamlingen af WEEE i hele affaldskæden for at undgå ukorrekt behandling og illegal eksport af WEEE samt skabe lige konkurrencevilkår i hele EU. Artikel 12 nævner nu, at "medlemsstaterne tilskynder i de relevante tilfælde producenterne til at finansiere alle omkostninger i relation til indsamlingssteder til WEEE fra private husholdninger".

Oplysninger til brugerne om omkostninger og særskilt bortskaffelse af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 14)

Det gøres nu permanent, at producenterne ved salg af nye produkter må gøre køberne bekendt med omkostningerne til indsamling, behandling og miljørigtig bortskaffelse.

Medlemsstaterne skal fortsat sikre, at køberne af EEE i private husholdninger får de nødvendige oplysninger om, at WEEE skal indsamles særskilt, om de forskellige ordninger til den særskilte indsamling og om de potentielle skadelige virkninger, som farlige stoffer i EEE kan afstedkomme. Medlemsstaterne kan fortsat kræve, at disse oplysninger skal gives af producenter og/eller distributører.

Nye regler for producent registrering, samt oplysninger og rapportering (artikel 16)

Denne artikel indeholder en grundlæggende ændring af WEEE-direktivet, idet en producent nu skal kunne indføre alle relevante oplysninger vedrørende virksomhedens salg af EEE og håndtering af WEEE i alle medlemsstater gennem en detaljeret registrering i en enkelt medlemsstats producentregister. Indberetningerne skal anvendes til at kontroloverbåge producenternes finansieringsforpligtelser med hensyn til håndtering af WEEE fra såvel 'private husholdninger' som 'andre brugere end private husholdninger'. Formatet og hyppigheden af producenternes indberetning til producentregistret skal fastsættes gennem komitologi.

Hensigten med den foreslåede ændring er at mindske den administrative byrde for virksomhederne ved at harmonisere registreringen af producenter og producenternes rapportering i EU. Som en konsekvens heraf er det foreslået, at de nationale registre skal være indbyrdes kompatible. Producentregistrene i medlemsstaterne skal med andre ord udveksle oplysninger indbyrdes om

markedsførte mængder EEE i de forskellige medlemsstater. Producentregistrene skal også udveksle informationer vedrørende overførsler af midler vedrørende overførslen af EEE og WEEE mellem medlemsstaterne, idet der ved midler forstås de enkelte virksomheders økonomiske omkostninger i forbindelse med varetagelse af producentansvaret.

Medlemsstaterne skal fortsat indsamle oplysninger hvert år om markedsført EEE og håndteret WEEE for de enkelte kategorier, herunder WEEE som er genbrugt eller eksporteret. Medlemsstaterne skal hvert tredje år indberette disse data til kommissionen. Oplysningerne skal angives i vægt, - muligheden for at indberette i antal er fjernet.

Delegationsbeføjelser i henhold til Lissabon-traktaten (artikel 17)

Forslaget tillægger Kommissionen beføjelser til at ændre forordningens bilag i henhold til proceduren om delegerede retsakter.

Skærpede bestemmelser om inspektion og overvågning (artikel 20)

Der er øget fokus på inspektion og overvågning af implementeringen af direktivet i udkastet til det omarbejdede WEEE-direktiv. Det kræves som minimum, at der skal foregå en inspektion og overvågning af eksport af WEEE ud af EU for at sikre, at dette finder sted i overensstemmelse med transportforordningen (jævnfør de konkrete henvisninger hertil i artikel 10 i det omarbejdede WEEE-direktiv). Overvågningen af overførsel af WEEE skal ske i overensstemmelse med minimumskravene opstillet i det nye, ændrede bilag 1C. Umiddelbart vurderes den nuværende danske inspektion og overvågning at opfylde kravene i bilaget, men minimumskravene må forventes at medføre øgede omkostninger for virksomheder, som ønsker at eksportere brugt elektronisk udstyr.

Det kræves desuden, at medlemsstaternes inspektion også som minimum skal undersøge, om behandlingsvirksomhedernes processer er i overensstemmelse med affaldsdirektivet og med det omarbejdede WEEE-direktivs bilag II med behandlingskrav til WEEE.

Nyt Bilag IC vedr. minimumskrav til overvågning af overførsler af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE)

Bilaget opstiller minimumskrav til overvågning af overførsler af WEEE som nævnt i artikel 20 stk. 2. Konkret beskrives, hvordan det skal kontrolleres, at det udførte som hævdet af eksportøren er EEE eller WEEE egnet til genbrug og derfor lovligt kan eksporteres til lande uden for EU. Forslaget indebærer, at elektronikskrot skal deklareres og testes som funktionsdueligt forud for eksport. Såfremt det ikke har en sådan deklaration om funktionsduelighed betragtes det som affald og transportforordningens regler skal overholdes forud for eksport. Bilaget erstatter den gældende vejledning på området med bindende retningslinjer.

De vigtigste foreslåede ændringer i det reviderede kompromisforslag i forhold til kommissionens forslag:

Under svensk og spansk formandskab blev bilaget med kategorier (flyttet tilbage i WEEE-direktivet fra RoHS-direktivet) ændret, så de 10 kategorier er sammenlagt og ændret til 5 kategorier, som foreslået af Danmark. Produktlisterne forbliver eksemplificerende som i nuværende direktiv. Det fastholdes, at udstyr skal indpasses i en af de nu 5 foreslåede kategorier for at være omfattet direktivet.

Problematikken vedrørende affald fra EEE, som anvendes af både private og af andre end private husholdninger (dual-use) foreslås løst ved, at denne type affald altid skal betragtes som affald fra private husholdninger.

Kompromisforslaget er formuleret mere klart med hensyn til, at en producent er den, der bringer et produkt i omsætning i en medlemsstat, således som det nuværende direktiv er implementeret i Danmark og de fleste andre medlemsstater. Det er modsat Kommissionens forslag om at definere en producent på Fællesskabsniveau.

Det er konkretiseret, at det fremtidige fælles format på EU-niveau til registrering og indberetninger fra producenterne til producentregistrene skal omfatte markedsførte mængder, kategorier, økonomisk sikkerhedsstillelse og indberetningshyppighed, samt at online indberetning skal være mulig.

Det foreslås, at målsætningen om indsamlingsprocent beregnes som gennemsnit af markedsført udstyr over de seneste 3 år i stedet for de seneste 2 år, som foreslået af Kommissionen. I det seneste forslag fra det ungarske formandskab foreslås som noget nyt en trinvis opfyldelse af indsamlingsmålet således, at der senest fire år efter direktivets ikrafttrædelse skal nås 45 % indsamlet og senest seks år efter ikrafttrædelse skal nås 65 % indsamlet.

Det belgiske formandskab foretog en væsentlig ændring, idet direktivets anvendelsesområde blev ændret fra lukket til åbent. Det ungarske formandskab har imidlertid rullet denne ændring tilbage således, at direktivet nu fremstår med et lukket scope. Danmark har gennem forhandlingerne været fortalere for et åbent anvendelsesområde. Selvom der i dag er simpelt flertal for et åbent anvendelsesområde, er rådet fortsat splittet i dette spørgsmål.

I forslaget fra det belgiske formandskab fremgår det at Kommissionen skal tilskynde medlemslandene til at udarbejde minimumsstandarder for indsamling og behandling - inkl. genanvendelse og nyttiggørelse - af WEEE med henblik på at sikre, at indsamling og behandling sker på en miljømæssig forsvarlig måde.

3. Europa- Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet stemte den 3. februar 2011 om ændringer til Kommissionens forslag. Rapportørens rapport blev vedtaget med et bredt flertal. Samlet vedtog parlamentet en pakke, som bl.a. indeholder:

- Åbent anvendelsesområde for direktivet med brede undtagelsesmuligheder.
- Reelle nyttiggørelses- og genanvendelsesmål fastsat som ”output-mål”.
- Distributører pålægges krav om at etablere indsamling af småt WEEE fra detailhandlere.
- Producentbegrebet defineres på EU-niveau som foreslået af Kommissionen.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver: At de foreslåede ændringer af direktivet vil bidrage til at effektivisere det indre marked; at målet om at forbedre den miljømæssige håndtering af WEEE ikke kan opfyldes effektivt, hvis medlemsstaterne handler hver for sig samt at de foreslåede administrative

forenklinger vedrører virksomheder, der er aktive i mere end en medlemsstat. Kommissionen vurderer på denne baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Det gældende WEEE-direktiv 2002/96/EF er implementeret i Miljøbeskyttelseslovens §§ 9i-9o samt 9z-9å og ved Elektronikaffaldsbekendtgørelsen nr. 362/2010.

For WEEE fra husholdninger er det kommunerne, der er ansvarlige for at etablere indsamlingssteder, der er let tilgængelige for husholdninger i forhold til befolkningstætheden. Producenterne afhenter WEEE fra de kommunale indsamlingssteder. Producenterne er ansvarlige for en andel af WEEE, der svarer til deres markedsandel. Langt de fleste producenter har meldt sig ind i en kollektiv ordning, der sørger for det praktiske med at håndtere affaldet. Producenterne kan som supplement til den kommunale indsamling selv indsamle WEEE. De skal indberette dette og bliver godskrevet denne mængde.

For WEEE fra erhverv er der individuelt producentansvar, således at hver enkelt producent er ansvarlig for det EEE, de har markedsført. Dette individuelle producentansvar kan dog løftes sammen med andre producenter i en kollektiv ordning.

Producenter skal registrere sig og indberette data om markedsførte mængder EEE og tilbagetagne mængder WEEE hos WEEE-System/Dansk Producentansvarssystem. Dansk Producentansvarssystem er en privat organisation, der har fået tildelt nogle kompetencer i henhold til reguleringen.

Såfremt udkastet til det omarbejdede WEEE-direktiv vedtages som fremlagt, skal Miljøbeskyttelsesloven og Elskrotbekendtgørelsen ændres. De vigtigste ændringer er i forhold til:

- Definition af producent
- Koordineret registrering og indberetning af data
- Omfattet udstyr (scope) – lister flyttes fra WEEE-direktiv til RoHS-direktiv
- Indsamlingsmål på 65 %

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes, at direktivforslaget vil indebære behov for 1 årsværk i forbindelse med implementering, hvilket afholdes af indenfor Miljøministeriets eksisterende udgiftsrammer. Finansiering af evt. ekstraudgifter i forbindelse med de skærpede bestemmelser om inspektion og overvågning jf. art. 20, sker efter gældende retningslinjer, når der foreligger et konkret skøn. Forslaget skønnes ikke at have andre direkte statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Koordineret registrering og indberetning af data

Det foreslås at mindske den administrative byrde for producenter/importører ved at harmonisere producenternes forpligtelser angående registrering og rapportering - herunder at gøre producentregistrene i medlemsstaterne indbyrdes kompatible. Forenklingen af registreringsforpligtigheden vil, især for mindre producenter/importører af EEE, indebære en

administrativ lettelse. Lettelsen er dog ikke så stor i Danmark som i EU som helhed, da det nationale indberetningssystem er enklere i Danmark end i de fleste andre medlemsstater.

Under forudsætning af at forslaget indebærer producentregistrering i kun én medlemsstat, modtagelse af data fra ét centralt register samt vedtagelse af klare og ensartede formater og datakrav skønner Dansk Producentansvarssystem, at etableringsomkostningerne af ny IT vil være 0,5-1,0 mio. kr. med løbende driftsudgifter på 0,1-0,5 mio. kr. årligt. Dette skal finansieres af producenterne.

Indsamlingsmål på 65 %

Med direktivforslaget lægges der op til at skulle fastsætte indsamlingsmål på 65 % for både WEEE fra husholdninger og fra erhverv.

Vurderingen af de økonomiske konsekvenser for Danmark af den forhøjede målsætning har tidligere været, at det, for så vidt angår indsamling af WEEE fra husholdningerne, ville kræve en øget indsamling af småt elektronikaffald og at dette ville kræve en yderligere indsats i form af øget information til borgerne og/eller en mere borgernær indsamling af disse typer WEEE. Vurderingen har tidligere været, at en landsdækkende oplysningskampagne med TV-spots, dagbladsannoncer og udarbejdelse af informationsmateriale vil koste ca. 7 mio. kr., og at kampagnen eventuelt skal gentages med nogle års mellemrum. Udgifterne til en mere borgernær indsamling af småt elektronikaffald blev vurderet at medføre omkostninger på mindst 20 mio. kr. pr. år. Det forventes, at meromkostninger for producenterne/importørerne vil blive overvæltet på forbrugerne. Data for de seneste år viser, at Danmark lige nu lever op til målsætningen om 65 % indsamling opgjort efter direktivets metode, og dermed er der en forventning om, at det vil medføre færre merudgifter end tidligere antaget.

For så vidt angår indsamling af WEEE fra erhverv antages det, at dette WEEE allerede i dag håndteres i henhold til elektronikaffaldsbekendtgørelsen. Der mangler pt. et samlet datagrundlag for at vurdere den nødvendige indsats. En øget indsats skal i givet fald finansieres af producenterne.

Samlet set er det Miljøstyrelsens vurdering, at det for visse produktgrupper vil kræve en yderligere indsats at kunne opfylde det nye forslag til indsamlingsmål.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Samlet set vurderes forslaget at indebære en positiv påvirkning af det eksisterende danske beskyttelsesniveau.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 7. januar med frist til den 2. februar 2009.

Der er modtaget høringssvar fra følgende høringssparter: Advokatrådet, affald danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, De samvirkende Købmænd, DI ITEK, elretur, Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA) & Branchen ForbrugerElektronik (BFE), Genvindingsindustrien (GI), Greenpeace Nordic, Installatørernes Organisation (TEKNIQ), IT-Branchen, KL, LO, Orgalime, RenoSam, Realkreditrådet, 3F, VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening (VELTEK) & Foreningen af Fabrikanter og Importører af Elektriske Belysningsarmaturer (FABA) og WEEE-System/Dansk Producentansvarssystem (DPA-System).

Kommentarerne kan opdeles som følger:

3F og LO støtter forslaget uden kommentarer.

Anvendelsesområdet (artikel 2)

IT-Branchen, affald danmark, RenoSam, KL, DI ITEK og flere støtter, at WEEE-direktivets anvendelsesområde henviser til RoHS-direktivets anvendelsesområde.

DI ITEK, affald danmark, KL, GI, DPA-System, FEHA & BFE finder primært forslaget om udtømmende lister problematisk. Det påpeges bl.a., at en udtømmende liste med specifikt nævnte produkter til hver en tid vil være forældet, fordi der kommer nye produkter på markedet hele tiden. I stedet foreslås bl.a., at alt EEE som hovedregel er omfattet, og at der udarbejdes en negativliste over produkter, som ikke er omfattet.

DPA-System foreslår, at placering af produkter på såvel listen som udenfor må hvile på en ensartet og offentlig kendt metode. Endvidere bemærker DPA-System, at de medlemsstater, der oprindeligt valgte en metode med udtømmende lister i 2005/2006 alle har forladt fremgangsmåden igen, fordi metoden var uegnet.

elretur og KL støtter tydeliggørelse af WEEE-direktivets definitioner – særligt opdelingen af WEEE fra 'private husholdninger' (B2C) og fra 'andre brugere end private husholdninger' (B2B). KL finder dog, at opdelingen skal afgøres politisk og ikke indenfor rammerne af en udvalgsprocedure.

Dansk Erhverv, GI, IT-Branchen og VELTEK & FABAs støtter ikke, at typer af WEEE klassificeres enten som B2B eller B2C. Dansk Erhverv finder at, forslaget vil forhindre, at en leverandør og en kunde kan aftale, hvordan producentansvaret skal løftes i forbindelse med leverancer af produkter til erhvervsmæssig benyttelse. VELTEK & FABAs anfører for kategori 5 Belysningsudstyr, at B2B udgør det største salg og at dette udstyr ender som erhvervsaffald, også selv om produkterne kan anvendes i private husholdninger.

Indsamlingsprocent (artikel 7)

affald danmark, RenoSam, KL og flere støtter, at indsamlingsmålene fastsættes efter markedsførte mængder frem for det nuværende faste mål på 4 kg. pr. indbygger pr. år.

Med hensyn til beregningen af indsamlingsprocenten mener affald danmark og GI, at indsamlingsprocenten skal beregnes over en længere periode end de foreslåede 2 år.

Med hensyn til opnåelse af indsamlingsmålet mener elretur, DI ITEK og IT-Branchen, at målsætningen er vanskelig at opnå. elretur påpeger, at manglende registrering af eksport af funktionsduelige produkter vanskeliggør opnåelsen af målet.

Dansk Erhverv og IT-Branchen foreslår, at indsamlingsmålet på 65 % skal være et samlet mål for alle produktgrupper.

FEHA & BFE støtter ikke indsamlingsmål som en fast procentdel af foregående års markedsførte mængde og anfører, at producenterne ikke har mulighed for at forhindre, at andre aktører tilegner sig WEEE.

Nyttiggørelsesmål (artikel 11)

affald danmark, RenoSam og KL støtter, at nyttiggørelsesmålsætningerne øges. Affald danmark finder, at dette kan sikre udvikling i behandlingskvaliteten. RenoSam ønsker krav om undersøgelse af WEEE-direktivets effekt på de europæiske producenters miljøpræstationer.

Med hensyn til højere måltal for genbrug finder affald danmark, Dansk Erhverv og elretur det vigtigt, at store mål om direkte genbrug af WEEE ikke medfører eksport af produkter, der i løbet af kort tid ender som forurenende affald i andre dele af verden. elretur mener, at EU bør overveje, om det er ønskværdigt at fremme eksporten af brugte apparater ud af EU.

Dansk Erhverv og GI mener endvidere, at det forhøjede krav til genbrug vil modvirke, at gamle og mere miljøbelastende produkter bliver udfaset fra markedet.

FEHA & BFE finder det problematisk, at lade genbrug og det dertil knyttede genanvendelsesmål indgå i WEEE-konceptet. De anfører endvidere, at det reelt ikke er muligt at få data om hvilket udstyr, der går til genbrug. Der skal i givet fald være krav om, at udstyret opfylder normer og standarder mht. sikkerhed, funktion, ydelse og dokumentation i lighed med nyt udstyr.

Finansiering af WEEE fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Dansk Erhverv, IT-Branchen, elretur, FEHA & BFE mener ikke, at producenterne skal pålægges at finansiere en større andel af tilbagetagningsudgifterne. Dansk Erhverv, FEHA & BFE anfører, at Danmarks nuværende tilbagetagnings-ordninger, hvor producentansvaret starter ved de kommunale indsamlingssteder, er stabile og velfungerende og ser derfor ingen begrundelser for at pålægge producenterne større forpligtelser.

RenoSam finder det nyt, at direktivet entydigt opfordrer producenterne til at finansiere hele affaldskæden mht. håndtering af WEEE. RenoSam mener på den baggrund og i lyset af dårlige erfaringer med samarbejdet mellem kommuner og producenterne, at der i Danmark bør overvejes nye finansieringsmodeller for kommunernes indsamling af WEEE.

affald Danmark støtter, at producentansvaret kan udvides til at omfatte en eventuel husstandsindsamling, hvis det kan gennemføres på en administrativ enkel måde.

Greenpeace Nordic og KL finder, at forslaget mangler et økonomisk incitament i produktionen af elektronik, som fremmer affaldsforebyggelse og genanvendelse. Greenpeace foreslår en finansiell individualisering af virksomhedernes betaling for oparbejdningen af affald fra netop virksomhedernes egne produkter. På denne måde vil det blive interessant for virksomhederne at udvikle mere miljørigtige produkter, som er optimeret med hensyn til genanvendelse. Greenpeace Nordic ser ingen problemer i kollektive, fysiske indsamlings- og affaldsbehandlingssystemer, men for at muliggøre producent-specifik betaling for producentens egne produkter foreslår Greenpeace Nordic, at der gennemføres stikprøveundersøgelser, eller at hvert enkelt produkt mærkes med henblik på radio frekvens identifikation (RFID).

Registrering, oplysninger og rapportering (artikel 16)

Orgalime og DI ITEK støtter nye regler for producent registrering ved harmonisering af data og rapportering. Orgalime anfører, at dette dog forudsætter en total harmonisering af WEEE-direktivets anvendelsesområde, der ikke krydsrefererer til RoHS-direktivet. DI ITEK anfører, at det

vil være en fordel, hvis en virksomhed ikke længere behøver at være repræsenteret i en given medlemsstat for at kunne indrapportere til DPA-System og de kollektive ordninger. DI ITEK finder endvidere, at det skal præciseres, at registrering er en offentlig opgave.

Dansk Erhverv, RenoSam, affald danmark, KL og flere støtter endvidere forslaget. RenoSam mener, det skal gøres nemmere for producenterne at blive registreret. affald danmark mener, det skal sikres, at forhandlere af importeret brugt elektronik registreres som importører og dermed deltager i betalingen for WEEE-ordningerne i det pågældende land. Dansk Erhverv finder, at systemet vil løse mange af de problemer, der findes i relation til forskellige tolkninger af reglerne i de enkelte EU-lande.

DPA-System er enig i behovet for øget harmonisering på tværs af medlemsstaterne og finder, at der er behov for ensretning og informationsudveksling mellem de nationale registre.

Inspektion og minimumskrav til overvågning af overførsler af WEEE (artikel 20 og bilag I)
Genvindingsindustrien, elretur, FEHA & BFE, Affald Danmark og KL støtter minimumskrav for medlemsstaternes inspektion for at styrke håndhævelsen af WEEE-direktivet.

elretur finder, at de nye bestemmelser, herunder de foreslåede omfattende dokumentationskrav, kan dæmme op for den nuværende betydelige eksport af produkter til lande med miljømæssigt dårlige behandlingsmuligheder for WEEE.

FEHA & BFE mener, at øget kontrol og overvågning imidlertid ikke kun bør gælde overførsler ud af EU men også mellem de enkelte EU-lande og anfører, at et forbud mod at overføre WEEE til lande uden en WEEE-lovgivning ville mindske den illegale eksport og forøge miljømæssig korrekt behandling.

Affald Danmark finder, at der bør etableres et klart og entydigt regelsæt, som samtidigt sikrer et ensartet niveau for tilsyn for samtlige behandlingsvirksomheder i hele Europa. Affald Danmark finder dette vil bidrage til en tilnærmelse af behandlingskvalitet i medlemsstaterne og dermed til mere lige konkurrencevilkår.

Specialudvalgshøring (Miljø)

Rammenotatet om forslaget har den 5. maj 2009 været forelagt miljøspecialudvalget i skriftlig høring. Der er modtaget bemærkninger fra seks interessenter.

DI tilkendegiver, at Regeringens holdninger generelt støttes. DI er enige i, at producenterne ikke nødvendigvis skal finansiere hele indsamlingskæden for WEEE fra private husholdninger. DI finder ikke, at producentbegrebet med fordel kan defineres på nationalt niveau i forhold til mulighederne for håndhævelse, men at der skal sikres en ensartet definition af producentbegrebet på EU-plan. Såfremt producentbegrebet defineres på nationalt niveau ønsker DI, at definitionen i Danmark så vidt muligt stemmer overens med de øvrige EU-landes.

KL finder, at innovationsniveauet indenfor området er lavt og bemærker, at der bør være tydelig økonomisk incitament til at fremme grøn innovation. KL finder det uhensigtsmæssigt, at udgiften for affaldsbehandlingen af elektronikskrot ikke afspejler produkternes miljøvenlighed.

FEHA tilkendegiver, at Regeringens holdninger generelt støttes. FEHA finder, at et mere ambitiøst mål for indsamling af WEEE kan være rimeligt, men at det ikke er rimeligt at pålægge producenterne ansvaret for, at fastlagte indsamlingsmål bliver opfyldt, da producenterne ikke kan forpligte husholdningerne til at aflevere kasseret udstyr til producenternes ordninger.

3F tilkendegiver, at Regeringens holdninger støttes. 3F finder, det skal sikres, at selskaber, der indsamler affaldet, uddanner deres personale til at håndtere dette affald korrekt, således at der sker en endnu bedre genanvendelse end den allerede eksisterende.

Forbrugerrådet forholder sig af ressourcemæssige årsager ikke til forslaget.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 23. september 2009:

FEHA mener, at et indsamlingsmål på 65 % er urealistisk højt. Dette især set i lyset af, at producenterne bliver gjort ansvarlige for at opnå målet. Producenterne kan ikke kontrollere, hvad der sker med WEEE fra forbrugere, forhandlere, skrothandlere m.fl., og meget WEEE går udenom det lovfæstede system. FEHA finder endvidere opgørelsesmetoden vedr. indsamlingsmålet på 65 % problematisk, og at det er uklart, om hver enkelt kategori skal opnå de 65 %.

DI ITEK syntes også, at opgørelsesmetoden vedr. indsamlingsmålet er vanskelig at håndtere. DI ITEK har uddybet sine synspunkter om indsamlingsmålet ved at videresende kommentarer fra interesseorganisationen Orgalime, og DI ITEK finder ikke disse synspunkter tilstrækkeligt refereret i høringsafsnittet.

Dansk Erhverv påpegede, at elektronisk udstyr bliver lettere. Hermed bliver opgørelsesmetoden, hvor der skal indsamles 65 vægt-% WEEE i forhold til markedsført EEE de to foregående år, et problem. Der skal derfor indsamles flere og flere stk. af givne produkttyper. Dansk Erhverv lagde også vægt på, at producent så vidt muligt burde defineres på Fællesskabsniveau, samt at producenterne ikke må pålægges at skulle finansiere hele indsamlingskæden af WEEE fra private husholdninger.

Greenpeace efterlyste forslag til gode ideer til, hvordan opgørelsesmetoden for indsamlingsmålet bedst kan fastlægges. Endvidere ønskede Greenpeace at få producentansvaret mere tydeligt. Her henvises til en bedre kobling til den enkelte producent for al indsamlet WEEE og betalingen herfor, f.eks. ved at kræve RFID-mærkning af alt elektrisk udstyr eller ved et pantsystem.

DI ITEK så gerne, at WEEE-direktivet får dobbelt hjemmel, så især produktbestemmelser referer til EU Traktatens artikel 95 og de øvrige til artikel 175.

Dansk Erhverv påpegede, at affaldshåndtering generer markedet, da der er forskellige regler i de enkelte medlemslande.

Det Økologiske Råd havde forud for specialudvalgsmødet fremsendt følgende skriftlige bemærkning: Det Økologiske Råd noterer med tilfredshed, at der anbefales øget kontrol, men vil gerne yderligere understrege, at man skal være på vagt overfor produkter der ”forberedes til genbrug”, og som eksporteres ud af EU. Der skal langt mere kontrol med, om sådanne produkter faktisk er funktionsduelige. Ofte er der reelt tale om skrot - eller meget slidte produkter, der bliver til affald i løbet af kort tid. Dette er svært at kontrollere, men det er muligt at registrere den pris der opnås. Det har således vist sig, at den pris, der opnås for produkter, der sendes til Afrika, er meget

lav sammenlignet med de, der sendes til andre i-lande. Dette kan indikere, at der reelt er tale om skrot. Der bør arbejdes på, at producenter betaler ud fra produkters miljøbelastning og ikke kun markedsførte mængder (altså betaler for omkostningerne ved deres egne produkter).

DI ITEK fremsendte efter mødte uddybende bemærkninger om, at de gerne ser hjemmel i artikel 95 for bestemmelser om produktdesign, mærkning og registrering, fordi produkterne har skullet mærkes og registreres forskelligt i medlemsstaterne. Endvidere finder DI ITEK, at bestemmelserne om anvendelsesområde, definitioner og producentansvar relateret til markedsføring af nye produkter også skal hjemles i artikel 95, mens bestemmelser relateret til målsætninger og affaldsbehandling bør henvises til artikel 175.

Orgalimes høringssvar til MST vedr. det omarbejdede WEEE-direktiv nævner bl.a. (ud over refererede i høringsafsnittet i den kommenterede dagsorden), at indsamlingsmålet på 65 % er urealistisk at nå for producenterne og fremfører primært de samme begrundelser som nævnt af FEHA på Miljøspecialudvalgets møde og refereret ovenfor.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 18. november 2009:

Greenpeace påpegede, at det er vigtigt med et tydeligt individuelt producentansvar for at gøre produkter mest muligt miljøvenlige fra starten af.

Sagen blev behandlet på møde i miljøspecialudvalget den 19. maj 2010, hvor der indkom følgende bemærkninger:

DI spurgte, hvorfor det vil koste 20 mio. kr. yderligere at indsamle WEEE og 7 mio. kr. til en informationskampagne, hvis Danmark ikke har problemer med at nå indsamlingsmålene. DI spurgte desuden til, hvordan beløbene var opgjort. DI understregede, at man mente, at det var nødvendigt med dobbelt hjemmel for forslaget (art. 95 og art. 175). I dag er der forskellige fortolkninger af anvendelsesområdet i medlemsstaterne. Danmark tolker anvendelsesområdet som åbent, men DI mener, at de nuværende 10 kategorier reelt er en udtømmende opstilling og dermed et lukket scope. I øvrigt mente DI, at der bør laves en impact assesment for at vurdere konsekvenserne af et åbent anvendelsesområde, inden det vedtages.

FEHA oplyste, at man også gerne ville have oplysningerne om, hvor beløbene på de 20 mio. til indsamling af WEEE og 7 mio. til en informationskampagne kom fra. Herudover ville man gerne vide, hvordan det vurderes, at man kan komme op på indsamlingsmålet på 65 procent.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 1. december 2010 (nye synspunkter):

RenoSam kritiserer, hvis resultatet af direktivet bliver, at kommunerne bliver pålagt øgede udgifter til mere borgernær indsamling af elektronik for at opnå den indsamlingsprocent, der måtte blive fastsat i direktivet.

Dansk Erhverv er imod, hvis distributørerne pålægges at tage WEEE tilbage. Kravet om at levere oplysninger om varemærker i forbindelse med registrering må imidlertid ikke føre til anvendelse af en EU-dækkende bureaukratisk praksis. Dansk Erhverv går ikke ind for at forlænge muligheden for "synligt gebyr".

Dansk Industri er bekymret for, at der besluttes et åbent anvendelsesområde før der er lavet en konsekvensanalyse. Derved risikeres at produkter der ikke umiddelbart bør omfattes af WEEE-

direktivet bliver omfattet. Det vil medføre en del administrative omkostninger for virksomhederne, uden at det bidrager med nogen miljømæssig effekt.

Økologisk råd er kritiske over tilbageflytningen af bilaget med listen over omfattet affald fra RoHS til WEEE-direktivet. Det økologiske råd støtter den øgede målsætning for indsamling, og ønsker endnu højere indsamlingsmål da elektronikaffaldet indeholder sjældne metaller. Der gøres desuden opmærksom på at medicinsk udstyr ikke er forbrændingseget, hvorfor gabet mellem genanvendelse- og genbrugsmålet bør mindskes. Og endeligt opfordres der til, at det økonomiske ansvar for finansiering placeres entydigt hos producenterne for afleveringspunktet.

KL bakker generelt op om de foreslåede ændringer i WEEE direktivet og er specielt tilfredse med den skærpede målsætning for indsamling af WEEE og de strammere regler for eksport af WEEE. KL bemærker dog, at der er behov for bedre og mere klar regulering. KL mener desuden, at øgede omkostninger må afholdes af producenterne.

Forbrugerrådet tilslutter sig Økologiske råds høringssvar.

3F har ikke yderligere kommentarer til det fremsendte.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalget den 9. februar 2011, hvor der indkom følgende bemærkninger:

Økologisk Råd spurgte til, hvorfor det under dansk holdning fremgår, at Regeringen finder det vigtigt at *fastholde* og ikke *forbedre* kontrollen i EU for at undgå illegal eksport.

Greenpeace foreslog i forhold til bilag 1C, at Kommissionen udarbejder standarder for, hvornår noget at funktionsdueligt.

FEHA fremhævede at termen "brugere" bør erstattes af termen "køber".

7. Forhandlingsituationen

Der tegner sig en klar bevægelse mod en registrering af producenter på nationalt niveau understøttet af stort set alle medlemslande, herunder Danmark.

Der er uenighed om, hvorvidt der skal være et åbent eller lukket anvendelsesområde. En afklaring heraf er afgørende for den videre tilpasning af direktivet. Medlemslandene er delt i dette spørgsmål. Danmark støtter et åbent anvendelsesområde, hvor alt elektrisk og elektronisk udstyr er omfattet af direktivet med mindre det er eksplicit undtaget. Kommissionen foreslår et lukket anvendelsesområde, hvor kun det elektriske og elektroniske udstyr, som eksplicit er nævnt er omfattet. Situationen er nu, at der er simpelt flertal for et åbent anvendelsesområde. Det belgiske formandskab foreslog derfor et åbent anvendelsesområde. Imidlertid har det ungarske formandskab rullet denne ændring tilbage således, at direktivet nu fremstår med et lukket anvendelsesområde. Flertallet for et åbent anvendelsesområde er styrket, idet endnu et medlemsland i 2011 har meddelt, at de støtter et åbent anvendelsesområde.

Der forventes enighed om en inddeling i 5 affaldskategorier, som foreslået af Danmark.

8. Regeringens holdning

Regeringen er enig i behovet for en bedre og mere klar regulering af WEEE-området og finder, at det omarbejdede direktiv indeholder forslag og elementer, der positivt vil medvirke hertil. Særligt finder Regeringen det positivt, at forslaget indeholder en mere ambitiøs indsamlingsmålsætning og hermed medvirker til en bedre miljøbeskyttelse.

Anvendelsesområde (artikel 2)

Regeringen er grundlæggende enig med Kommissionen i, at der er et behov for en mere tydelig beskrivelse af, hvilke produkter, der hører under WEEE-direktivet og til hvilken kategori, disse produkter skal henregnes. Enklere og tydeligere regler på området forventes at kunne give administrative lettelser for både producenter og myndigheder.

Det er imidlertid Regeringens opfattelse, at det grundlæggende problem med en manglende konsistent og transparent metode til at vurdere, hvorvidt et produkt er omfattet af lovgivningen, ikke løses tilfredsstillende med forslagens nuværende formuleringer med hensyn til hvad direktivet omfatter og hvilke produkter der er undtaget. Som følge heraf forudses komitologi-arbejdet med løbende at opstille bindende og omfattende produktlister at blive en ineffektiv og i værste fald tilfældig proces, der ikke hviler på klare politisk vedtagne kriterier. På den baggrund er det Regeringens ønske, at direktivets anvendelsesområde beskrives mere entydigt og omfattende end i Kommissionens forslag – herunder hvilke produkter, der er undtaget.

Selv med gode definitioner vil arbejdet med at opstille omfattende produktlister være problematisk. I sig selv er komitologi en tung procedure og anses ikke for velegnet til dette formål, bl.a. fordi nye produkter ikke kan forventes at blive optaget på en bindende liste i tide i forhold til nødvendig garantistillelse for efterfølgende affaldsbehandling. Således vil producentansvaret ikke kunne håndhæves rettidigt overfor de ansvarlige aktører. Regeringen finder derfor, at afgørelser i de enkelte medlemsstater efter tydelige definitioner og undtagelser forventes at være betydeligt mere effektivt og tilstrækkeligt ensartet mellem medlemsstaterne til at sikre lige konkurrencevilkår mellem producenterne.

Kommissionens forslag om at flytte bilaget med produktkategorier over i RoHS-direktivet anser Regeringen for uhensigtsmæssig, idet opdelingen i produktkategorier kun har betydning for affaldsbehandlingen (dvs. nyttiggørelsesmålsætningerne i WEEE-direktivet) og ikke for produkternes øvrige egenskaber (indhold af skadelige stoffer jævnfør RoHS-direktivet).

Regeringen støtter Kommissionens ønske om klare regler angående klassificeringen af EEE som værende enten produkter til 'private husholdninger' (B2C) eller til 'andre brugere end private husholdninger' (B2B). En entydig klassificering vil bidrage til, at producentansvaret placeres korrekt for det udstyr, som oprindeligt er markedsført til erhverv og som ender i affaldsstrømmen fra husholdninger, hvor affaldsbehandlingen hermed finansieres af andre end producenten. Regeringen vurderer, at det er muligt at opnå en mere enkel klassificering med gode muligheder for administrative lettelser gennem klare definitioner.

Definitioner (artikel 3)

Regeringen finder det problematisk, at definitionen af producent/importør er ændret fra at være forankret i medlemsstaten til at være forankret i Fællesskabet, idet dette vanskeliggør gennemførelse af nationale regler, der ansvarliggør producenter/importører i de øvrige medlemsstater for håndtering af WEEE, der opstår i Danmark. Grundlæggende finder Regeringen

det således vigtigt, at producentansvaret kan håndhæves overfor de producenter, der indfører produkterne i den enkelte medlemsstat, hvor EEE ender som affald.

Indsamlingsprocent (artikel 7)

Regeringen finder, at skærpelsen af indsamlingsmålet er et væsentligt og positivt element i det omarbejdede direktiv. Et forhøjet krav til indsamling vil have en positiv effekt på miljøbeskyttelsen, idet genanvendelsen af sekundære råstoffer kan øges og udledningen af skadelige stoffer til miljøet kan mindskes.

Forslaget om en trinvis opfyldelse af indsamlingsmålet fra 45 % til 65 % kan ses som et kompromis, hvor der tages højde for andre landes aktuelle indsamlingsniveau. Regeringen støtter som udgangspunkt at 65 % indsamlingsmålet opnås så hurtigt som muligt, men er fleksibel i forhold til et muligt kompromis.

Danmark indsamler i dag væsentligt mere WEEE fra husholdninger end det nuværende direktivs mål på 4 kg. pr. borger pr. år og det anses for realistisk for Danmark at opnå målsætningen inden år 2016. Regeringen er dog opmærksom på, at beregningen og omfanget af målsætningen ikke er præciseret nærmere og ønsker afklaring heraf.

Behandling (artikel 8)

Regeringen støtter det belgiske forslag (som er videreført i det ungarske forslag) om udarbejdelse af minimumsstandarder for indsamling og behandling af WEEE, men finder at Kommissionen - frem for de enkelte medlemsstater - bør pålægges at udarbejde sådanne minimumsstandarder for indsamling og behandling af WEEE. Herved opnås, at genanvendelse og nyttiggørelse mv. af WEEE udføres efter ens og miljømæssigt acceptable minimumsstandarder i hele EU. Det er dog væsentligt for regeringen, at der er tale om minimumsstandarder således, at Danmark kan stille skrapere krav, hvis det findes nødvendigt.

Nyttiggørelsesmål (artikel 11)

Regeringen er positivt indstillet overfor skærpelsen af nyttiggørelsesmålsætningerne for at sikre at ressourcerne i WEEE udnyttes bedst muligt og kan af samme årsag tilslutte sig Kommissionens forslag om at inddrage kategorien Medicinske anordninger.

Grundlæggende kan regeringen tilslutte sig Kommissionens intention om at tilskynde til øget genbrug for at reducere mængderne af WEEE. Regeringen finder det vigtigt at sikre, at Kommissionens forslag om at WEEE, der 'forberedes med henblik på genbrug' og som indgår i de forhøjede målsætninger, kun bør gælde for fuldt funktionsduelige produkter eller produktkomponenter fra affaldsmængden. Regeringen finder det endvidere vigtig at forbedre kontrollen i EU for at undgå illegal eksport af WEEE til lande udenfor EU, hvilket findes at være i overensstemmelse med Kommissionens forslag om ændring af bilag 1.

For så vidt angår WEEE-direktivets 10 produktkategorier finder Regeringen endvidere, at kategorierne burde afspejle den praktiske håndtering af WEEE i forbindelse med affaldsbehandlingen. Produktkategorier kan sammenskrives til færre kategorier, fordi Kommissionen nu har stillet forslag til nyttiggørelsesmål for alle 10 kategorier, og der kan opstilles målsætninger for mere forenklede kategorier, som er i overensstemmelse med målsætningerne i Kommissionens forslag. En ændret opdeling i færre kategorier vil give administrative lettelser med

hensyn til producenternes indberetninger, og indberetningerne vil være af betydeligt større nøjagtighed, idet de afspejler de faktiske forhold.

Finansiering af affald og elektronisk udstyr (WEEE) fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Kommissionen tilskynder i artikel 12 til, at producenterne bør finansiere samtlige omkostninger ved indsamling af WEEE men dog fortsat med mulighed for, at medlemsstaten kan vedtage andre finansieringsordninger i deres implementering. Regeringen finder det væsentligt, at der i direktivet opretholdes en vis fleksibilitet for, hvordan de enkelte medlemslande finder det mest hensigtsmæssigt at tilrettelægge finansiering og indsamling af WEEE fra private husholdninger. Regeringen ønsker af praktiske årsager at sikre muligheden for at fastholde den danske implementering, hvor producenterne først overtager håndterings- og finansieringsforpligtelsen for WEEE fra de private husholdninger ved indsamlingsstederne (i dag typisk genbrugspladserne). Regeringen støtter derfor, at forslaget ikke forpligter medlemslandene til at pålægge producenterne at finansiere hele indsamlingskæden for WEEE fra private husholdninger.

Oplysningerne til brugerne (artikel 14)

Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at producenterne fastholdes på deres informationsansvar med hensyn til oplysninger til brugerne om miljøfordelene ved at aflevere og indsamle WEEE særskilt.

Producent registrering, samt oplysninger og rapportering (artikel 16)

Regeringen er positiv overfor forslaget til tag for så vidt angår den øgede koordinering af registrering og indberetning, idet producenternes administrative byrder hermed kan forventes reduceret i EU. Danmark er en af de medlemsstater, hvor producenternes registreringsforpligtelser i forbindelse med opfyldelsen af producentansvaret er forholdsvis begrænset, og Regeringen ser gerne en harmonisering efter dansk forbillede. Regeringen støtter endvidere den mulighed, som Kommissionens forslag giver for at harmonisere registreringsforpligtelserne ved fjernsalg til private husholdninger mellem medlemsstaterne.

Regeringen finder dog ikke at Kommissionens forslag om overførsel af økonomiske midler mellem EU-producenter i forskellige medlemsstater ved håndhævelse af producentansvaret for WEEE, der opstår i de enkelte medlemsstater, er hensigtsmæssigt. For at sikre en enkel håndhævelse af producenternes finansielle forpligtelse finder Regeringen det væsentligt fortsat at have en juridisk og økonomisk ansvarlig producent i den medlemsstat, hvor EEE bliver til affald, og produktansvaret skal løftes.

Delegationsbeføjelser (artikel 17)

Regeringen vil i forhandlingerne løbende vurdere, hvilken type delegationsbeføjelser - henholdsvis delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter - der skønnes mest hensigtsmæssig i forhold til at sikre den nødvendige kontrol og indflydelse fra medlemsstaterne.

Inspektion og overvågning af eksport af WEEE til genbrug (artikel 20 og bilag IC)

Forslaget kræver, at eksport af brugt EEE til genbrug og WEEE klargjort med henblik på genbrug skal kontrolleres efter retningslinjer, som er i overensstemmelse med den gældende vejledning til transportforordningen. Regeringen er positivt indstillet overfor en øget indsats mod illegal eksport af WEEE – herunder ulovlig eksport af ikke-funktionsdueligt EEE angivet som EEE til genbrug.

På den baggrund støttes Kommissionens forslag om, at medlemsstaterne udfører overvågning af overførsler af WEEE i overensstemmelse med forslaget til minimumskravene til overvågning i bilag 1.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Et nærhedsnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2009. Et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. februar 2009.

Samlenotat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009.

Samlenotat om sagen er endvidere oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010, den 27. maj 2010 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010 samt senest den 9. december 2010 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 20. december 2010.

PUNKT 3

Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område.

KOM(2010) 375

- Information fra formandskabet og orienterende debat

Revideret notat

Resume

Kommissionen ønsker med sit forslag at ændre EU-lovgivningen for at give medlemsstaterne mulighed for selv at bestemme, hvorvidt de ønsker, at der dyrkes GM-planter på deres territorium uden at ændre godkendelsessystemet på fællesskabsniveau og uafhængigt af de tiltag, som medlemsstaterne har ret til foretage jf. udsætningsdirektivets artikel 26a for at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter (sameksistensregler).

For at undgå, at denne mulighed underminerer godkendelsessystemet på fællesskabsniveau, skal anvendelsen af denne mulighed begrundes ud fra andre forhold end dem, der i forvejen er taget stilling til inden for rammerne af det harmoniserede EU-regelsæt, som allerede omfatter procedurer for hensyntagen til de risici, en gmo til dyrkning kan udgøre for sundheden og miljøet.

Anvendelsen af forbuddet eller begrænsninger for medlemslandene skal endvidere være i overensstemmelse med traktaterne og fællesskabets internationale forpligtelser f.eks. i forhold til WTO.

Forslaget berører ikke godkendelser til import af GMO'er til EU alene til foder og fødevarerbrug.

Forslaget blev drøftet på rådsmødet (Landbrug og Fiskeri) den 27. september 2010 og på rådsmødet (Miljø) den 14. oktober 2010 samt på rådsmødet (Miljø) den 20. december 2010.

1. Status

Formandskabet har sat sagen på dagsordenen for rådsmødet den 14. marts 2011 med henblik på information fra formandskabet og orienterende debat.

Kommissionen sendte den 13. juli 2010 ovennævnte forslag til Rådet. Den danske sprogversion blev oversendt til Rådet den 16. juli 2010.

Forslaget har hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 114 om harmonisering af medlemslandenes lovgivning vedr. det indre marked og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure jf. artikel 294.

Kommissionen har endvidere fremlagt en meddelelse KOM(2010)380 til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om valgfrihed for

medlemsstaterne til at træffe beslutninger om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder, der beskriver baggrunden for forslaget.

Kommissionen præsenterede forslaget på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010, med en efterfølgende diskussion af det samlede forslags økonomiske konsekvenser, foreneligheden med det Indre Marked og EU's handelsmæssige forpligtelser i for eksempel WTO. Det er således den samlede idé om medlemsstaternes selvbestemmelse i forhold til godkendelse til dyrkning, der var diskussionens omdrejningspunkt.

Kommissionen præsenterede forslaget på rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010 med en efterfølgende udveksling af synspunkter, særligt med henblik på forslagets bidrag til rådskonklusionerne fra 2008 samt hvorvidt forslaget giver medlemsstaterne en anvendelig og juridisk forsvarlig mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område.

På Rådsmødet den 20. december 2010 gav Kommissionen på baggrund af et ønske fra medlemslandene tilsagn om, at den ville udarbejde en af liste over mulige begrundelser for nationale dyrkningsforbud inden udgangen af februar 2011.

Folketinget er den 3. september 2010 blevet orienteret om sagen ved nærheds- og grundnotat til Folketingets Europaudvalg. Sagen blev endvidere forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering ved samlenotat oversendt den 16. september 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010, den 30. september 2010 forud for rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010, og den 6. december forud for rådsmøde (miljø) den 20. december 2010.

2. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at ændre Direktiv 2001/18/EC, art. 26 (Udsætningsdirektivet) ved at tilføje en ny art. 26b, der giver medlemslandene mulighed for, at forbyde, begrænse eller hindre dyrkning af genetisk modificerede organismer (GM-planter) på deres territorium.

Muligheden for at forbyde, begrænse eller hindre dyrkning af GM-planter er efter forslaget møntet på bestemte eller alle GM-planter og et forbud kan gælde for dele af en medlemsstat eller for hele medlemsstatens territorium. Nationale forbud kan omfatte dyrkning af GMO'er godkendt til dyrkning under både udsætningsdirektivet og forordning 1829/2003.

Forslaget berører ikke godkendelser til import af GMO'er til EU alene til foder og fødevarebrug. Forslaget lægger heller ingen restriktioner for den frie handel med frø.

Udsætningsdirektivet og forordning nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer udgør et sammenhængende lovgrundlag for godkendelse af GM-planter til dyrkning i EU.

Ifølge denne lovgivning skal GM-planter til dyrkning underkastes en individuel risikovurdering før de kan blive godkendt til markedsføring i det fælles marked. Formålet er at sikre et højt niveau m.h.t. beskyttelse af miljøet og menneskers og dyrs sundhed.

Når en GM-plante er godkendt til dyrkning i overensstemmelse med denne lovgivning, kan medlemsstaterne i dag ikke forbyde eller begrænse markedsføring af denne plante, undtagen under bestemte betingelser fastlagt i fællesskabslovgivningen.

Kommissionen begrundet sit forslag med, at der i de sidste år har været tiltagende tilkendegivelser fra medlemsstaterne om, at beslutninger om den konkrete dyrkning af GM-planter mest hensigtsmæssigt sker på medlemsstatsniveau, hvorfor medlemsstaterne skulle have ret til at have en mulighed for at vedtage regler vedrørende dyrkning af GM-planter på deres territorium efter at GM-planten er blevet godkendt til markedsføring på fællesskabsniveau.

Kommissionen ønsker med sit forslag til ny artikel 26 b i udsætningsdirektivet – i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet - at give medlemsstaterne frihed til at bestemme, hvorvidt de ønsker, at der dyrkes GM-planter på deres territorium. Dette sker uden at ændre godkendelsessystemet på fællesskabsniveau og sker uafhængigt af de tiltag, som medlemsstaterne har ret til at foretage jf. udsætningsdirektivets artikel 26a for at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter (sameksistensregler).

For at bevare godkendelsessystemet på fællesskabsniveau, skal anvendelsen af denne mulighed begrundes ud fra andre forhold end dem, der i forvejen er taget stilling til inden for rammerne af det harmoniserede EU-regelsæt, som allerede omfatter procedurer for hensyntagen til de risici, en gmo til dyrkning kan udgøre for sundheden og miljøet.

Forbud eller begrænsninger kan alene dreje sig om dyrkning, og ikke den uhindrede omsætning og import af genetisk modificeret udsæd. Tilsvarende må disse forholdsregler ikke være rettet imod anvendelse af udsæd i hvilket der findes tilfældig eller uundgåelige spor af GMO'er, der er godkendt i EU.

Kommissionen har endvidere den 13. juli 2010 vedtaget en ny ikke-bindende anbefaling m.h.t. udarbejdelse af sameksistensregler.

I de nye anbefalinger præciseres muligheden for, at medlemsstaterne kan begrænse dyrkning af GM-planter på større områder af deres territorium for at undgå utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i konventionelle og økologiske afgrøder (GMO-frie områder). Dog skal anvendelse af denne mulighed begrundes af medlemsstaterne ved påvisning af, at de gældende sameksistensregler ikke er tilstrækkelige til at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er.

Endelig skal anvendelsen af forbuddet eller begrænsninger for medlemslandene være i overensstemmelse med traktaterne, særligt med hensyn til ikke-diskriminering af nationale og ikke-nationale produkter og fællesskabets internationale forpligtelser f.eks. i forhold til WTO.

På Rådsmødet den 20. december 2010 gav Kommissionen på baggrund af et ønske fra medlemslandene tilsagn om, at den ville udarbejde en af liste over mulige begrundelser for nationale dyrkningsforbud inden udgangen af februar 2011.

Kommissionen fremsendte den 8. februar 2011 til medlemslandene et arbejdsdokument (SEC(2011)184 final) med en ikke-udtømmende liste over begrundelser.

Kommissionen påpeger indledningsvist, at begrænsning eller forbud mod dyrkning af GMO'er kan have en indirekte effekt på den frie bevægelighed af GM frø og dermed betragtes som en hindring af varernes frie bevægelighed jf. art. 34 i Traktaten. Det er derfor nødvendigt, at medlemslande sikrer, at evt. begrænsninger eller forbud ligger inden for de undtagelser for varernes frie bevægelighed, der henvises til i art. 36 i Traktaten eller andre forpligtelser jf. afgørelser fra Den Europæiske Unions Domstol eller anden EU-lovgivning.

På baggrund heraf har Kommissionen identificeret den nedenstående ikke-udtømmende liste over begrundelser, som Kommissionen vurderer enten allerede er forudset i Traktaten eller i eksisterende afgørelser fra Den Europæiske Unions Domstol eller anden EU-lovgivning:

- Den offentlige moral (inkl. religiøse, filosofiske eller etiske hensyn)
- Den offentlige orden
- Forhindring af GMO i andre produkter, f.eks. med hensyn til
  - Bevaringen af økologiske eller konventionelle landbrugssystemer
  - Undgåelse af tilstedeværelsen af GMO'er i andre produkter; særligt fødevarer der sigter mod at være GMO-frie
- Sociale forhold, f.eks.
  - Bevaring af visse typer landbrug for i et givent område at opretholde det nuværende beskæftigelsesniveau (f.eks. bjergområder)
- Planlægning af byer og regioner/ arealanvendelse
- Kulturelle forhold
  - Bevaring af samfundsmæssige traditioner mht. traditionelle landbrugsmetoder
  - Bevaring af kulturel arv forbundet med bestemte produktionsprocesser i bestemte områder
- Generelle miljømæssige mål, som ikke er indgået i vurderingen af evt. negative konsekvenser af GMO'er i miljøet, f.eks.
  - Opretholdelse af visse typer af natur og landskabsformer
  - Opretholdelse af visse habitater og økosystemer
  - Opretholdelse af visse økosystemer mht. til deres ydelser og værdier (f.eks. bevarelse af naturområder af særlig naturmæssig og rekreativ værdi for borgerne).

Kommissionen påpeger, at medlemslandenes påkaldelse af en eller flere af disse begrundelser i deres abstrakte form ikke vil være tilstrækkelig i forhold til gældende domstolspraksis fra den Europæiske Unions Domstol. I alle tilfælde, hvor art. 36 anvendes, vil domstolen kræve, at den foranstaltning, som medlemslandet tager i brug skal være begrundet, overholde proportionalitetsprincippet, og må ikke udgøre et vilkårligt middel til diskrimination eller en skjult handlingshindring mellem medlemslandene.

3. Europaparlamentets udtalelse

Europaparlamentet har endnu ikke behandlet forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Der sker med forslaget en tilbageføring af kompetence til medlemsstaterne, der hidtil har ligget på fællesskabsniveau. Dette vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser.

Udsætningsdirektivet er implementeret i dansk lovgivning ved lov om miljø og genteknologi, lovbekendtgørelse nr. 811 af 21. juni 2007 og bekendtgørelse om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, bekendtgørelse nr. 1319 af 20. november 2006 af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Kommissionens forslag er udformet som en forordning om end den tilsigter at ændre et direktiv, nemlig direktiv 2001/18/EC (udsætningsdirektivet). En forordning kan umiddelbart anvendes i medlemsstaterne og medfører pligter og rettigheder direkte for borgerne i de enkelte EU-lande. Der kræves derfor ikke national lovgivning for, at forordningen gælder som lovgivning i medlemsstaterne.

Selv om forordningen vil have direkte virkning i dansk ret, kan der dog godt være tale om, at det er nødvendigt at fastsætte supplerende bestemmelser eller foretage justeringer i lovgivningen. I forhold til den ændring af udsætningsdirektivet der affødes af forordningen vil den normale forpligtelse til implementering i dansk ret dog kræve en nøje juridisk analyse, der ikke er gennemført for nuværende.

Forordning 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foder har direkte retskraft og er således ikke som sådan implementeret i dansk lovgivning. Bekendtgørelse nr. 1308 af 14. december 2005 om mærkning af fødevarer (§§ 72 og 77) indeholder dog straffebestemmelser om overtrædelse af forordningens regler for så vidt angår fødevarer. For så vidt angår foder er straffebestemmelserne implementeret med bekendtgørelse nr. 1177 af 11. oktober 2007 om foder og foderstofvirksomheder. Der vil ikke være behov for at ændre disse bekendtgørelser.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Erhvervsmæssigt dyrkes der ikke GMO-afgrøder i Danmark. Evt. økonomiske konsekvenser ved et fremtidigt dansk forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde vil afhænge af den pågældende GMO's karakteristika, og kan derfor ikke vurderes for nuværende.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der skønnes ikke at være samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med forslaget. Erhvervsmæssigt dyrkes der ikke GMO-afgrøder i Danmark. Evt. samfundsøkonomiske konsekvenser ved et fremtidigt dansk forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde vil afhænge af den pågældende GMO's karakteristika.

Beskyttelsesniveau

Forslaget skønnes ikke at ville påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, da det udelukkende omhandler begrundelser for nationale dyrkningsforbud, der ligger ud over mulige miljø- og sundhedsmæssige risici.

6. Høring

Kommissionens forslag har været udsendt i almindelig høring hos relevante interesseorganisationer mv. den 15. juli 2010 med frist 23. august 2010.

Der er i alt indkommet 12 høringssvar.

3 F finder, at der i forbindelse med afgørelser inden for de enkelte medlemslande om dyrkning af GMO-afgrøder bør foretages en analyse af den samfundsmæssige nytteværdi, hvor også de arbejdsmiljømæssige forhold indgår.

Ved dyrkning i medlemslandene bør det også sikres, at medarbejderstaben har den fornødne uddannelse.

DI – organisation for erhvervslivet finder, at EU-kommissionens forslag er uheldigt og uhensigtsmæssigt, idet mulighederne for nationale forskelligheder mht. dyrkning af GMO-afgrøder indebærer risiko for fraktionering af det indre marked og en ulige konkurrencesituation. Flytningen af kompetencen til de enkelte medlemslande bryder med et helt centralt princip om harmoniserede beslutninger, og DI finder ikke, at dette brud kan forsvares med henvisning til subsidiaritetsprincippet. DI finder, at det er helt centralt at fastholde, at nationale dyrkningsforbud ikke kan begrundes i miljø-, sundheds- og sameksistensmæssige forhold, ligesom sådanne begrænsninger skal være i overensstemmelse med traktaterne og forpligtigelser i WTO.

DI frygter også, at forslaget på sigt fører til, at også import af GMO-foder og fødevarer bliver en nationale afgørelse.

Endelig finder DI, at forslaget er et yderligere tilbageskridt i forhold til udnyttelse af GM-teknologien, at vækstmuligheder i EU ikke kan indfries, og at fællesskabet derfor ikke vil være at finde blandt de førende på dette felt.

Samlet set kan DI derfor ikke støtte Kommissionens forslag.

Økologisk Landsforening støtter Kommissionens forslag.

Foreningen lægger til grund, at det ikke vil være muligt at dyrke GMO-afgrøder, uden at det vil få økonomiske konsekvenser for de producenter, der markedsfører GMO-frie produkter (f.eks. økologiske), idet det vil give øgede udgifter til adskillelse, logistisk analyser og kontrol med forekomster af GMO'er med deraf følgende tab af indtægter.

Foreningen fremhæver, at dyrkning af GMO-afgrøder forhindrer, at medlemslandene kan vælge en national erhvervs politik, der er baseret på produktion af bæredygtige fødevarer uden anvendelse af GMO, da en voksende GMO-produktion kan udgøre en væsentlig barriere for at få flere økologiske arealer i Danmark.

Økologisk Landsforening lægger vægt på, at der ikke stilles begrænsninger for, hvilke begrundelser medlemsstaterne må anvende i forb. med forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde. Det bør således være tilladt at vedtage nationale forbud som led i en national erhvervsstrategi, og for at sikre GMO-frie produkter og for at sikre forbrugernes tillid til GMO-frie produkter.

Landbrug og Fødevarer finder indledningsvist, at det er særdeles vigtigt, at de danske myndigheder overfor Kommissionen påpeger nødvendigheden af, at der fremsættes forslag til løsning af det nuværende nul-tolerance problem – både i forhold til import af foder og fødevarer og i forhold til udsæd. Dette har stor betydning både for den konventionelle foder- og fødevarerproduktion og den økologiske.

Landbrug og Fødevarer noterer endvidere med tilfredshed, at Kommissionen fastslår vigtigheden af sameksistensregler, der imødegår risikoen for, at landmænd lider økonomiske tab som følge af, at andre dyrker GMO-afgrøder, og at beslutninger om markedsføring fortsat skal baseres på en vurdering fra sag til sag, af de miljø- og sundhedsmæssige risici.

Landbrug og Fødevarer finder imidlertid, at den af Kommissionens fremsatte nye rekommandation i forhold til den nugældende rekommandation er et skridt i den forkerte retning, idet den nugældende rekommandation alene lægger videnskabelige forhold til grund for udarbejdelse af sameksistensregler. Hermed kan der - iflg. Landbrug og Fødevarer - opstilles klare betingelser, der skal overholdes, hvis man skal kunne dyrke GMO-afgrøder, som på langt sigt i højere grad vil beskytte de landbrugere, som ønske at fravælge GMO, end de nationale forbud som Kommissionen lægger op til.

Landbrug og Fødevarer finder, at forslaget ikke løser de egentlige problemer, og at det kan rejse nye problemstillinger. Landbrug og fødevarer foreslår, at Danmark arbejder for, at fastslå nødvendigheden af at de enkelte medlemsstater opstiller sameksistensregler og for at fastholde de nuværende rekommandationer for sameksistens.

Landbrug og Fødevarer påpeger, at der på den måde kan opstilles klare betingelser, der skal overholdes, hvis man skal kunne dyrke GMO-afgrøder, som på langt sigt i højere grad vil beskytte de landbrugere, som ønske at fravælge GMO, end de nationale forbud som Kommissionen lægger op til.

Endelig udtrykker Landbrug og Fødevarer bekymring for, om det foreliggende forslag vedr. dyrkning er i overensstemmelse med WTO-reglerne og reglerne for det indre marked, idet muligheden for at forbyde dyrkning i modsætning til de nugældende sameksistensregler ikke er baseret på objektive kriterier.

Landbrug og Fødevarer opfordrer derfor på det kraftigste den danske regering til at arbejde for at sikre, at en evt. kommende regulering er i overensstemmelse med såvel WTO-reglerne som reglerne for det indre marked.

Afdelingen for biosystemer v/Risø DTU finder, at Kommissionens forslag er principielt rigtigt, idet dyrkningsmæssige forhold kan være vidt forskellige mellem lande og regioner, hvilket vanskeliggør sameksistens. Afdelingen finder dog, at Kommissionens forslag er upræcist i forhold til at konkretisere hvilke grunde, der anses for at være legale i forhold til et GMO-dyrkningsforbud. Kommissionens bør derfor i forslaget præcisere, hvornår et forbud er legalt. Uklarhed ved ikke at nævne, at også etiske reservationer er legale begrundelser indebærer, at der kan rejses tvivl om hvorvidt Kommissionens forslag overhovedet bliver operationelt i forhold til den differentierede holdning, som EU-landene har til GM-afgrøde dyrkning.

Danmarks Naturfredningsforening er grundlæggende tilfreds med Kommissionens forslag, der betragtes som en håndsrækning til og en ekstra sikkerhed for natur og miljø i medlemslandene.

Foreningen finder dog, at der er uklarhed om, hvilke kriterier de enkelte medlemslande kan lægge til grund for et evt. forbud. DN ønsker derfor en redegørelse for, hvad der kan udløse et forbud, og om et evt. forbud kan underkendes af Kommissionen.

Endelig ønsker DN, at det sikres, at en evt. ændring af udsætningsdirektivet ikke kommer til at underminere sameksistensreglerne. Sameksistensreglerne bør stadig være gældende og bør være uafhængige af skiftende politiske flertal for og imod GMO-afgrøder.

Forbrugerrådet støtter Kommissionens forslag, idet rådet finder, at det sikrer forbrugerne et reelt valg. Det reelle valg forudsætter, at de forbrugere, der ønsker at købe GMO-frie produkter, skal sikres den mulighed uden en påført merpris fra GMO-produktion.

Foreningen af Danske Biologer støtter Kommissionens forslag.

Dansk Erhverv har ingen bemærkninger til forslaget.

Grundnotat om forslaget har den 20. juli 2010 været forelagt miljøspecialudvalget til skriftlig høring med frist den 26. juli 2010. Der kom i den forbindelse ikke bemærkninger til forslaget.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalgsmødet den 23. september 2010, hvor der indkom følgende bemærkninger:

Greenpeace mente ikke, at forslaget lever op til Rådskonklusionerne fra 2008, hvor Kommissionen bl.a. blev opfordret til at forbedre miljørisikovurderingen af GMO'er mht. langtidseffekter og effekter på målorganismer samt samarbejdet mellem EFSA og medlemslandene. Det må være muligt for medlemsstaterne at anvende miljø- og sundhedsmæssige begrundelser, hvis medlemsstaterne ønsker et forbud mod dyrkning af GM-afgrøder.

DI udtrykte deres skepsis overfor forslaget set i lyset af de udfordringer forslaget kan afstedkomme i WTO-regi. DI anførte, at det er vigtigt at finde frem til en afklaring af, hvilke begrundelser, der kan anvendes af medlemsstater, der ønsker et forbud mod dyrkning af GM-afgrøder. DI anførte, at der allerede i dag er mulighed for at afvise GM-afgrøder via sameksistensreglerne. Dette bør indgå i en orientering af Folketinget.

DN spurgte til om regeringen selv arbejdede med mulige begrundelser for et forbud.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalgsmødet den 1. december 2010, hvor var følgende bemærkninger:

Greenpeace efterlyste en omtale af baggrunden/ formålet med forslaget i notatet, så det fremgår at formålet med forslaget udover at give større fleksibilitet også er at sikre en mere smidig godkendelsesprocedure i fremtiden. Greenpeace fremhævede endvidere, at risikovurderingerne i EU ikke er gode nok, og at kritiske lande nu får mulighed for at lave nationale forbud. I den sammenhæng anfægtede Greenpeace, at miljø og sundhed ikke kan bruges som begrundelse for et nationalt forbud.

Notatet gør ifølge Greenpeace Kommissionens forslag "værre end det er", idet det af notatet fremgår, at nationale forbud ikke må begrundes med et ønske om at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter, idet fællesskabslovgivningen allerede giver grundlag for at løse sådanne problemer gennem sameksistensregler (artikel 26a i udsætningsdirektivet). Det er tidligere fremgået af forslaget, men det er ifølge Greenpeace blevet fjernet i det endelige forslag. Herudover tilkendegav Greenpeace, at de gerne så de samfundsøkonomiske fordele ved at have mulighed for at lave nationale forbud belyst. Endelig tilkendegav Greenpeace, at det er positivt, at det bliver afklaret, hvilke begrundelser, der kan anvendes i forhold til at lave nationale forbud. Det bør ifølge Greenpeace være muligt at bruge miljø og sundhed som begrundelse. Greenpeace tilkendegav endvidere, at sameksistensreglerne, som i dag er frivillige, bør være obligatoriske.

Ved Miljøspecialudvalget den 9. februar 2011 modtog Miljøministeriet følgende bemærkninger:

Økologisk Landsforening forhørte sig, hvorfor man stillede så mange spørgsmål til Kommissionens forslag, og ikke bare accepterede, at man kunne bruge andre begrundelser end miljø og sundhed, og anvende begrundelsen "vi vil ikke have GMO".

Danmarks Naturfredningsforening påpegede, at reglerne om sameksistens bør kunne løse problemet, og at der ville være nye udfordringer for sameksistensen jo mere økologi, der indføres.

Et revideret notat blev sendt i høring i Miljøspecialudvalget den 16. februar 2011 med frist 18. februar 2011.

Der er i alt indkommet 6 høringssvar.

3F finder, at der i forbindelse med afgørelser inden for de enkelte medlemslande om dyrkning af GMO-afgrøder bør foretages en analyse af den samfundsmæssige nytteværdi, hvor også de arbejdsmiljømæssige forhold indgår. Ved dyrkning i medlemslandene bør det også sikres, at medarbejderstaben har den fornødne uddannelse.

Landbrug & Fødevarer (LF) er enige i, at det er vigtigt at sikre den enkelte landmand og forbrugers valgmulighed, herunder muligheden for at fravælge anvendelsen af GMO, men finder, at dette bedst sikres gennem effektive, fagligt baserede sameksistensregler.

LF finder, at det er afgørende, at såvel de danske myndigheder som EU's institutioner er sig bevidst om de samfundsøkonomiske konsekvenser, der er forbundet med, om Kommissionens forslag er i

overensstemmelse med Traktatens regler om det Indre Marked og de internationale handelsregler i regi af WTO.

LF henleder opmærksomheden på, at både Ministerrådets og Parlamentets juridiske tjenester har vurderet, at de finder det vanskeligt at begrunde nationale forbud inden for WTO-reglerne, samt at de danske myndigheder opfordres til at gå den fremlagte liste med mulige begrundelser for nationale forbud meget kritisk igennem.

LF finder, at det er vigtigt, at de danske myndigheder bidrager til at fremme en forståelse i EU for, at det primære formål med sameksistensregler er at fastsætte betingelser under hvilke det kan accepteres, at landmænd dyrker GM afgrøder, samt regler som sikrer, at denne dyrkning sker på en måde, så man forebygger økonomiske tab hos andre landmænd, herunder økologiske, som fravælger genmodificerede afgrøder.

Endvidere finder LF, at det er vigtigt at være opmærksom på, at sameksistensreglerne skal opstille virkemidler, som forhindrer uønsket forekomst i ikke-GM afgrøder. Hvis det i henhold til disse virkemidler ikke er muligt at dyrke en GM afgrøde, så er der tale om et de facto forbud. Sameksistensregler skal ikke opstille regler som nødvendigvis gør det muligt at dyrke enhver GM afgrøde. Derfor vil sameksistensregler, der for hver enkelt afgrøde fastlægger betingelser, der skal være overholdt, være et effektivt og fagligt baseret og dermed WTO-medholdeligt redskab, der vil være anvendeligt uanset om det er i England, i Danmark eller på Madeira.

LF opfordrer derfor de danske myndigheder til i EU at arbejde målrettet for at forpligte medlemsstaterne til at udarbejde effektive sameksistensregler, som på et fagligt objektivt grundlag kan opstille betingelser for dyrkning. LF finder, at de danske myndigheder skal arbejde for at forpligte medlemsstaterne til at opstille sameksistensregler på et fagligt grundlag frem for at arbejde for at fremme dette forslag. Effektive sameksistensregler er den langsigtet bedste måde at sikre økologiske og konventionelle landmænds mulighed for at dyrke non GM afgrøder.

LF mener, det er en særdeles teoretisk betragtning, at det anføres at forslaget ikke skulle medføre restriktioner for den frie handel med frø. Idet det bør være åbenbart for enhver, at hvis man forbyder landmænd at dyrke en given GM afgrøde eller alle GM afgrøder, så forhindrer man samtidig den frie handel med godkendte frø og udsæd.

LF er enige i, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at beregne de økonomiske konsekvenser ved et forbud, da det vil afhænge af den konkrete afgrøde. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på, at udover den direkte effekt af en konkret afgrøde er der en meget stor økonomisk risiko forbundet med at indføre muligheden for at forbyde dyrkningen af GM afgrøder på et grundlag, hvor det er stærkt tvivlsomt, om begrundelserne herfor er WTO-medholdelige. Dette er særlig vigtigt for Danmark, da vi har en meget stor fødevareeksport. Derfor er LF grundlæggende uenig i synspunktet i Rammenotatet om, at der ikke skulle være samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med forslaget.

LF er af den opfattelse, at kun enkelte lande har udtrykt opbakning til forslaget, hvorimod flere lande, herunder Tyskland, meget kraftigt har taget afstand fra forslaget og flertallet af lande har haft tekniske spørgsmål og betænkeligheder ved forslaget.

LF skal således fastholde, at de tidligere fremsatte synspunkter om, at Kommissionens forslag rejser flere problemer end det løser, og at dyrkningen af GM afgrøder allerede er national kompetence i kraft af, da sameksistensregler fastsættes nationalt.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) bakker op om det principielle i denne mulighed som forslaget giver og opfordrer den danske regering til at tage muligheden i brug. DN er glade for, at kommissionen nu har identificeret de kriterier, som kan være gældende for, at medlemsstaterne kan begrunde et afslag eller forbud.

DN opfordrer den danske regering til at støtte kommissionens forslag og den ikke-udtømmende liste, og især støtte kommissionen i at få vedtaget begrundelse nr. 3, Forhindring af GMO i andre produkter, f.eks. med hensyn til: bevaring af økologiske eller konventionelle landbrugssystemer og undgåelse af tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter; særlig fødevarer der sigter mod at være GMO fri og begrundelse nr. 7, Generelle miljømæssige mål, som ikke er indgået i vurderingen af evt. negative konsekvenser af GMO'er i miljøet.

Dansk Industri (DI) henviser til det tidligere fremsendte høringssvar fra 23. august 2010. DI's kritiske holdning til forslaget er ikke ændret af Kommissionens nye udspil.

7. Forhandlingsituationen

Forslaget blev drøftet på Rådsmøde (Landbrug og Fiskeri) den 27. september 2010. En række store medlemslande udtalte sig imod Kommissionens forslag, og de henviste til, at man opfattede forslaget som et brud på det indre marked, og at forslaget derfor ville medføre ulige vilkår for landmænd på tværs af Europa. Et stort antal medlemslande udtalte, at deres stillingtagen ville afvente en udtalelse fra Rådets juridiske tjeneste om forslagets forenelighed med det indre marked og WTO. Rådet overlod det til en ad hoc-gruppe at arbejde videre med forslaget.

Forslaget blev endvidere drøftet på Rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010. Kommissionen præsenterede her sit forslag og der var herefter en udveksling af synspunkter i forhold til forslagets bidrag til opfyldelsen af Rådskonklusionerne fra 2008 samt hvorvidt forslaget giver en anvendelig og juridisk forsvarlig mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på en medlemsstats område. Danmark og en række andre medlemslande udtrykte sig positivt overfor forslaget – herunder, at man så forslaget som et skridt på vejen til at imødekomme opfordringen i Rådskonklusionerne fra 2008 om at tilvejebringe mulighed for, at medlemsstaterne kan indføre begrænsninger eller forbud mod dyrkning af GMO-afgrøder.

Danmark understregede desuden, at det helt centrale for forslagets værdi er, at Kommissionens forslag giver medlemsstaterne en anvendelig og juridisk forsvarlig mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af GMO'er på deres område. Danmark opfordrede på den baggrund Kommissionen til at redegøre for, hvilke begrundelser, der vil kunne anvendes til at begrænse eller forbyde dyrkning på eget territorium, og som ikke er i strid med WTO-reglerne.

En mindre gruppe af medlemsstater var imod forslaget, mens andre afventede udtalelsen fra Rådets juridiske tjeneste omkring forslagets forhold til det indre marked samt WTO-reglerne inden endelig stillingtagen. Kommissionen indvilligede i at arbejde videre med at udarbejde den af medlemsstaterne efterlyste liste med klare kriterier for, hvilke begrundelser, der vil kunne anvendes. For at sikre fortsat fleksibilitet understregede Kommissionen, at der ikke vil blive tale en

udtømmende liste. For så vidt angår opfølgningen på rådskonklusionerne fra 2008 oplyste Kommissionen, at den inden årets udgang vil levere en rapport om de socioøkonomiske kriterier og komme med et udspil til, hvordan EFSA's risikovurdering kan styrkes.

Rådets Juridiske Tjeneste fremlagde den 5. november 2010 en udtalelse, der konkluderer, at 1) TFEU 114 ikke kan anvendes som hjemmelsgrundlag og at 2) den betvivler, at det er muligt for medlemslandene at vedtage foranstaltninger, jf. den nye artikel 26b – i den form den foreligger – som vil være i overensstemmelse med traktaterne eller GATT.

Kommissionen Juridiske Tjeneste konkluderer i deres udtalelse af 19. november 2010 (som svar på RJT's udtalelse), at 1) TFEU 114 er det rette hjemmelsgrundlag, at 2) forslaget er i sig selv kompatibelt med WTO lovgivningen, og at det ikke kan konkluderes, at det er tvivlsomt, om medlemslandene kan vedtage foranstaltninger, der er kompatible med traktaten og GATT.

Forslaget blev drøftet på Rådsmødet(miljø) den 20. december 2010, hvor formandskabet fremlagde en fremskridtsrapport. En lang række lande lagde vægt på, at 2008 – konklusionerne blev gennemført, men var ikke enige indbyrdes om, hvorvidt den videre behandling af det foreliggende forslag skulle afvente gennemførelsen af konklusionerne. Blandt medlemslandene var der fortsat usikkerhed om vurderingen af forslaget i forhold til det juridiske grundlag og Traktaten og forslagets WTO-medholdelighed. Det var Kommissionens vurdering, at det juridiske grundlag for forslaget var i orden. Kommissionen gav udtryk for, at gennemførelsen af 2008-konklusionerne ikke ville gøre det muligt for medlemslandene at forbyde dyrkning af GMO'er med miljø- og sundhedsmæssige begrundelser og understregede at gennemførelsen af konklusionerne var en parallel proces, som ikke forhindrede, at man kunne tage stilling til det foreliggende forslag. Kommissionen gav endelig tilsagn om, at ville fremlægge en ikke-udtømmende liste over mulige begrundelser for nationale forbud, som var i overensstemmelse med traktaten og internationale forpligtelser.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen, idet det ligger indenfor rammerne af Folketingets vedtagelse (V83) fra den 27. maj 2010 om genmodificerede afgrøder. Folketinget vedtager i V83, at Danmark i EU-regi arbejder for nationale afgørelser vedrørende dyrkning af genetisk modificerede afgrøder. Det er endvidere regeringens holdning, at Danmark i EU-regi arbejder for nærmere afklaring af, hvilke legale begrundelser, som medlemsstaterne kan benytte, for at indføre et forbud mod dyrkning af GM-afgrøder.

Regeringen hilser Kommissionens ikke-udtømmende liste over begrundelser for forbud mod dyrkning af GMO'er velkommen. Kommissionen har i dokumentet imidlertid ikke eksplicit forholdt sig til, om de anførte begrundelser også er i overensstemmelse med internationale forpligtelser, herunder WTO-reglerne, sådan som man havde givet tilsagn om at ville gøre på rådsmødet den 20. december 2010. Regeringen lægger derfor vægt på, at Rådets Juridiske Tjeneste i forlængelse af sin ovennævnte udtalelse af 5. november 2010, fremlægger en vurdering af anvendeligheden af begrundelserne på Kommissionens liste, herunder deres overensstemmelse med traktaterne og fællesskabets internationale forpligtelser bl.a. i forhold til WTO.

Regeringen lægger vægt på, at begrundelserne vil give medlemslandene en reel ret til selv at bestemme, om der skal dyrkes GMO'er på deres territorium. På den baggrund lægger regeringen

vægt på, at Kommissionen inkluderer de reelle legale begrundelser for at kunne forbyde dyrkning af GMO'er på eget territorium i Kommissionens forslag til ændring af udsætningsdirektivet.

9. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Der er oversendt nærheds- og grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 3. september 2010 Sagen blev endvidere forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering ved samlenotat oversendt den 16. september 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010, 30. september 2010 forud for rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010 og den 9. december 2010 forud for Rådsmødet den 20. december 2010.

PUNKT 4

Kommissionens meddelelse om vurdering af fællesskabsstrategien for kviksølv endelig samt udkast til rådskonklusioner om samme.

KOM(2010) 723

- Rådskonklusioner

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har udsendt meddelelsen om vurdering af fællesskabsstrategien for kviksølv med henblik på at tage et samlet overblik over strategien. Meddelelsen gennemgår den internationale udvikling samt de 20 foranstaltninger strategien indeholder, med henblik på at vurdere, om der er iværksat de nødvendige tiltag.

Det er Kommissionens opfattelse, at gennemførelsen af kviksølvstrategien er nået langt, og at næsten alle foranstaltninger er fuldført.

Der foreslås kun meget begrænsede nye konkrete tiltag fra Kommissionens side, hvorfor det vurderes, at meddelelsen ikke umiddelbart medfører konsekvenser for Danmark – hverken af lovgivningsmæssige eller økonomisk art. Der er ingen statsfinansielle konsekvenser ved meddelelsen.

Formandskabet har udsendt udkast til rådskonklusioner vedrørende vurderingen, hvori det anerkendes, at der er sket meget med hensyn til gennemførelsen af strategien, men at der også er muligheder for visse opstramninger.

Påvirkningen på miljøbeskyttelsesniveauet forventes at være neutral, idet hverken meddelelse eller udkast til rådskonklusioner indeholder konkrete reguleringsforslag.

1. Status

Kommissionen sendte den 7. december 2010 ovennævnte meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har ikke behandlet meddelelsen.

Formandskabet har 2. februar udsendt udkast til rådskonklusioner til medlemslandene.

Formandskabet har oplyst, at de forventer at rådskonklusionerne vil blive forelagt Rådet(miljø) til vedtagelse på rådsmødet 14. marts 2011.

2. Formål og indhold

2a. Kommissionens meddelelse

Den 28. januar 2005 vedtog Kommissionen meddelelsen til Rådet og Europa-Parlamentet om en fællesskabsstrategi for kviksølv. Strategien omhandler alle aspekter af kviksølvs livscyklus. Det vigtigste mål er at formindske risikoen for, at mennesker udsættes for kviksølv, og samtidig nedbringe kviksølvniveauerne i miljøet. Den beskriver 20 foranstaltninger, der skal gennemføres både inden for EU og på internationalt plan. Strategien blev positivt modtaget i Rådets konklusioner af 24. juni 2005 og i Europa-Parlamentets beslutning af 14. marts 2006.

Kommissionen havde til hensigt at "tage et overblik over den samlede kviksølvstrategi i slutningen af 2010", som anført i afsnit 11 i meddelelsen. Resultatet af dette overblik er fremlagt i denne meddelelse. Samtidig opfylder Kommissionen også sin pligt til at rapportere om udviklingen i multilaterale aktiviteter og forhandlinger om kviksølv i henhold til Forordning om forbud mod eksport af metallisk kviksølv og visse kviksølvforbindelser og -blandinger og om sikker oplagring af metallisk kviksølv.

Kommissionen har gennemgået den internationale udvikling samt de 20 foranstaltninger med henblik på at vurdere, om der er iværksat de nødvendige tiltag.

INTERNATIONAL UDVIKLING

Da kviksølv transporteres over lange afstande, kan risikoen for at både indbyggere og miljøet i EU udsættes for kviksølv ikke mindskes til et acceptabelt niveau alene gennem national lovgivning. Der er derfor behov for koordineret international handling for at løse kviksølvproblemet på en effektiv måde verden over. Det er målet med kviksølvstrategien, og der fokuseres i 7 af foranstaltningerne (foranstaltning 14-20) på støtte og fremme af internationale tiltag. EU har gentagne gange anmodet UNEP's styrelsesråd om at træffe beslutning om at indlede forhandlinger om et globalt juridisk bindende instrument for kviksølv. I februar 2009 besluttede styrelsesrådet endelig at nedsætte en mellemstatslig forhandlingskomité (INC), der har mandat til at udvikle et globalt juridisk bindende instrument, der dækker de fleste aspekter af kviksølvs livscyklus. Komitéens første møde fandt sted i Stockholm den 7-11. juni 2010, og det forventes, at processen er færdig i starten af 2013. Når det globalt juridisk bindende instrument er vedtaget, vil Kommissionen bedømme, hvorvidt det er nødvendigt at evaluere EU's kviksølvstrategi yderligere for at sikre, at den fuldt ud afspejler de nye internationale forpligtelser.

2005 STRATEGIENS GENNEMFØRELSE

Overordnet set er det Kommissionens vurdering, at der er sket betydelige fremskridt med gennemførelsen af de foranstaltninger, der blev vedtaget i 2005.

Formindskelse af emissioner

Foranstaltning 1 og 2: Gennemførelse af IFBF (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) og udarbejdelse af BREF (best available technique (BAT) reference dokument) dokumenter

I det nye direktiv om industrielle emissioner, der blev vedtaget den 8. november 2010 (IED), og som skal erstatte IFBF direktivet, styrkes BAT og BAT-relaterede grænseværdier. Disse skal nu vedtages af Kommissionen som BAT-konklusioner og kommer til at få retsvirkning. Det forventes

at resultere i en fremskyndet udskiftning af kviksølvbaserede teknologier og en mindselse af kviksølvemissionerne for en række industrisektorer, særlig cementproduktionen, non-ferro-metalindustriene, store fyringsanlæg, forbrændings- og kloralkaliindustrien. BREF for kloralkaliindustrien, store fyringsanlæg og non-ferro-metalindustrien undersøges pt. nærmere i tæt samarbejde med interessegrupperne.

Foranstaltning 3: Emissioner fra små kulfyrede forbrændingsanlæg

På baggrund af en undersøgelse fra 2005 anslås det, at denne kilde tegner sig for 16 % af de samlede kviksølvemissioner i EU. Som følge af konklusionerne henstillede Kommissionen i forslaget til IED, at grænsen for anvendelsen af bestemmelserne for store fyringsanlæg sænkes fra en samlet nominel indfyret effekt på 50 MW til 20 MW. Rådet og Europa-Parlamentet holdt dog fast i grænsen på 50 MW og indførte en klausul i direktivet, der pålagde Kommissionen at tage behovet for at kontrollere emissionerne, der ligger under denne grænse, op til fornyet revision og om nødvendigt fremlægge et lovforslag. Kommissionen vil følge op herpå.

Foranstaltning 4: Håndtering af tandfyldningsamalgam

Tandfyldningsamalgam udgør det næststørste forbrug af kviksølv i EU. Amalgamaffald fra tandpleje karakteriseres som farligt affald, og skal derfor behandles som sådan.

Kviksølvemissioner fra tandklinikker er også underlagt EU's vandlovgivning. Kviksølv klassificeres som et prioriteret farligt stof i henhold til vandrammedirektivet, og medlemsstaterne er forpligtede til på lang sigt at træffe foranstaltninger til at standse eller udfase emissioner, udledninger og tab af stoffet.

Formindskelse af udbuddet

Foranstaltning 5: Forbud mod eksport af kviksølv

Rådet og Europa-Parlamentet vedtog den 22. oktober 2008 forordning om forbud mod eksport af metallisk kviksølv og visse kviksølvforbindelser og -blandinger og om sikker oplagring af metallisk kviksølv. Eksportforbuddet træder i kraft den 15. marts 2011.

Formindskelse af efterspørgslen

Tandfyldningsamalgam og måleudstyr spiller en særlig vigtig rolle, da de mængder kviksølv, der stadig findes i produkter, overvejende anvendes til dette formål.

Foranstaltning 6: brug af kviksølv til tandfyldningsamalgam

Eftersom nogle medlemsstater allerede har begrænset brugen af tandfyldningsamalgam væsentligt i de nationale sundhedsvæsen, og fordi tandfyldningsamalgam tegner sig for den næststørste brug af kviksølv i EU, har Kommissionen besluttet at foretage en livscyklusvurdering af kviksølvbrugen. Resultaterne af undersøgelsen forventes at foreligge i slutningen af 2011.

Foranstaltning 7: Måle- og kontrolapparaturer, som indeholder kviksølv

I 2007 blev der vedtaget begrænsninger for markedsføringen til private af visse måleinstrumenter med indhold af kviksølv. Direktivet indeholder en revisionsklausul om en mulig udvidelse af de gældende begrænsninger til også at gælde andre måleinstrumenter, der indeholder kviksølv.

En sådan udvidelse til også at gælde andre instrumenter inden for sundhedssektoren og måleinstrumenter til erhvervsmæssig og industriel brug er foreslået i september 2010 og behandles nu under REACH-forordningen.

Foranstaltning 8 og 10: Andre produkter og formål

Som følge af, at revisionen af miljødesigndirektivet i 2009 pålægger, at glødepærer udfases fra EU-markedet, er kviksølvindholdet yderligere reguleret i de stadig mere anvendte lavenergipærer i f.m. revision af RoHS-direktivet. Dermed blev grænseværdierne for indhold af kviksølv i sparepærer nedsat væsentligt.

Direktiv om udrangerede køretøjer (senest ændret i 2010) fastsætter et generelt forbud mod kviksølv i materialer og komponenter i køretøjer.

I henhold til det seneste direktiv om batterier og akkumulatører og udtjente batterier og akkumulatører blev den størst tilladte mængde kviksølv i batterier og akkumulatører betydeligt sænket i sammenligning med det tidligere (ophævede) batteridirektiv.

Behandling af overskud og beholdninger

Foranstaltning 9: Opbevaring

Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forbud mod eksport af metallisk kviksølv og visse kviksølvforbindelser og -blandinger og om sikker oplagring af metallisk kviksølv fastsætter, at kviksølv fra udvalgte store kilder, særligt i kloralkaliindustrien, betragtes som farligt affald og skal bortskaffes. Særlige kriterier for sikker opbevaring af metallisk kviksølv er under udvikling og forventes at blive vedtaget af Kommissionen i starten af 2011. Derudover har den europæiske kloralkaliindustri underskrevet en frivillig aftale, der forpligter den til udelukkende at sende overskydende kviksølv til oplagringsanlæg, der lever op til en række høje sikkerhedskrav. Indberetningspligten i henhold til forordningen giver Kommissionen mulighed for nøje at overvåge gennemførelsen af dette løfte.

Beskyttelse mod udsættelse for kviksølv

Foranstaltning 11: Kviksølv i fisk og skaldyr

De nationale myndigheder har udarbejdet en række detaljerede råd om indtagelse af kviksølv gennem fødevarer, som er meddelt Kommissionen (se også nedenfor under foranstaltning 12).

For yderligere at beskytte arbejdstagere, der udsættes for kviksølv, har Kommissionen vedtaget vejledende grænseværdier for erhvervsmæssig eksponering for kviksølv og uorganiske divalente kviksølvforbindelser.

Foranstaltning 12: Oplysninger om kviksølv i fødevarer

På baggrund af den viden, som Kommissionen indhentede under foranstaltning 11, offentliggjorde den et informationsnotat i 2008 om methyلكviksølv i fisk og fiskevarer. Notatet giver anvisninger om den maksimale mængde af visse fisk, som sårbare grupper (kvinder, der er gravide eller ammer, og små børn) bør indtage, som medlemsstaterne bør bruge som rettesnor, når de udarbejder råd til forbrugerne.

Forbedring af forståelsen

Foranstaltning 13: Prioriteringer inden for kviksølvforskningen

EU har siden 2005 finansieret en række forskningsprojekter, der behandler prioritering inden for kviksølvforskningen, herunder under det 7. rammeprogram og andre forskningsstøtteprogrammer. Desuden er EU's finansielle instrument for miljøet (LIFE) blevet brugt i f.m. kviksølv.

Støtte til og fremme af internationale foranstaltninger

Foranstaltning 14: Input til internationale fora og aktiviteter

EU støttede aktivt en række tiltag under det globale kviksølvprogram, som blandt andet førte til UNEP's styrelsesråds beslutning 25/5 i februar 2009.

I tillæg har Kommissionen og adskillige medlemsstater deltaget i en række internationale aktiviteter, der skulle oplyse om og finde løsninger på problemerne med kviksølvforurening.

Foranstaltning 15: Finansiering med henblik på at formindske kviksølvemissioner fra kulfyring i tredjelande

Kommissionen har bidraget med 1 mio. EUR til UNEP til udarbejdelse af et projekt om nedbringelse af kviksølvemissionen fra kulfyring i energisektoren i f.eks. Kina, Indien, Rusland og Sydafrika.

Foranstaltning 16: Forudgående informeret samtykke til kviksølvimport

Forudgående informeret samtykke har allerede siden 2003 været obligatorisk for eksport og import af kviksølvforbindelser ved forordning om eksport og import af farlige kemikalier (Rotterdamkonventionen). Denne procedure blev også anvendt på import af kviksølvforbindelser, der anvendes som pesticider.

Foranstaltning 17: Protokollen om tungmetaller til UNECE's konvention om grænseoverskridende forurening over store afstande

EU og 20 medlemsstater er parter til protokollen om tungmetaller til UNECE's konvention om grænseoverskridende forurening over store afstande, og Kommissionen opfordrer på det stærkeste de medlemsstater, der endnu ikke har ratificeret protokollen, til at gøre det snarest muligt.

Foranstaltning 18: Støtte af UNEP's kviksølvprogram

Ifølge meddelelsen deltager Kommissionen i den rådgivende gruppe om det globale partnerskab vedrørende kviksølv og har formelt meldt sig ind i partnerskabet om "frigivelse af kviksølv i forbindelse med kulfyring", mens Tyskland og Italien er medlemmer af "forvaltning af kviksølvaffald" og "forskning i transporten af og fremtiden for kviksølv i atmosfæren".

Foranstaltning 19: Kviksølv i guldminesektoren

I 2010 vil Kommissionen bidrage med 1,5 mio. EUR til UNDP til oprettelse af "Guyana Shield"-faciliteten, som er en finansieringsmekanisme med flere donorer, der fokuserer på aktiviteter til sikring af økoregionen Guyana Shield. Den skal finansiere feltbaserede projekter om (blandt andet) risiciene ved ulovlig og ikke-reguleret guldminedrift udført af små guldminearbejdere (*garimpeiros*), der spreder sig i Fransk Guyana, Surinam, Guyana, Venezuela og Colombia.

Foranstaltning 20: Nedbringelse af det internationale udbud af kviksølv

Mandatet, som INC har fået af UNEP-styrelsesrådet i form af beslutning 25/5, omfatter blandt andet en nedbringelse af udbud af kviksølv, kapacitetsopbygning om miljøvenlig opbevaring af kviksølv og en nedbringelse af den internationale handel med kviksølv. EU har allerede bidraget til det samlede mål ved at vedtage forordningen om forbud mod eksport af kviksølv (se foranstaltning 5). I forhandlingsforløbet vil EU udforske, hvordan strategien bedst afspejles i et fremtidigt juridisk bindende instrument.

KONKLUSIONER

Det er Kommissionens opfattelse, at gennemførelsen af kviksølvstrategien er nået langt, og at næsten alle foranstaltninger er fuldført.

Der er nu et nyt retsgrundlag på plads til nedbringelse af kviksølvemissioner fra store punktkilder. Gennemførelsen af det nye direktiv om industrielle emissioner giver EU mulighed for at iværksætte de potentielt store nedbringelser af emissioner, som kan opnås ved anvendelse af de bedste tilgængelige teknikker (BAT). Dette vil dog kræve en ambitiøs gennemførelse og anvendelse i medlemsstaterne, som vil blive fulgt nøje og støttet af Kommissionen.

Hvad angår anvendelse af kviksølv i produkter, arbejdes der fortsat på at udvide de eksisterende restriktioner for visse måleinstrumenter til at omfatte yderligere instrumenter inden for sundhedssektoren, herunder blandt andet blodtryksmålere og instrumenter til erhvervsmæssig og industriel brug.

Kommissionen understreger, at det er nødvendigt at efterforske tandfyldningsamalgam yderligere. Kommissionen vil derfor i 2011 påbegynde en undersøgelse, der skal vurdere problemet i detaljer under hensyntagen til alle dele af livscyklens.

Kommissionen mener, der vil være fokus på internationale foranstaltninger i de kommende år, da EU-lovgivning alene ikke kan sikre EU-borgere og miljøet en effektiv beskyttelse. Kommissionen vil derfor fokusere sine bestræbelser på forhandlingerne om et globalt juridisk bindende instrument om kviksølv under UNEP's ledelse. I den sammenhæng har EU meget at tilbyde i og med, at der allerede er effektive instrumenter på plads i EU. Når det internationale instrument har taget form, vil Kommissionen vurdere, hvilke aspekter af kviksølvs livscyklus, der kræver yderligere handling på EU-plan, herunder hvorvidt der er behov for yderligere lovforslag. Dette skal ske under hensyntagen til den fornyede undersøgelse i 2013 af forordningen om forbud mod eksport af kviksølv og andre fremskridt i strategien. Særligt fokus vil være på de i konsulentundersøgelsen foreslåede ekstra import- og eksportrestriktioner, som skal vurderes igen på baggrund af de internationalt forhandlede forpligtelser.

2b Formandskabets udkast til rådskonklusioner.

Formandskabet har fremsendt udkast til rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse om vurdering af fællesskabsstrategien for kviksølv den 2. februar 2011.

Udkastet til rådskonklusioner understreger Rådets vilje til at gøre noget ved kviksølvproblemet både indenfor EU og i forbindelse med de globale forhandlinger om en kviksølvkonvention og i den forbindelse vise lederskab. Rådet byder review'et velkommen og anerkender de fremskridt, der allerede er gjort i forbindelse med kviksølvstrategien fra 2005, herunder forbuddet mod eksport af metallisk kviksølv, sikker opbevaring samt restriktioner mod måleinstrumenter til private. Samtidig peges på nødvendigheden af en undersøgelse af mulighederne for en udvidelse af eksportforbuddet til også at omfatte andre kviksølvforbindelser og produkter indeholdende kviksølv.

Der peges endvidere på, at Kommissionen snarest og senest ved udgangen af 2011 bør have undersøgt mulighederne for permanent opbevaring af kviksølv, og byder Kommissionens hensigt vedr. en livscyklusanalyse af amalgam kviksølv velkommen. Rådet ønsker dog denne undersøgelse udvidet til også at omfatte batterier indeholdende kviksølv og i den forbindelse overveje tiltag i forbindelse med disse anvendelser. Rådet opfordrer medlemsstaterne til at gøre en indsats for at indsamle amalgamaffald fra tandlægeklinikker.

I forbindelse med implementeringen af det nyligt vedtagne direktiv om industrielle emissioner (IED) opfordres Kommissionen til snarest at udvikle BAT-konklusioner (Best Available Techniques) for fx chlor-alkali industrien, cementindustrien, produktion af jern og stål, store

forbrændingsanlæg som kulanlæg og affaldsforbrændingsanlæg m.m. Rådet inviterer medlemsstaterne til at fremskynde afviklingen af chlor-alkali anlæg med brug af miljøgodkendelser eller anden lovgivning for at opnå en hurtigere udfasning end den frivillige aftale med industrien om udfasning i 2020. Medlemsstaterne opfordres også til at overveje udfasning af andre industrielle teknologier, hvor kviksølv bruges som katalysator.

3. Nærheds – og proportionalitetsprincippet

Idet der er tale om en meddelelse samt udkast til rådskonklusioner, er det ikke relevant at foretage en vurdering af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser:

Den nye meddelelse indeholder forslag om, at der skal udarbejdes en livscyklusvurdering af amalgam, hvilket ikke påvirker beskyttelsesniveauet direkte.

Da der derudover ikke hverken i meddelelsen eller rådskonklusionerne foreslås konkrete nye tiltag, vurderes det ikke, at meddelelsen eller rådskonklusionerne umiddelbart vil medføre konsekvenser for Danmark – hverken af lovgivningsmæssige eller økonomisk art.

Beskyttelsesniveauet

Meddelelsen samt udkast til rådskonklusionerne vurderes at have en neutral påvirkning på beskyttelsesniveauet, idet der ikke er tale om egentlig regulering.

5. Høring

Udkast til rådskonklusioner blev behandlet på møde i Miljøspecialudvalget den 9. februar 2011, hvor der indkom følgende bemærkninger.

Greenpeace tilkendegav tilfredshed med ønsket om at skærpe konklusionerne, men gav også udtryk for utilfredshed med, at regeringen i notatet ikke forholdt sig til kulfyringen i Danmark, idet der her er tale om en stor emission af kviksølv til luften. Det burde være en del af den danske holdning at forholde sig til brændsler.

Økologisk Råd slog fast, at udarbejdelsen af BREF-dokumenter, handler om at kunne bruge kviksølv med mindst mulig udledning til omgivelserne - ikke om at undgå anvendelsen af kviksølv. Økologisk Råd udtrykte i øvrigt tilfredshed med notatet og regeringens holdning, men ønskede at få præciseret tiltag, der arbejdes med.

6. Europa Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet har ikke givet en udtalelse om forslaget.

7. Forhandlingsituationen

Meddelelsen er præsenteret af Kommissionen den 7. januar 2011, hvor der også var indledende drøftelser om det sæt rådskonklusioner, der forventes at kunne blive vedtaget på rådsmødet den 14. marts 2011. Udkast til rådskonklusioner præsenteres den 7. februar 2011.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Den overordnede danske målsætning for kviksølv er, at belastningen af miljø og mennesker skal begrænses mest muligt, således at enhver tilsigtet brug af kviksølv på længere sigt så vidt muligt skal ophøre, dvs. substitution af kviksølv i produkter og processer. Desuden bør der arbejdes for, at utilsigtede emissioner af kviksølv så vidt muligt udfases.

Danmark vurderer, at meddelelsen fra Kommissionen ikke er ambitiøs nok til at opnå dette. Der er muligheder for at være mere konkret, fx med hensyn til forbud mod anvendelse af kviksølv i knapcellebatterier, hvor der har været alternativer på markedet i flere år. Derudover vurderes det, at Kommissionen burde være mere ambitiøs med hensyn til udfasning af amalgam, og ikke blot foretage en livscyklusanalyse. Danmark og Sverige har allerede restriktioner for anvendelsen af amalgam, og har arbejdet på at få regler indført på EU plan i flere år, uden held. Desuden bør der ses på mulighederne for at fremrykke - eller i det mindste gøre det obligatorisk tidligere end 2020 - at stoppe anvendelsen af kviksølv på klor-alkali anlæg.

Et supplerende oplagt tiltag kan være at forbyde eksport af artikler, der allerede er forbudt i EU; et punkt som Danmark har fremført tidligere under forhandlingerne om forordningen om eksportforbud m.v.

Kommissionen har i en konsulentrapport påpeget, at indsamlingen af kviksølvholdige artikler generelt i EU ligger på et meget lavt niveau. Danmark mener derfor, at det synes hensigtsmæssigt, at Kommissionen sammen med medlemsstaterne undersøger mulighederne for at forbedre dette.

Danmark vurderer ligeledes, at der bør indføres et generelt forbud mod kviksølv i artikler, dog med nødvendige undtagelser. Dette er på linje med gældende nationale regler.

Sådanne tiltag er nødvendige for at vise resten af verden, ikke mindst u-landene, at EU er villige til også at påtage sig forpligtelser til at skulle iværksætte nye tiltag og ikke kun bevare eksisterende regler. Et sådant signal vil forbedre EU's forhandlingsposition i forhandlingerne om kviksølvkonventionen.

Danmarks holdning vedrørende udkastet til rådskonklusioner ligger på linje med de vurderinger, der vedgår meddelelsen. Danmark vil derfor i de kommende forhandlinger om rådskonklusioner til opfølgning på meddelelse om vurdering af fællesskabsstrategien for kviksølv arbejde ud fra denne holdning og fremsætte ændringsforslag til udkastet til rådskonklusioner, som forpligter til yderligere handling på ovenstående områder.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere orienteret om sagen.

PUNKT 5

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 – fremtidens udfordringer: fødevarer, naturressourcer og landdistrikter

KOM (2010) 672

Udveksling af synspunkter.

Revideret genoptryk af Fødevarerministeriets samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 24. februar 2011. Ændringer er markeret i margenen. Notatet oversendes tillige til Folketingets Energipolitiske Udvalg og Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Resumé

Kommissionen har den 18. november 2010 præsenteret sin meddelelse om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Konkrete forslag forventes fremlagt i sommeren 2011. Meddelelsen fokuserer på, at reformen af den fælles landbrugspolitik skal tilvejebringe instrumenter med henblik på at imødekomme de fremtidige nye udfordringer som fødevarerforsyningsikkerhed, bæredygtig forvaltning af naturressourcer, klimaforandringer, global konkurrence, lokal beskæftigelse og territorial balance. Kommissionen opstiller i meddelelsen tre optioner – 1) status quo med mindre tilpasninger, 2) mere balanceret, målrettet og bæredygtig støtte og 3) en mere omfattende reform af den fælles landbrugspolitik. Kommissionen beskriver hovedsageligt elementerne i option 2.

Baggrund

Kommissionen har den 18. november 2010 præsenteret sin meddelelse om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Forslag til juridiske tekster forventes fremlagt i sommeren 2011. Meddelelsen er modtaget i en dansk sprogversion den 23. november 2010.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for rådsmøde (Miljø) den 14. marts 2011 mhp. udveksling af synspunkter om input vedr. klima, miljø- og energi komponenterne til den videre behandling af den fremtidige landbrugspolitik i rådsformationen landbrug og fiskeri.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Kommissionens meddelelse skitserer i meget generelle vendinger, hvilken retning Kommissionen finder, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal tage. Dermed påbegyndes drøftelserne om rammerne for EU's landbrugspolitik for perioden 2014-2020. Meddelelsen indeholder ikke angivelse af nogen beløbsstørrelser for støtteniveauer eller budgetandele. Reformen af den fælles landbrugspolitik skal ses i sammenhæng med forhandlingerne om de finansielle rammer, som ventes at finde sted sideløbende med landbrugsforhandlingerne. Kommissionen har i meddelelsen fastholdt behovet for en stærk fælles landbrugspolitik, struktureret omkring to søjler.

Kommissionen argumenterer for, at den fælles landbrugspolitik skal forholde sig til de fremtidige nye udfordringer såsom fødevarerforsyningssikkerhed, bæredygtig forvaltning af naturressourcer, klimaforandringer, global konkurrence, lokal beskæftigelse og territorial balance. Meddelelsen berører spørgsmålet om omfordeling af den direkte støtte, redesign af søjle I og målretning af den direkte støtte, samt fastholdelse og udvidelse af den nuværende søjle II.

Kommissionen fremhæver følgende 3 overordnede udfordringer for den fælles landbrugspolitik:

- 1) Fødevarerforsyningssikkerhed, det vil sige, at der skal produceres fødevarer til forbrugerne af høj kvalitet og i et bredt udvalg, herunder lokale produkter. Produktionen vil i fremtiden være præget af et mere konkurrencepræget miljø, større usikkerhed og øget prisvolatilitet.
- 2) Miljø og klimaforandringer, det vil sige, at man bør udnytte landbrugssektorens potentiale til at bidrage til opfyldelse af EU's klima- og energimål, herunder afbøde klimaforandringer og bidrage til reduktion af CO₂ udslip.
- 3) Territorial balance, fastholdelse af en territorial balance i erkendelse af, at landbrugsproduktion er en afgørende faktor for økonomien i landdistrikterne gennem koblingen til tilknyttede sektorer inden for særligt fødevarer, turisme og handel.

Ved at imødekomme disse udfordringer finder Kommissionen, at den fælles landbrugspolitik også vil bidrage til Europa 2020 strategiens mål om intelligent, bæredygtig og inkluderende grøn vækst.

Fremtidige instrumenter

Den fælles landbrugspolitik skal ifølge Kommissionen også fremover baseres på 2 søjler, hvor søjle I skal indeholde støtte, som ydes til alle landbrugere på årlig basis, mens søjle II skal indeholde støtteredskaber, der giver medlemsstaterne tilstrækkelig fleksibilitet til at afpasse støtten til medlemsstaternes særlige behov på en flerårig basis.

Direkte støtte (søjle I)

Den fremtidige direkte støtte, der ydes til aktive landbrugere, foreslås baseret på følgende principper:

- En afkoblet ensartet grundlæggende indkomststøtte til alle landbrugere på regionalt niveau, forudsat opfyldelse af krydsoverensstemmelseskravene. Denne støtte ventes underlagt et øvre støtteloft (capping).

- En obligatorisk ”grøn” komponent til støtte, der baseres på enkle, generelle, ikke-aftalebaserede og årlige miljøtiltag i EU, som for eksempel permanente græsarealer, grønt plantedække, omdriftskrav og økologisk braklægning. Derudover foreslår Kommissionen, at man skal undersøge muligheden for at inkorporere de krav, der gælder for de nuværende Natura 2000-områder og at udbygge visse elementer af kravene om God Landbrugs- og Miljømæssig stand (GLM).
- En supplerende indkomststøtte til støtten under søjle II, der ydes til landbrugere i områder med naturlige begrænsninger (herunder ugunstigt stillede områder).
- En for medlemsstaterne frivillig koblet støtte med henblik på at tage hensyn til særlige problemer i visse regioner.
- En fastsættelse af en enkel og specifik støtteordning for små landbrugere med henblik på at opretholde konkurrenceevnen og beskæftigelsen i landdistrikterne.
- Forenkling af reglerne for krydsoverensstemmelse. Det skal overvejes at inddrage vandrammedirektivet i anvendelsesområdet for reglerne om krydsoverensstemmelse, når direktivet er gennemført.

Markedsforanstaltninger (under søjle I)

Kommissionen vil overordnet set fastholde den nuværende markedsorientering af den fælles landbrugspolitik, idet Kommissionen dog vil foreslå en forenkling og justering af de nuværende markedsinstrumenter, herunder introducere yderligere elementer, som for eksempel forlængelse af interventionsperioden, anvendelse af klausuler om forstyrrelse af markedet og støtte til privat oplagring. Kommissionen vil forbedre sukkersektorens konkurrencedygtighed ved at foreslå, at det skal undersøges, hvilke muligheder, herunder en eventuel kvoteudfasning, der er ved de nuværende sukkerkvoters ophør i 2014/15. Endelig foreslås det, at fødevarerforsyningskædens funktionsmåde skal forbedres, idet landbrugets andel af værditilvæksten er faldet. Fokus i denne sammenhæng er på landmændenes forhandlingsposition, kontraktforhold, strukturudvikling og funktionen af derivatmarkedet¹ for landbrugsråvarer.

Landdistriktsudvikling (søjle II)

Kommissionen fremhæver, at landdistriktspolitikken, som en integreret del af den fælles landbrugspolitik, har vist sin værdi ved at styrke bæredygtigheden af EU's landbrugssektor. Landdistriktspolitikken skal fortsat bidrage til

- landbrugets konkurrenceevne ved at fremme innovation og omstrukturering og mere effektiv anvendelse af ressourcerne,
- en bæredygtig forvaltning af naturressourcer, hvor der tages hensyn til miljøet, landskabspleje og bevarelse af landarealernes produktionskapacitet, og
- territorial balanceret udvikling i landdistrikterne i hele EU gennem en styrkelse af lokalområder, kapacitetsopbygning og forbedring af lokale forhold.

---

¹ Et derivat er et finansielt instrument, hvis værdi afhænger af udviklingen i det underliggende aktiv.

Inden for denne ramme skal miljø, klimaændring og innovation være de retningsgivende temaer. Der skal fastsættes indikatorer, som skal sikre en effektiv målopfyldelse, ligesom der skal fokuseres på øget sammenhæng mellem landdistriktspolitikken og andre politikker for eksempel gennem en fælles strategisk ramme for EU-fonde.

Derudover foreslår Kommissionen, at der etableres risikohåndteringsværktøjer til at tage bedre hånd om indkomstsvingninger og markedsvolatilitet. Under landdistriktspolitikken foreslår Kommissionen mulighed for et nyt indkomststabiliserende værktøj, som er i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks samt øget støtte til forsikringsinstrumenter og gensidige fonde. Kriterierne for fordelingen mellem medlemsstaterne af midler til udviklingen af landdistrikterne skal overvejes. Endelig skal der ske en styrkelse og forenkling af kvalitets- og afsætningsfremme politikker med henblik på at styrke konkurrenceevnen i landbrugssektoren.

Reformscenarier

Kommissionen finder, at der er tre overordnede optioner til videre overvejelse, hvor den ene er den ovenfor beskrevne, mens de andre to reformscenarier alene skitseres meget kort. Disse er:

Option 1, der karakteriseres som et status quo scenarie, indebærer gradvise mindre tilpasninger af den nuværende politiske ramme med fokus på justeringer og forbedringer af visse områder som for eksempel omfordeling af støtten mellem medlemsstaterne.

Option 2 lægger op til reform, som beskrevet ovenfor, med den målsætning at gøre den fælles landbrugspolitik mere bæredygtig og skabe bedre balance mellem forskellige politiske målsætninger. Dette skal gøres gennem mere målrettede foranstaltninger.

Option 3 indebærer en mere omfattende reform af den fælles landbrugspolitik med stærk fokusering på miljø og klimamålsætninger og gradvis ophævelse indkomststøtte og de fleste markedsforanstaltninger.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelsen. Europa-Parlamentet forventes dog at fremlægge en udtalelse på eget initiativ.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for EU-budgettet, ligesom meddelelsen ikke i sig selv har statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser. Idet meddelelsen vil danne grundlag for det videre arbejde med reformen af landbrugspolitikken efter 2013 vil den dog have afledte statsfinansielle konsekvenser for det danske bidrag til finansiering af

landbrugspolitikken samt erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af omfanget af landbrugsstøtten, som Danmark modtager. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

Høring

§ 2-udvalget(landbrug) er blevet hørt om meddelelsen på møde den 16. november 2010, og meddelelsen har endvidere været i skriftlig høring.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at EU's landbrugspolitik også i fremtiden skal være fælles, således at de samme regler gælder for alle landmænd i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i, at en ny fælles landbrugspolitik skal forbedre erhvervets konkurrenceevne, og at der samtidig tænkes yderligere forenkling ind i lovgivningen. Der skal desuden skabes mere synergi og sammenhæng mellem EU's forskellige ordninger, således at disse understøtter, og ikke modarbejder, hinanden. Det gælder for eksempel definitionen af støtteberettigede arealer i forhold til overgang til natur. Landbrug & Fødevarer ønsker ikke forsikringsordninger, men derimod en markedsbaseret løsning af udfordringerne. Intervention kan i visse tilfælde være nødvendigt, men det skal kun ske som en nødløsning. Endvidere er det vigtigt, at der sendes et signal om, at den direkte støtte sker som en honorering af de høje krav, der stilles til landmænd og producenter i EU. Et konkret problem er, at der ikke er mulighed for at give éngangskompensation til de landbrug, der er placeret i områder med særlige miljøudfordringer. Landbrug & Fødevarer finder, at støtte til ugunstigt stillede områder også bør kunne gives til områder med naturlige restriktioner i henhold til miljølovgivningen.

Udgangspunktet for Landbrug & Fødevarer er en grundholdning om at fremme en stærk fælles europæisk landbrugspolitik, der fremmer en konkurrencedygtig og markedsorienteret sektor. Politikken skal bygge på en fælles finansiering, og samtidig forhindre, at der indføres konkurrenceforvridende statsstøtte. Tilsvarende skal den fælles landbrugspolitik så vidt muligt bygge på ens rammevilkår gennem blandt andet fælles EU-regler. Endelig skal man holde sig for øje, at EU's landbrugspolitik løbende skal afstemmes med udviklingen i de lande vi normalt konkurrerer med på det globale marked; det skal blandt andet ske i regi af verdenshandelsorganisationen WTO.

I forhold til den aktuelle meddelelse, så skal det indledningsvist konstateres, at meddelelsen ikke indeholder konkrete budgetovervejelser, konkrete satser, procentændringer m.v. En endelig vurdering af meddelelsen må nødvendigvis kræve kendskab til disse elementer. Men med dette forbehold, så efterlader meddelelsen et indtryk af, at Kommissionen i det anbefalede scenarie på nogle områder bevæger sig i den rigtige retning – men ikke er ambitiøse nok. Det er Landbrug & Fødevarers overordnede opfattelse, at den fælles landbrugspolitik i større grad skal målrettes mod to mål. For det første skal politikken sikre en styrket konkurrenceevne for europæisk landbrug og fødevarerindustri; og for det andet skal politikken bidrage til at løse de udfordringer, som europæisk landbrug står overfor i relation til blandt andet miljø og klima.

I forhold til behovet for en styrket konkurrenceevne, så er det holdningen hos Landbrug & Fødevarer, at meddelelsen ikke i tilstrækkelig grad forholder til udfordringen fra den fortsatte globalisering – og dermed behovet for en fortsat styrkelse af europæisk landbrugs og fødevarerindustriens konkurrenceevne. Hvis ikke EU forstår at tage den udfordring op, så vil EU's nuværende eksport af fødevarer i stigende grad blive presset væk fra til globale markeder og henvist til afsætning på de indre markeder; og samtidig må der forventes en øget import af fødevarer fra konkurrencedygtige lande. Dermed vil man forsømme muligheden for at øge væksten og dermed muligheden for at skabe nye arbejdspladser. Og netop landbrugs- og fødevarersektorens vigtige rolle som skaber af vækst og beskæftigelse i relation til EU's vækststrategi – Europa 2020 – blev understreget af EU's stats- og regeringschefer på deres møde i marts 2010.

I forhold til ambitionerne om i større udstrækning at målrettet landbrugspolitikken mod at løse nogle af problemerne i relation til miljø og klima, så er der rigtige takter i Kommissionens oplæg. Det gælder både i forhold til den direkte støtte (søjle I) og i forhold til landdistriktspolitikken (søjle II), hvor man lægger op til, at landbrugspolitikken i stigende grad skal bruges til at fremme innovation og grønne løsninger. Men det er vigtigt, at man giver mulighed for at præmiere de landbrug, som er frontløbere på miljø og klimaområdet – hvad der generelt karakteriserer dansk landbrug og fødevarerindustri.

I forhold til mere konkrete bemærkninger, så skal nedenstående punkter fremhæves:

Anerkendelse af frontløbere i forhold til Kommissionens forslag om en "grøn" komponent

Kommissionen lægger op til, at man vil indføre en obligatorisk "grøn" komponent, der skal styrke den miljø- og klimamæssige hensyntagen i forbindelse med dyrkningen af landbrugsjorden. På dette område er dansk landbrug generelt betydeligt længere end de øvrige EU – blandt andet med hensyn til krav om efterafgrøder og reducerede kvælstofnormer. Det bør i forbindelse med den konkrete udformning af dette element sikres, at lande/regioner (som for eksempel Danmark), der har været frontløbere, anerkendes for denne indsats. Det skal med andre ord sikres, at de krav, der stilles for at kunne modtage denne "grønne" komponent, skal tage udgangspunkt i de gældende fælles EU-regler således at strammere nationale bestemmelser betyder, at man umiddelbart kan modtage støtten.

Øget satsning på landdistriktspolitikken

Landbrug & Fødevarer mener, at den fremtidige landdistriktsstøtte bør have en øget fokus på både en vækstdagsorden og en miljødagsorden. I forhold til miljødagsordenen så skal ikke mindst målrettede tiltag prioriteres højt. Disse skal blandt andet være med til at afhjælpe en række af de udfordringer, som erhvervet står overfor i tilknytning til implementering af blandt andet vandramme- og habitatdirektivet. Vækstdagsordenen skal blandt andet fokusere på klimaområdet, og sikre en øget støtte til innovation, vidensformidling og investeringsstøtte til prioriterede områder.

For at fremme denne dagsorden bør Danmark have en mere rimelig andel af EU's samlede landdistriktsbudget. Da de udfordringer, som landdistriktspolitikken skal bidrage til at løse, står i forhold til den samlede landbrugsproduktion, bør Danmarks andel EU's landdistriktsbudget afspejle Danmarks andel af EU's samlede landbrugsproduktion – det vil sige en andel på omkring 2,5 %.

I forhold til især miljøområdet er det vigtigt at sikre, at de konkrete ordninger indeholder de nødvendige incitamenter – for eksempel i form af en engangskompensation – der sikrer den ønskede udnyttelse. Endvidere bør det i forhold til den nuværende støtte til ugunstigt stillede områder vurderes, hvorvidt den også bør kunne ydes til arealer, der har en naturlig restriktion i forhold til miljølovgivningen.

Endelig er det vigtigt, at den fremtidige landbrugspolitik, herunder ikke mindst landdistriktsprogrammet, muliggør naturpleje som produktionsgren. Med den nuværende politik er der ofte et modsætningsforhold mellem de krav, der stilles for at modtage enkeltbetaling og de målsætninger, der er i landdistriktsprogrammet.

En ny fordeling af EU's landbrugsstøtte mellem EU's medlemsstater

Et af de væsentlige temaer i diskussionen om den fremtidige landbrugspolitik er fordelingen af støtte mellem EU's medlemsstater. Landbrug & Fødevarer bakker op om, at man finder en bedre balance, der imødekommer de nye medlemslande. Men samtidig er det vigtigt at sikre – også set i relation til ambitionen om at være konkurrencedygtige på det globale marked – at man sikrer, at de direkte betalinger understøtter de bedrifter, der producerer effektivt og med fokus på fødevarer sikkerhed, klima, miljø, dyrevelfærd m.v.

En forenkling af landbrugspolitikken

En reel forenkling af den fælles landbrugspolitik kan kun ske i forbindelse med en reform af landbrugspolitikken. Set i lyset af de meget komplicerede regelsæt, der gælder i forhold til den fælles landbrugspolitik, så er det vigtigt at få det sat på dagsordenen. Det er vigtigt både i forhold til at sikre at politikken er forståelig, men også for at lette de administrative omkostninger for landmænd og virksomheder. Landbrug & Fødevarer er i færd med at udarbejde en liste med konkrete forslag.

Fastholdelse af nuværende markedsinstrumenter – og øget satsning på promotion

I forhold til markedsforanstaltninger støtter Landbrug & Fødevarer en fortsat markedsorientering af EU's landbrugspolitik. Men samtidigt er det nødvendigt, at der bevares et reelt og effektivt sikkerhedsnet for de produkter, der allerede er omfattet af eksisterende markedsinstrumenter. Man bør endvidere undersøge, om de senere års opstramninger af markedsinstrumenterne, for eksempel for korn, fortsat er relevante i forhold til målsætningen om at skabe markedsbalance og -stabilitet.

Hvad angår risikohåndteringsværktøjer mener Landbrug & Fødevarer, at markedsstabilitet bør sikres via eksisterende instrumenter. Såfremt der, som foreslået i meddelelsen, indføres nye sikkerhedsforanstaltninger lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at ordningerne er så transparente og generelle som muligt. Ordningerne bør være fuldt ud EU-finansierede, og det skal sikres, at de hverken er konkurrenceforvridende eller bidrager til renationalisering af landbrugsstøtten.

Med hensyn til afsætningsfremme finder Landbrug & Fødevarer det meget positivt, at Kommissionen lægger op til en mere aktiv afsætningspolitik via promotion-ordningen. Det er vigtigt, at de afsætningsfremmende værktøjer kan implementeres på en enkel måde og primært bruges uden for EU's indre marked.

Overvejelser om en fjernelse af sukkerkvoterne

EU har netop færdigimplementeret sukkerreformen fra 2006, som har ført til en reduktion i EU's sukkerproduktion med 30 pct., herunder stop for sukkerroedyrkning i fem medlemsstater. Det har også betydet, at EU er gået fra at være eksportør til nettoimportør. Sektoren har således netop gennemgået en kraftig effektivisering, og en udfasning af kvoterne vil sandsynligvis føre til stop for sukkerproduktionen i yderligere områder. En udfasning af kvoterne skal således vurderes nøje i forhold til andre markedsforanstaltninger, som kan give et nødvendigt stabilt grundlag for en fortsættelse af sukkerproduktionen. Fjernelse af kvoterne stiller skærpede krav til lige konkurrencevilkår mellem medlemsstaterne, hvilket i givet fald vil blive en afgørende faktor for en fortsættelse af sukkerproduktionen i Danmark.

Indførelse af en basisindkomststøtte og overvejelser om at indføre et loft per bedrift

Kommissionen lægger op til at indføre en basisindkomststøtte og i den forbindelse overveje at indføre et loft for betalingerne til store landbrug. Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at de direkte betalinger fremadrettet skal ses som en honorering af de samfundsmæssige krav og ønsker, som stilles til landbrugsproduktionen i EU, for eksempel i forhold til miljø, fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og klima – krav som produkter fra lande uden for EU, som vi konkurrerer med, ikke skal leve op til. På den baggrund kan Landbrug & Fødevarer heller ikke støtte indførelsen af et støtteloft på bedriftsniveau, da vil ramme de bedrifter, der søger at blive mere konkurrencedygtige gennem en udnyttelse af størrelsesøkonomien.

Det bør endvidere sikres, at man på nationalt/regionalt niveau kan fastlægge, hvorvidt basispræmien skal være en flat-rate betaling, som er ens per hektar inden for en landet/regionen, eller den skal differentieres med udgangspunkt i de nuværende betalingsrettigheder. (Danmark betragtes som en region). Der skal således sikres mulighed for, at de sektorer, hvor der i Danmark er, eller vil komme, et tillæg til basisbetalingen under enkeltbetalingssystemet, fremover skal kunne modtage forholdsmæssigt den samme præmie.

Mulighed for en frivillig koblet støtte

Kommissionen foreslår, at det inden for nogle klart definerede grænser fortsat bør være muligt at yde en begrænset koblet støtte. Landbrug & Fødevarer støtter denne mulighed, idet det blandt andet af hensyn til en fortsat handyrproduktion (ungtyre) i Danmark sandsynligvis vil være nødvendigt at have dette instrument til rådighed.

DI Fødevarer mener generelt, at den fælles landbrugspolitik bør indrettes, så den lever op til målsætningerne i EU2020-strategien og aktivt bidrager til at understøtte vækst og konkurrenceevne i Europa. Den fælles landbrugspolitik skal være markedsorienteret, skabe forsyningsikkerhed og adgang til råvarer til konkurrencedygtige priser på en ressourceeffektiv måde, der tilgodeser hensyn til miljø og klima. DI Fødevarer mener, at den direkte landbrugsstøtte skal omlægges og udfases så en større del af EU's budget bliver målrettet EU's vækststrategi.

DI Fødevarer bemærker, at Kommissionens meddelelse i meget generelle vendinger skitserer, hvilken retning Kommissionen finder, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal tage. Der lægges op til, at den fælles landbrugspolitik skal bidrage til EU's vækststrategi, hvilket er positivt. I den forbindelse er det helt centralt, at reformen af den fælles landbrugspolitik ses i sammenhæng med forhandlingerne om de finansielle rammer, som ventes at finde sted sideløbende med landbrugsforhandlingerne. Meddelelsen indeholder ikke angivelser af nogen beløbsstørrelser for støtteniveauer eller budgetandele. DI Fødevarer mener, at den mest direkte vej til at bidrage til EU's vækststrategi vil være at overføre midler fra den direkte støtte til andre områder af EU's budget, der understøtter europæisk forskning og innovation, høj mobilitet, en effektiv energisektor, adgang til kapital for iværksættere samt digitalisering. DI Fødevarer er betænkelige ved udsigten til, at omlægningen af den fælles landbrugspolitik sker inden for rammerne af de eksisterende søjler. En mindre justering af den direkte støtte og eventuel overførsel af midler til søjle II vil ikke være tilstrækkeligt til at sikre de nødvendige midler til vækstskabende initiativer.

Økologisk Landsforening konstaterer, at den fremtidige fælles landbrugspolitik bør bygges op om to grundlæggende principper, dels "noget for noget", dels at landbruget skal have "betaling for at producere fælles goder", og foreslår på den baggrund følgende model for støtteudbetalingen under søjle I:

- Alle landmænd modtager et hektarstøttetilskud, der samlet kan svare til mellem 30 og 50 % af de tilskud, der udbetales under søjle I.
- Hektartilskuddet kan suppleres med top-ups med 100 % EU-finansiering til natur, reducerede kvælstofniveauer, ingen pesticider/rent drikkevand, klima og dyrevelfærd.

Satserne for top-ups skal indeholde en reel betaling for det fælles gode, der kommer ud af det. Landbruget har krav på at få mere end blot kompensation, da der er tale om et reelt produkt, som kommer alle til gavn, men som ikke kan omsættes på et marked. "Noget for noget" princippet

indebærer, at landbruget kun kan hæve tilskud til top ups, der omfatter tiltag, som rækker ud over det, som landmanden skal gøre for at overholde landets generelle miljø- og landbrugslovgivning.

Økologisk Landsforening har regnet på et scenarie, hvor en reduktion af enkeltbetalingstilskuddet til ca. 1.500 kr./ha. kan øge antallet af hektarer under en miljø- og landskabsforbedrende ordning fra godt 300.000 ha til godt 1.000.000 ha. Udbetalingen til miljø- og landskabsforbedrende tiltag vil blive øget fra at udgøre knap 5 % af EU udbetalingerne til landbruget i Danmark til at udgøre 35 % af udbetalingerne. Samtidigt er der tilvejebragt midler til investering i produktionssystemer med bedre dyrevelfærd. Baggrund for forslaget er, at landbruget overordnet producerer både fødevarer og fælles goder. Landbruget har et stort ansvar for mange fælles goder i samfundet, som ikke kan omsættes på et marked. Hvis landbruget skal levere disse fælles goder, så er det nødvendigt at betale landbruget for at producere dem. Det er ikke tilstrækkeligt at kompensere for øgede udgifter eller tabt indtægt, betalingen skal indeholde en reel aflønning for at producere fælles goder, tilsvarende som der er en indtægt ved salg af produkter ud fra bedriften. Det er denne betaling, som landbrugsstøtten gradvis skal rettes mod. De fælles goder er et robust dyrkningssystem, der rummer naturlige reguleringsmekanismer og rig natur med god biodiversitet og adgangsmuligheder for folk i landdistrikterne; reduceret kvælstofdeling; rent drikkevand og sunde og rene fødevarer; god dyrevelfærd og klimaforbedringer.

Økologisk Landsforening påpeger, at forslaget falder godt i tråd med det oplæg, som Kommissionen præsenterede i november 2010 og konstaterer endvidere, at det ikke er første gang, at der foreligger forslag, der fremhæver en høj prioritering af det multifunktionelle landbrug. Økologisk Landsforening betegner dette værdiskabende landbrug med fælles goder. Tidligere forslag har imidlertid ikke ført til mange konkrete handlinger. Derfor lægger Økologisk Landsforening vægt på en konkret prioritering af budgetmidlerne, og at der sikres en bedre koordination mellem landbrugspolitikken og miljøpolitikken.

Økologisk Landsforening fremhæver, at de administrative redskaber samt kontrollen stadigt forbedres, så modellen med top- ups forudses at kunne blive gennemført uden at øge den samlede kontrol- og administrationsbyrde. Tiltagene på arealerne vil kunne registreres i fællesskemaet og kontrollen vil ligesom kontrollen i dag af arealtilskuddene kunne gennemføres ved hjælp af digitale markkort suppleret med fysisk inspektion.

Meddelelsen blev forelagt Klima-og Energipolitisk Specialudvalg den 7. februar 2011 hvor efter der fremkom følgende bemærkninger særligt relevante for klima- og energiaspekterne af meddelelsen:

Det Økologiske Råd fremfører at den kommende reform af den fælles landbrugspolitik i EU skal målrettes tilvejebringelse af offentlige goder som naturpleje, klimasikring, rekreative muligheder og opretholdelse af jordens frugtbarhed, der ikke bliver honoreret via markedsmekanismerne samt at overførsel af midler fra søjle 1 til søjle 2 bør være obligatorisk for alle medlemslande. Det vil sige

at overføre midler fra enkeltbetaling til særlig miljøstøtte. Andelen af midler i søjle II der anvendes til miljøformål skal øges. Udtagning af sårbar landbrugsjord af hensyn til natur, miljø og klima bør indgå som prioriteret område under søjle II. Forskning og udvikling indenfor miljø og klima, herunder økologi bør opprioriteres væsentligt. Fremme af øget kulstoflagring i jorden blandt andet via dyrkning af efterafgrøder, udtagning af sårbar landbrugsjord, støtte til gylleseparering og biogas, samt forskning og udvikling af klimavenligt landbrug fremhæves som særligt relevant for klimabeskyttelsen.

Vedvarende Energi mener, at der burde være mere fokus på klima og miljø i meddelelsen, herunder for eksempel landbrugets egen klimamæssige belastning, levering af grøn biomasse samt klimabelastningen ved import af landbrugsprodukter.

Meddelelsen blev forelagt Miljøpolitisk Specialudvalg den 9. februar 2011, hvor der fremkom bemærkninger fra Greenpeace, Danmarks Naturfredningsforening, Økologisk Råd, Økologisk Landsforening.

Greenpeace fandt det vanskeligt at kommentere på meddelelsen, da man ikke vurderede, at det havde noget egentligt miljømæssigt indhold.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) tilkendegav, at den danske redegørelse for Kommissionens meddelelse af 18. november 2010 og den danske regerings foreløbige generelle holdning til meddelelsen ikke afspejler de store ambitioner, Kommissionen har til, hvilken rolle landbrugspolitikken kan spille i fremtiden på miljø-, natur – og klimaområdet.

DN bifalder Kommissionens udspil og støtter tanken om at lægge en stor del af miljøbeskyttelsen i Søjle I. Foreningen mener også, at en udvikling af økologisk jordbrug skal lægges ind under søjle I. Dels for at undgå, at økologiens vækst i EU skal være afhængig af det enkelte lands egen medfinansiering og for at sende det klare signal, at økologi er en del af EU's strategi for udviklingen af landdistrikterne. DN finder, at økologisk jordbrug netop leverer den kombination af fødevarerproduktion og beskyttelse af omgivelserne, inklusive klimaet, som landbrugspolitikken bør sigte på at fremme.

DN støtter modellen med en afkoblet ensartet støtte i Søjle I kombineret med en top-up model, hvor landmanden gør sig fortjent til et større beløb. Samtidig understreger DN, at de nuværende danske miljøkrav til landbruget langt fra er tilstrækkelige til at kvalificere sig til et større beløb i støtte. Der skal, udover den grundlæggende enkeltbetaling, ydes mere end der på nuværende tidspunkt bliver gjort fra dansk side.

DN opfordrer den danske regering til at gå foran på dette punkt overfor de kræfter i EU, der ikke ønsker at koble miljøkrav til Søjle i udover de krav, der ligger i krydsoverensstemmelse. Endelig

tilkendegav DN, at det danske formandskab i foråret 2012 kommer i en stime af relativt konservativt tænkende formandskabslande, hvor Danmark står som det eneste progressive land i landbrugssammenhæng. Da Danmark som formandsland skal få enderne til at nå sammen og ikke selv kan fremføre egne synspunkter med samme tyngde under formandskabet, finder DN det derfor vigtigt at få de danske synspunkter slået fast i 2011.

Økologisk Råd tilkendegav, med henvisning til sit skriftlige høringssvar, at den kommende reform af landbrugspolitikken skal målrettes tilvejebringelse af offentlige goder som naturpleje, drikkevandsbeskyttelse, klimasikring, rekreative muligheder og andre miljø og naturhensyn, der ikke bliver honoreret via markedsmekanismerne.

Økologisk Råd finder, at Danmark i den aktuelle politiske situation bør acceptere forslaget i option 2 i Kommissionens meddelelse om en arealbaseret basisstøtte på et lavere niveau end i dag a la enkeltbetalingen der betinges af, at krav i krydsoverensstemmelsen overholdes. På sigt bør også krav fra bl.a. Habitatdirektivet og Vandrammedirektivet og kommende direktiver indgå i krydsoverensstemmelsesordningen. På den lange bane må målene være som i Option 3 med en ophævelse af indkomststøtten og markedsforanstaltningerne, således at landbrugsstøtten omformes til en landdistrikts- og miljøstøtte.

Økologisk Råd finder det principielt forkert, at de ydelser, der fremmer særlige miljøhensyn kræver national medfinansiering, mens den generelle indtægtsstøtte via enkeltbetalingen, som kun kræver overholdelse af gældende lov via krydsoverensstemmelseskravene – er fuldt finansieret via EU.

Økologisk Råd støtter derfor forslaget om at der oven i en sådan basisstøtte er mulighed for at yde ekstra støtte for særlige miljøhensyn, f.eks. lavt forbrug af pesticider og gødsning, eller støtte til permanent græsning, efterafgrøder, afgrøde rotation eller brak med henblik på økologiske hensyn. Særlig støtte til økologi og anden miljøvenlig produktion som HNV (High Nature Value Farming) bør samtidig overflyttes til søjle I, hvor der ikke kræves national medfinansiering.

Herudover finder Økologisk Råd, at overførsel af midler fra Søjle I til Søjle II bør være obligatorisk for alle medlemslande. Andelen af midler i Søjle II, der anvendes til miljøformål, skal øges. Udtagning af sårbar landbrugsjord af hensyn til natur, miljø og klima bør indgå som prioriteret område under søjle II.

Endelig mener Økologisk Råd, at forskning og udvikling indenfor miljø og klima, herunder økologi, bør opprioriteres væsentligt.

Økologisk Landsforening tilkendegav, at den kommende landbrugspolitik bør bygges op om ”noget for noget” princippet. Tilskud skal udbetales for at opnå konkrete fælles goder og en ønsket adfærd. Dermed skal der gøres op med historiske referenceperioder.

Foreningen deler ikke synspunktet om at landbrugsstøtten skal afvikles. Økologisk Landsforening mener støtten skal omdirigeres til fælles goder, så den primært finansierer ydelser, som landmanden ikke kan omsætte som et produkt på markedet, herunder natur, miljø, rent drikkevand mv.

Økologisk Landsforening opfordrer til, at man lægger vægt på at få en stærk position i forhold til den fremadrettede anvendelse af støttemidler i landbruget og herunder den danske implementering af reformen. Foreningen mener, at man forpasser en oplagt mulighed for at styrke natur- og miljøpolitiske redskaber, hvis landbrugsstøtten primært anvendes til at finansiere de omkostninger, som landbruget oplever ved at skulle leve op til generel regulering af landbruget. Økologisk Landsforening opfordrer derfor til, at der bør arbejdes for at placere den europæiske miljøpolitik tydeligere og mere direkte i fastlæggelsen af kommende støtteordninger i regi af EU-landbrugspolitikken.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark lægger stor vægt på en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik med henblik på en afvikling af landbrugsstøtten på længere sigt. Danmark lægger vægt på, at EU's landbrugspolitik er bæredygtig i forhold til klima, natur, miljø og dyrevelfærd. Der er ikke modsætning mellem på den ene side en støtteafvikling og på den anden side et fokus på bæredygtighed. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens meddelelse ikke foregriber de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle rammer.

Fra dansk side henholder man sig generelt til det danske budget review hørings svar fra april 2008, regeringens strategi for afviklingen af EU's landbrugsstøtte fra maj 2008 (B75) samt regeringens hørings svar "På sporet af en ny landbrugspolitik" fra juli 2010.

Uden at foregribe resultatet af forhandlingerne om de nye flerårige finansielle rammer for perioden efter 2013, og potentielle afledte budgetmæssige justeringer, har regeringen fremlagt én måde at organisere den fælles landbrugspolitik inden for et givent budget indtil 2020 med henblik på at sikre øget merværdi i EU som helhed ved at fremme Grøn Vækst.

Den danske regering er af den opfattelse, at tendensen i de seneste reformer og markedsorienteringen af den fælles landbrugspolitik skal fortsætte, og at Europa 2020-strategien er en mulighed for at tænke fremad, også i landbrugs- og fødevarerektoren. Europa 2020-strategiens mål bør være en del af den fremtidige fælles landbrugspolitik, navnlig gennem øget fokus på forskning, udvikling og innovation i landbrugs- og fødevarerektoren.

Den europæiske landbrugs- og fødevarerektors evne til at overleve i fremtiden, er tæt knyttet til sektorens evne til at være innovativ og aktivt bruge sin faglighed, snarere end at basere sig på klassiske støttemekanismer.

Fra et dansk synspunkt skal den fælles landbrugspolitik i perioden 2014-2020 have et meget stærkere fokus på håndtering af nye udfordringer og at levere offentlige goder.

Den fælles landbrugspolitik har potentialet til at være en del af løsningen på mange af de nye udfordringer, og at bidrage til at udforske nye indtjeningsmuligheder og en bæredygtig udvikling. For eksempel hvordan man kan skabe en effektiv vandforvaltning og forvaltning af biodiversitet, fødevarer sikkerhed, håndtering af klimaændringer, højere miljømæssige hensyn, og levering af grøn energi.

Én måde at nytænke den fælles landbrugspolitik på, er at skabe en mere målrettet og moderne søjle I og søjle II i perioden 2014-2020. Den nye ordning for direkte betalinger kan bestå af en grundlæggende præmie til rådighed for alle landbrugere - på regionalt niveau. En anden del af søjle I kan udbetales til landbrugerne som en top op for at levere offentlige goder. Og det bør være enkelt at administrere. Søjle II kan have et stærkere fokus på projekter, der baseres på innovation og udvikling i landdistrikterne, ved hjælp af understøttende rammebetingelser (for eksempel uddannelsesprogrammer, ny teknologi m.v.). Dette er for at sikre Grøn Vækst i overensstemmelse med Europa 2020 strategien.

Fra dansk side vil man arbejde for, at eventuelle rådskonklusioner om den fremtidige fælles landbrugspolitik afspejler de danske prioriteter og ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle rammer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt er medlemsstaternes holdning, at meddelelsen danner et godt diskussionsoplæg om den fremtidige landbrugspolitik, men at der fortsat er mange spørgsmål til meddelelsens indhold. Der er bred opbakning til at opretholde søjlestrukturen med henholdsvis direkte betalinger og landdistriktspolitikken. Særligt de nye medlemsstater har et stærkt ønske om en ny fordeling af den direkte støtte, uafhængig af historiske referencer. Der er bred enighed om, at den fremtidige landbrugspolitik spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne, fremme af grøn vækst gennem innovation samt håndtering af klimaudfordringer. Mange medlemsstater finder, at dette bedst håndteres under landdistriktspolitikken og finder ikke anledning til at ændre grundlæggende ved ordningen for direkte betalinger. Langt hovedparten af medlemsstaterne ønsker en fortsat indkomststøtte, regulering af landbrugsmarkedene, kompensation til landmænd i områder med naturlige begrænsninger, fokus på forenkling samt at der bliver taget hensyn til EU's landbrug i relation til handel med tredjelande. Visse medlemsstater fremhæver behovet for større markedsorientering og større fokus på konkurrencedygtighed, innovation, klima og miljø. Der var bred opbakning til målsætningen om at sikre en balanceret territorial udvikling gennem diversificering, små landbrug, yngre landmænd, udvikling af lokale markeder, kvalitetsfødevarer og andre aktiviteter i forbindelse med landbruget. Visse medlemsstater understregede, at der var behov for en konkurrencedygtig og dynamisk landbrugssektor for at sikre

udviklingen af landdistrikterne. Tilsvarende blev der lagt stor vægt på at forbedre yngre landmænds forhold, hvor flere medlemsstater ønskede yderligere støtteordninger, mens andre medlemsstater lagde vægt på generelle ordninger i forhold til at forbedre konkurrenceevnen for alle landmænd. I forhold til små landbrug støttede flere medlemsstater yderligere støtteordninger, mens enkelte medlemsstater fremhævede, at små landbrug på linje med store landbrug skulle markedsorienteres gennem innovation og udvikling frem for at beskyttes med særlige støtteordninger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2011 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2011, jf. samlenotat oversendt den 3. februar 2011, den 21. januar 2011 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011, jf. samlenotat oversendt den 13. januar 2011, den 10. december 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13.-15. december 2010, jf. samlenotat oversendt den 2. december 2010 og den 26. november 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.-30. november 2010, jf. samlenotat oversendt den 18. november 2010.

Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. december 2010.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

PUNKT 6

Bidrag til det europæiske semester

- *Udveksling af synspunkter*

Årlig vækstundersøgelse: En hurtigere samlet EU-løsning på krisen - Bidrag til det europæiske semester.

- *Udveksling af synspunkter*

KOM2011(11)

Nyt notat

Resumé

Kommissionens "Årlige Vækstundersøgelse" er et bidrag til den første runde i den nye økonomiske styrings-cyklus under Europa 2020-strategien. I vækstundersøgelsen fremlægges ti foranstaltninger, som i følge Kommissionen bør gives første prioritet i arbejdet mod at nå målsætningerne for Europa 2020-strategien. Drøftelsen på miljørådsmødet vil fungere som input til Det Europæiske Råds forårstopmøde, og der er lignende drøftelser i de øvrige relevante rådsformationer.

Vækstundersøgelsen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark eller påvirke beskyttelsesniveauet.

1. Baggrund

Europa 2020-strategiens energi- og klimapolitiske målsætninger - dvs. at øge andelen af vedvarende energi i det endelige energiforbrug til 20 % og bevæge sig i retning af en 20 % stigning i energieffektiviteten, sammen med 20 % CO₂- reduktionsmålsætninger - udgør et af de fem overordnede mål ("headline targets") som blev vedtaget af Det Europæiske Råd i marts 2010 som en del af Europa 2020-strategien.

Formandskabet præsenterede lige efter årsskiftet en "køreplan for gennemførelsen af det europæiske semester". Det opstiller rækkefølgen af arbejdet inden for forskellige rådsformationer mod især forårstopmødet i Det Europæiske Råd og bidragene fra de forskellige politikområder, der er omfattet af Europa 2020-strategien. Den 12. januar 2011 offentliggjorde Kommissionen sin "Årlige Vækstundersøgelse" ("Annual Growth Survey") som er et bidrag til den første runde i den nye økonomiske styrings-cyklus under Europa 2020-strategien. I vækstundersøgelsen fremlægges ti foranstaltninger indenfor områderne makroøkonomiske forudsætninger, mobilisering af arbejdsmarkedet og væksthjælp, som Kommissionen mener skal gives første prioritet i arbejdet mod at nå målsætningerne for Europa 2020-strategien.

I lyset af vækstundersøgelsen ønsker formandskabet dels en vurdering af udsigten til at nå 2020 klima- og miljømålene, dels et bud på hvad der opfattes som de mest presserende foranstaltninger, der skal iværksættes. Drøftelsen vil fungere som input til Det Europæiske Råds forårstopmøde, og der er lignende drøftelser i de øvrige relevante rådsformationer.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Kommissionen konstaterer i sin vækstundersøgelse, at EU har sat sig et ambitiøst Europa 2020 mål om en bæredygtig og inklusiv vækst, der ligger til grund for det tredobbelte mål: reducere drivhusgasemissionerne med mindst 20 % i forhold til 1990-niveauet eller med 30 %, hvis betingelserne er til stede, få bragt de vedvarende energikilders andel i det endelige energiforbrug i EU op på 20 % og øge energieffektiviteten med 20 %.

Der findes allerede nationale mål for vedvarende energikilder og nedbringelse af drivhusgasemissioner. For så vidt angår energieffektivitet viser en foreløbig vurdering, at medlemsstaterne samlet set er meget langt fra at nå EU's overordnede mål om at nedbringe energiforbruget med 20 % i 2020 (de ligger under 10 %). Kommissionen finder det bekymrende, fordi energieffektivitet er den mest omkostningseffektive måde at nedbringe energiemissioner på, forbedre energisikkerhed og -konkurrenceevne, gøre energiforbruget prismæssigt mere overkommeligt og skabe beskæftigelse.

Tilsvarende konstaterer Kommissionen, at de eksisterende og planlagte foranstaltninger til afbødning af klimaændringer endnu ikke tilstrækkelige til, at de overordnede 2020-mål kan nås.

Kommissionen fremhæver, at visse medlemslande kan blive nødt til at hæve skatterne, at indirekte skatter er mere vækstvenlige end direkte skatter, og at udvidelsen af skattegrundlaget er at foretrække frem for en stigning i skatteprocenterne. Kommissionen nævner desuden, at de europæiske rammer for energibeskatning skal tilpasses til EU's målsætninger på energi- og klimaområdet.

Endelig nævnes de nye økonomiske muligheder ved fokus på øget ressourceeffektivitet, hvor man i EU har været de første på markedet for konkurrerende vare- og tjenesteydelser på miljøområdet. Et velfungerende indre marked for miljøvarer- og tjenester medfører store muligheder for vækst, innovation og jobskabelse. Omvendt bør ubegrundet støtte, såsom miljøskadelig støtte, afskaffes.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet har endnu ikke udtalt sig om Vækstundersøgelsen.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant da der ikke er tale om en retsakt.

6. Konsekvenser

Vækstundersøgelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark og påvirker ikke beskyttelsesniveauet.

7. Høring

Sagen blev behandlet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 7. februar og i Miljøspecialudvalget den 9. februar 2011. På daværende tidspunkt havde formandskabet lagt op til

en fokuseret drøftelse af ressourceeffektivitet, og hørings svarene skal ses i lyset heraf. Følgende bemærkninger fremkom på specialudvalgsmøderne:

Vedvarende Energi anførte, at der var tale om et bredt initiativ og at man skulle passe på, at det ikke blev for ufokuseret. Vedvarende Energi mente, det burde være konkret og målbart med fokus på design-fasen, dvs. at man burde styrke eco-design. Derudover anførte Vedvarende Energi, at der burde være fokus på markedsbaserede instrumenter, f.eks. fokus på aftalebaserede tiltag.

Greenpeace anførte, at man var enig i behovet for mere konkretisering. Greenpeace bemærkede endvidere, at der i eksempelvis prisen på kul ikke var internaliseret miljøomkostninger og at en omstilling til et fossil-frit samfund og omstilling til brug af biomasse kun vil ske, såfremt en sådan en internalisering sikres.

Det Økologiske Råd anførte, at regeringen bør sikre, at der som minimum sikres en absolut afkobling af økonomiske vækst og ressourceforbrug. Derudover mente Det Økologiske Råd, at der under dansk holdning mangler fokus på innovations- og konkurrencemæssige fordele ved en omstilling.

Danmarks Naturfredningsforening påpegede, at udvikling af indikatorer formentlig ville være omfattende.

DAKOFA var positiv overfor dagsordenen og støttede op om den danske holdning, idet DAKOFA gerne så dagsordenen konkretiseret. Herudover nævnte DAKOFA, at de danske nationale affaldsplaner i 2013 bør indeholde ressourceeffektivitetsaspektet.

Efter formandskabets ændring af dagsordenspunktet blev et revideret notat sendt i skriftlig høring i klima- og energipolitisk specialudvalg og miljøspecialudvalget d. 17. februar 2011 med frist til den 18. februar. Der fremkom følgende høringssvar.

Landbrug og Fødevarer finder, at det er vigtigt at sætte fokus på ressourceeffektivitet, som kan være medvirkende til at man både får sat fokus på nogle centrale punkter i forhold til klima, energi og miljø, men samtidig får det relateret til nogle økonomiske rammevilkår. Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at det i forbindelse med den kommende energieffektiviseringsplan sikres, at gennemførelsen af målsætningen om 20 pct. øget energieffektivitet ikke skader de medlemslande, som fx Danmark, der allerede har en meget høj energieffektivitet. Landbrug & Fødevarer finder, at nye krav i lande med en høj energieffektivitet vil være forbundet med betydelig større omkostninger at gennemføre end i de lande, der har en lav energieffektivitet og dermed et stort potentiale for energibesparelser. Landbrug & Fødevarer finder derfor at det må sikres, at energispareindsatsen ikke straffer first mover lande som Danmark.

Landbrug & Fødevarer finder desuden med hensyn til omlægning af skatter og fokus på at gå fra skat på arbejde til mere indirekte skatter på fx miljø og energi, at det er vigtigt at være opmærksom på, at de politiske fastsatte omkostninger (diverse former for afgifter) på virksomhedernes energiregning svinger meget fra land til land. Danmark har nogle af de højeste omkostninger her, hvilket skaber en betydelig konkurrenceforvriddning for danske virksomheder. Den fremadrettede indsats på dette område bør derfor, efter Landbrug & Fødevarers opfattelse, være orienteret mod en harmonisering af disse afgifter og med udgangspunkt i EUs energibeskatningsdirektiv.

Landbrug & Fødevarer bemærker endvidere, at dansk landbrug allerede har reduceret erhvervets drivhusgasudledninger betydeligt, hvorfor yderligere initiativer ikke må skabe forvriddningseffekter i forhold til andre EU-lande, samt at risikoen for udflytning af produktionen til mindre ressourceeffektive lande bør undgås.

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt at få fremhævet, at de fossile kulstofressourcer ikke kun er brændsler, men også råvarer til fremstilling af en lang række andre produkter. Landbrug & Fødevarer bemærker, at reel bæredygtig, fossil uafhængighed kræver udvikling og implementering af en lang række biomaterialer til substituering af fossilt baserede materialer. Landbrug & Fødevarer finder, at dette perspektiv for landbrugs- og fødevarerektoren bør have en meget mere fremtrædende plads i 2020 strategien.

Landbrug & Fødevarer finder desuden, at der fortsat er et meget stort vækst- og beskæftigelsespotentiale i fremme af udbygningen med vedvarende energi, særligt bioenergi og at ikke mindst i relation til klimaforandringer og forsyningsikkerhed kan bioenergi spille en betydelig rolle. Landbrug & Fødevarer finder endelig, at et samfund med en høj ressourceeffektivitet forudsætter, at biomasseressourcerne anvendes effektivt til energiproduktion og/eller sikring af jordens frugtbarhed ved at recirkulere livsnødvendige og knappe ressourcer som f.eks. fosfor. Landbrug & Fødevarer anfører, at det i højere grad bør sikres, at den biomasse, der i dag går ind i affaldsstrømmen, udnyttes som en ressource i sig selv og at det samtidig skal sikres, at en større recirkulering af ressourcerne i det organiske affald ikke fører til introduktion af uønskede stoffer i kredsløbet. Landbrug & Fødevarer finder, at det vil kræve både ny teknologi og lovgivning at støtte denne dobbelte målsætning om øget genanvendelse og øget sikkerhed.

Det Økologiske Råd er enig i regeringens holdning, idet Det Økologiske Råd dog ønsker flere præciseringer i forhold til "markedsbaserede instrumenter" og "omlægning af skatter". Der bør dog ske en præcisering af vigtigheden af tilstrækkeligt høje afgifter på fossil energi, herunder i EU's energiafgiftsdirektiv, som Kommissionen ventes at fremsætte ændringsforslag til i foråret. Her bør minimumssatserne hæves betydeligt for fossile brændsler såvel som transportbrændstoffer, ligesom mulighederne for at undtage erhverv fra afgifter bør indskrænkes kraftigt. Det Økologiske Råd finder desuden, at forbuddet mod beskatning af fly- og skibsbrændstoffer bør ophæves. Det Økologiske Råd finder, at hvis disse forslag afvises af et mindretal af lande – idet der kræves enstemmighed i dette direktiv – bør mulighederne for "forstærket samarbejde" udnyttes, så mindst 8 lande enes om at hæve minimumsafgifter for fossil energi og dermed kan høste fordelene af at blive førende inden for renere teknologi. Det Økologiske Råd finder samtidig, at der til "gradvis eliminering af miljøskadelige subsidier" bør tilføjes: for de mest skadelige subsidier, f.eks. støtte til kulminer og kulanvendelse, bør afviklingen ske hurtigt.

Det Økologiske Råd anfører endelig, at man også er enige i hovedlinierne i regeringens foreløbige holdning til Flagskibet om ressourceeffektivitet, herunder understregningen af, at det er absolut afkobling, der skal sigtes imod. Det Økologiske Råd finder, at det her bør understreges, at når der tales om markedsbaserede instrumenter, indebærer dette øget brug af grønne afgifter som noget af det vigtigste. Det Økologiske Råd er også meget enig i, at ressourceeffektivitet skal inddrage både direkte og indirekte forbrug i og uden for EU. Det Økologiske Råd bemærker, at dette f.eks. endnu ikke er gennemført for EU's bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer, hvor man først nu er ved at diskutere indirekte effekter uden for EU (ILUC – Indirect Land Use Change).

3F bemærker, at man finder det meget vigtigt af hensyn til både danske og europæiske virksomheders konkurrenceevne, at der fokuseres på energieffektivisering og dermed reduktion i energiforbruget i virksomhederne. 3F anfører, at erfaringerne fra virksomheder, hvor medarbejderne er blevet inddraget i processen omkring energieffektivisering i virksomhederne, viser, at virksomheden kan spare mellem 20 og 30 % af energiforbruget. En sådan effektivisering vil derfor medvirke til, at EU hurtigere kan nå sine reduktionsmål, ligesom det med stor sandsynlighed vil medvirke til en højere reduktion uden omkostninger for virksomhederne eller EU.

3F anfører endelig, at for at sikre at virksomhederne også har en interesse i at indgå i energireduktions initiativer, bør det overvejes, om der skal pålægges højere energifgifter for de virksomheder, som ikke tager initiativer til sådanne reduktioner. Provenuet fra disse forhøjede afgifter kan så anvendes til at investere i mere vedvarende energikilder så som bølgeenergi, vindmølleparker, produktion af 2. generation bioethanol m.m., som al sammen er medvirkende til en reduktion af CO2 udledningen - og dermed medvirkende til, at også de andre af 2020 målene kan nås uden problemer.

Dansk Industri (DI) anfører, at DI generelt støtter fokus på ressourcer med henblik på at fremme den europæiske konkurrenceevne. DI finder, at materialeforbrug, genanvendelse, ressourceforvaltning, innovation og substitution er vigtige temaer, som allerede er undervejs i EU. DI er enige i, at en del af udfordringen med funktionen af det indre marked er administrativt bøv. DI finder, at der dertil på miljøområdet kommer en uensartet implementering og håndhævelse, som gør at miljøgoder og tjenesteydelser ikke kan flyde frit på markedet. DI finder derfor, at det bør være en prioritet i dansk holdning, at implementering og håndhævelse af miljølovgivningen får øget fokus de næste år sammen med samspillet med innovations- og forskningspolitikken.

DI finder, at regeringens holdning i forhold til omlægning af skatter til mere indirekte skatter på energi og miljø bør præciseres. Danmark har gennemført en omlægning fra direkte til indirekte afgifter og Danmarks beskatning af eksempelvis energi er blandt de højeste i Europa. Dansk energi- og klimabeskatning bør være på niveau med det øvrige Europa for at undgå risici som carbon leakage. DI finder, at energi-, klima- og miljøbeskatningen bør målrettes adfærdsregulering gennem beskatning af eksternaliteter frem for at være rene provenuskatter. DI fremhæver dog, at DI ikke støtter øgede skatter og afgifter i Danmark, men tværtimod finder, at skatteniveauet skal sænkes.

DI bemærker, at det af meddelelsen fremgår, at Kommissionen vil fremsætte forslag om EU-projektobligationer, der skal hjælpe til at tilvejebringe samlet offentlig og privat finansiering af højt prioriterede investeringer, blandt andet i energi. DI ser positivt på udviklingen af nyskabende finansieringsformer og bidrager gerne med input, når sådanne instrumenter skal etableres. DI finder det dertil glædeligt, at Kommissionen sætter fokus på, at der skal sikres en omkostningseffektiv adgang til energi. DI finder desuden, at en reel implementering af den tredje energipakke for det indre marked vil være et vigtigt skridt på vejen og bør, sammen med nye initiativer til at udvikle en effektiv infrastruktur, prioriteres højt.

DI bemærker endvidere, at Kommissionen udtrykker bekymring for om EU vil opfylde det samlede 20 pct. energieffektivitetsmål i 2020, og i Kommissionens nye handlingsplan for energieffektivitet fremlægges en lang række initiativer, som skal styrke indsatsen. DI ser frem til den nye handlingsplan og muligheden for at komme med input til den efterfølgende vedtagelse af lovgivning.

DI bemærker også, at Kommissionen ønsker at udvikle EU standarder for energieffektive produkter. DI finder, at udviklingen af krav til produkters energieffektivitet her bør ske inden for rammerne af det eksisterende eco-designdirektiv. DI finder hertil, at muligheden for frivillige aftaler med industrien om energieffektivitet, som i Energy Star programmet, fortsat bør fremmes. DI lægger vægt på, at standarder med energieffektivitet for øje fastlægges i EU-regi, frem for gennem individuelle nationale standarder på tværs af EU-landene.

DI mener endelig, at et vigtigt element til at sikre en omkostningseffektiv adgang til energi er udviklingen af det smarte energisystem. DI finder, at det smarte energisystem forandrer og styrker mulighederne for, at forbrugerne kan effektivisere deres energiforbrug, og er samtidig afgørende for integrationen af mere fluktuerende energi fra vedvarende energikilder. DI bemærker, at det smarte energisystem ikke nævnes i meddelelsen, og DI opfordrer til, at området tænkes ind som et væsentligt element i sikringen af omkostningseffektiv energi og vækst.

WWF pointerer vigtigheden af, at Kommissionens foreslåede foranstaltninger i højere grad bør omfatte konkrete miljø- og klimainitiativer for at styrke vækstpotentialet i forbindelse med skabelsen af en grønnere økonomi. Der er behov for en langt større erkendelse i EU af de økonomiske muligheder, der er forbundet med en omlægning af energiforsyningen, og at omstillingen til et bæredygtigt samfund tillægges lige så stor vægt som økonomisk vækst. WWF savner en klarere tilkendegivelse af, at bekæmpelsen af klimaforandringerne via reduktion af CO₂-emissionerne og fremme af vedvarende energi er helt centrale elementer i bestræbelserne på at opnå en miljømæssig bæredygtig økonomi. WWF mener, at det er helt centralt, at Danmark – såvel i denne sammenhæng som fremover - lægger pres på for, at miljøskadelige subsidier, herunder til fossile brændstoffer, elimineres i EU, samt at eksterne omkostninger internaliseres. Det er en vigtig forudsætning for at skabe sammenhæng til klima- og energimålsætningerne og til skabelsen af en grøn europæisk økonomi.

Vedvarende Energi nævner, at det er væsentligt at forhold af betydning for omstillingen til et bæredygtigt samfund har lige så stor vægt som den økonomiske vækst, herunder væksten i vedvarende energi og energieffektivitet, samt reduktion af drivhusgasemissionerne.

Med hensyn til forslag til passende foranstaltninger til at nå målene, så bør EUs egne Budgetter, i højere grad end nu, bidrage til at nå målene, herunder øget vedvarende energi og øget energieffektivitet. Det bør ikke mindst betyde højere prioritet for energieffektivitet og bæredygtig brug af vedvarende i EUs største budgetter: strukturfonde og landbrugsstøtte.

Desuden bør forslaget om at fjerne miljøskadelig støtte gøres mere konkret. Konkret bør nævnes behovet for udfasning af støtte til fossil energi, og til transport med højt forbrug af fossil energi, samt internalisering af eksterne omkostninger for bl.a. fossil og energi og atomkraft.

Tekniq støtter overordnet, at der skal gøres en ekstra indsats for at nå 2020 målene herunder energieffektiviseringsmålene. Tekniq er enig med Kommissionen i, at energieffektivitet er den mest omkostningseffektive måde at nedbringe energiemissioner på, gøre energiforbruget prismæssigt mere overkommeligt og skabe beskæftigelse. Tekniq ser derfor også frem til fremlæggelsen af Kommissionens energieffektivitetsplan og håber, den er ambitiøs. Det er i denne forbindelse vigtigt at fremhæve, at energieffektivisering ikke kommer af sig selv. Der skal investeres i dette marked,

som der investeres i fx traditionel produktionskapacitet, VE mm. De enkelte lande skal derfor lave konkrete planer og initiativer, hvis målene skal nås.

8. Forhandlingsituationen

Vækstundersøgelsen blev præsenteret i miljøarbejdsgruppen d. 31. januar 2011, hvor den generelt blev hilst velkommen af delegationerne.

9. Regeringens generelle holdning

For at sikre en bæredygtig og inklusiv vækst, som beskrevet i Europa 2020-strategien, er det regeringens holdning, at der udover fokus på målopfyldelse af de fem overordnede mål i Europa 2020-strategien herunder klima- og energimålene tages afsæt i visionerne i den samlede strategi og dermed også visionen for et ressourceeffektivt Europa. Det er regeringens holdning, at bekæmpelsen af klimaforandringerne via reduktion af CO₂ emissionerne og fremme af vedvarende energi sammen med øget ressourceeffektivitet er helt centrale elementer i bestræbelserne på at opnå en miljømæssig bæredygtig økonomi.

Det er regeringens holdning, at grøn økonomi og ressourceeffektivitet bør tænkes ind i gennemførelsen af de ti foreslåede foranstaltninger under hensyntagen til principper om proportionalitet, omkostningseffektivitet og størst mulig forbedring af miljøet for pengene. Det er regeringens holdning, at energi- og klimapolitiske målsætninger og øget fokus på ressourceeffektivitet kan bidrage til vækst, produktivetsforbedringer og reducerede produktionsomkostninger og dermed forbedre EU's konkurrenceevne og skabe beskæftigelse.

Der er desuden et presserende behov for et mere bæredygtigt ressourceforbrug i Europa, og regeringen finder derfor, at der bør sigtes imod en absolut afkobling mellem den økonomiske vækst og ressourceforbrug samt miljømæssige omkostninger associeret herved. For energiforbrugets vedkommende er EU's mål om 20 % energieffektivitet i 2020 ensbetydende med et absolut fald i forbruget. Regeringen ser frem til fremlæggelsen af Kommissionens energieffektivitetsplan, der bør at være ambitiøs og indeholde omkostningseffektive forslag, som skal hjælpe til opnåelse af EU's mål om 20 % forbedret energieffektivitet i 2020. Regeringen ser endvidere frem til fremlæggelsen af den planlagte roadmap for ressourceeffektivitet og vil opfordre til, at den i langt højere grad end selve flagskibet vil opstille ambitiøse mål og initiativer, der kan vise vejen mod en mere ressourceeffektiv økonomi.

Regeringen mener, at der bør være fokus på markedsbaserede instrumenter, og at en gradvis eliminering af miljø- og klimaskadelige subsidier er vigtig, herunder subsidier til fossile brændstoffer, der både har skadelige klima- og miljøeffekter. Danmark lægger vægt på, at drøftelser vedrørende konkrete initiativer fra Kommissionen på skatteområdet finder sted i ECOFIN.

Regeringen vil opfordre Kommissionen til at fremsætte forslag, der vil fremme opnåelsen af EU's mål i 2020. Det gælder især indsatsen for at reducere drivhusgasemissionerne udenfor de kvotebelagte sektorer, hvor Kommissionen bl.a. kan fremme kulstoffattig transport og foreslå minimumsstandarder for beskatning af emissioner og højere minimumsbeskatning af energiforbrug.

Regeringen er enig i, at skattestrukturen kan være med til at understøtte væksten men understreger i overensstemmelse med Europa 2020, at medlemsstaterne bør tilstræbe en omlægning fra skat på arbejde til skatter på energi og miljø.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg for så vidt angår de klima- og miljømæssige aspekter af det Europæiske Semester.

